

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
Feloldás szerkesztő: Buday Barna.
Társaszerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Telefon: József 99-31, József 99-82.

Előfizetési ár negyedévre 60 korona, OMGE tagoknak negyedévre 40 korona.

TARTALOM:

Az OMGE igazgató-választmányának és a GEOSz végrehajtó-bizottságának gyűlése.
Az új földreform törvényjavaslat.
Bonyodalmak a termésrendelet körül.
Az államvasuti tarifaemeléshez.
A mezőgazdasági érdekképviselet törvénybe iktatása.
A tornyospálcai burgonyanemesítő telep.
A feltört tarlók további kezelése. (váradai Szabó János.)
Védekezés a baromfi-járványok ellen. (H. F.)
Új rendeletek.
Levéliszekrény. (Régdícsüzhégytel a permetezésnél.)
A földreform körül.
Pénzügyi politikánk reformja. (M. E. dr.)
Gazdasági akadémiai hallgatók a szakképzett-
ség érvényesüléséért.
Vegyes közlemények.
Időjárás.
Tőzsde. Kereskedelem.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Az OMGE igazgató-választmányának, úgy is, mint a GEOSz végrehajtó-bizottságának III. rendes gyűlése.

(1920. július 31. d. e. 10 órakor)

Jelen voltak: Somssich László gróf elnök elnökölte alatt Székács Elemér alelnök, Dégen Árpád dr., Elek Ernő, Hajdu István, Ipolyi-Keller Gyula, Jálits Ferenc, Libits Adolf, Matta Árpád dr., Pallavicini György őrnagy, Prónay György báró, Serbán János, Széchenyi Emil gróf, Teleki József gróf stb. igazgatóválasztmányi, illetve végrehajtó-bizottsági tagok. A tisztviselőkar részéről: Szilassy Zoltán igazgató, Darányi Gyula dr. ügyész, Mutsenbacher Emil dr. ügyvezető- és tanácsjegyző-titkár, Fabricius Endre szövet-ségi titkár, Konkoly-Thege Sándor dr. társaszerkesztő-titkár, Rusztler Károly főkönyvelő, Murányi Nándor pénztáros, Rege Károly dr. és Rothmeyer Imre segédtitkárok és Krolpog Hugó mezőgazdasági ipari szakelőadó, egyetemi tanár.

Távolmaradásukat kimentették: Balogh Elemér, Jézsenszky Pál, Kúszler Henrik, Máday Izidor, Meskó Pál, Miklós Odón, Otlik Iván, Pirkner János.

Elnök a gyűlés megnyitása és a múlt gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása után a jegyzőkönyv hitelesítésére Ipolyi-Keller Gyula és Libits Adolf igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Mutsenbacher Emil dr. ügyvezető-titkár az egyesületi tanács nevében javasolja a következő alapító, illetve évdíjas tagoknak az egyesület tagjai sorába való felvételét. Alapítók: Györgyey Adolf dr. (mint Györgyey Illés örökös) és Prónay György báró dr. (mint Prónay Gábor

báró örökös). *Évdíjas tagokul:* Balázsovits László, Basa János, Bayer János, Bárány Sándor, Dénes József, Dredor Ferenc, Farkas Dezső, Gróf Sándor, Héber Sándor, Hegel Dezső, özv. Hencz Jenőné, Herrmann Zoltán, Hoyos György gróf, Huba László, Jeney Béla, Kacsokovics Aladar, Kavalier Vencel, Kherndl Ernő ivánka, Koller Iván, Kornis Antal, Kornits Antal, Kovács Dániel, Kovács Sebestény Tibor, Körmendy József, Kurcz Antal, Lászlóffy Gasztáv, Lorencz Elemér, Makra Géza, Mészöly Aron sárbogárdi, Nagy István, Nagy Péter, Ozsvárti József, Pálffy László, Rothmeyer Imre, Rötzer Ferenc, Sugár Lajos, Szabó Tivadar nemesiúti, Téven Tibor dévényi, Vancsó Béla, Virág Imre, Vosits Ernő, Weisz Károly, Zalánfy Lajos, Zeoldos Károly. Hajdunánási keresztény gazdasági egyesület, Magyar növénytermesztő r. t. zslaszenti gróti anyatelepenk intőzősége, Somlószőlési uradalom. Bakonybél, Budafok, Dunaszentbenedek, Hajós, Kocs, Kocsér, Koronczó, Maglód, Mátka, Nagyszekely, Pomáz, Pusztasomorja és Újdombóvár községek.

Az igazgató-választmány a tanács által felvetésre ajánlott jelentkezéseket a tagok sorába felveszi.

Ügyvezető-titkár jelenti, hogy a legutóbbi gyűlés óta elhaltak az egyesületi tagok sorából Györgyey Illés, Márfy Emil és Prónay Gábor báró alapítók, az évdíjas tagok sorából pedig: Baik Gyula, Emőd József, Nozdovics Miklós, Ifj. Otoska Géza, Paál József, Palaky János, Pekácsy István, Piller Kálmán, Szénassy Sándor dr., Szondi János, Vay Elek, Weisz Mór.

Az igazgató-választmány részvételének jegyzőkönyvbe iktatása mellett törli az elhunytakat a tagok sorából és két elhunyt jeles, ügybuzgó igazgatóválasztmányi tagja, Emőd József és Piller Kálmán elmulhatatlan érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja, emléktáblát a mai ülés jegyzőkönyvében kegyelettel megörökíti.

Tagsági kötelezettségük lejártával kilépnek: Fleischmann Béla és Kacsokovics Antal, aminek tudomásulvétele után az elgond megállapítja, hogy az egyesület taglétszáma 437 alapító és 7451 évdíjas, összesen tehát: 7888 tag. Tudomásul szolgál.

Az egyesületi tanács előterjesztése során Szilassy igazgató bemutatja az egyesület 1918/19. évi, a számvizsgáló-bizottság által megvizsgált és rendbenlévőnek talált zárószámadatait és vagyonmérleget. Az egyes tételre vonatkozó felvilágosítások megadása után a tanács nevében a zárószámok és vagyonmérleg jóváhagyását és a közgyűlés elé terjesztését javasolja azzal, hogy a megszállott területen lévő tagok tagdíjhátralékát az igazgatóválasztmány részben törölje azzal a hozzáadással, hogy amennyiben a szóbanforgó hátralék a jövőben befolyne, az az egyesület javára essék. Az igazgató-választmány ilyen értelemben határoz.

Igazgató előterjesztése alapján az igazgató-választmány a nehéz megélhetési viszonyokra való tekintettel a tisztviselőknél beszerzési segélyt engedélyezett. Együttal jóváhagyja az igazgatónak azt az intézkedését, amelylyel a szolgazomelyzet részére ezt a pótlékot, mint fizetési előleget június 1-től kezdve már folyósította is. Igazgatónak a tanács nevében tett előterjesztése alapján az igazgató-választmány azoknak a tisztviselőknél lakbérét, akik természetben lakást az egyesülettel nem élveznek, a vonatkozó lakásrendelet alapján 50%-al felemeli a szolgálati szabályzatban megállapított utazási napidíjakat a változott viszonyoknak megfelelően az igazgató-választ-

mány 200%-al felemeli, illetve a szolgálati szabályzat vonatkozó §-ának ily értelmű, július 1-től számitandó érvénnyel való módosítása iránt tesz előterjesztést a közgyűlésnek.

A személyi ügyek során bejelenti igazgató, hogy az elnök az igazgató-választmány felhatalmazás alapján Rothmeyer Imre okleveles gazdát egy évi próbaidőre segédtitkárrá nevezte ki és javadalmazását törzsszítés, lakbér és pótlék beelőrtésével évi 12,000 K-ban állapította meg. Az igazgató-választmány az igazgató előterjesztése értelmében határoz.

Tudomásul veszi az igazgató-választmány az ügyésznek azt a jelentését, hogy Murányi Nándornak, az egyesület újonnan alkalmazott pénztárosának óvadéka fejében 10,000 korona nevezettnek tisztviselő-telepi tehermentes házára bekebelezetett.

Felhatalmazást ad az igazgató-választmány arra, hogy Konkoly Thege Sándor titkár a Nutricia tejoltóanyagokat és tejpreparátumokat készítő r. t. igazgatóságában helyet foglalhasson. Jóváhagyólag tudomásul veszi továbbá, hogy a Budapesti Központi Tejesarnok R. T. a Rubinek Gyula lemondása folytán megüresedett igazgatósági tagságra Konkoly Thege Sándor dr. t választotta meg.

Igazgató előterjesztése alapján az igazgató-választmány Molnár Lajos ny. egyesületi szolgáló kérelmére, nevezettnek 1214.00 K költsékdései és 383.40 korona kórházi gyógyítási költséget utalványoz. Laubenberger Irma, volt egyesületi gyorsíróra, az egyesület szolgálatából való megváltása alkalmával, tekintettel arra, hogy 13 évi szolgálati ideje alatt munkakörét a legnagyobb szorgalommal látta el, 3600 korona végkielégítést szavazott meg.

Ügyvezető-titkárnak a képviselőkre és kiküldetésekre vonatkozó jelentését egyhangulag tudomásul vette a választmány, majd ugyancsak az ügyvezető-titkár előterjesztésére az igazgató-választmány elhatározza, hogy az egyetem közgazdaságtudományi kar szemináriumára részére a „Köztelek” lapot és az egyesület hivatalos kiadványait díjtalanul átengedi. A Nyukosz-nak kérelmét, melyben az egyesület támogatását kéri nyugdíjas tábornokoknak a gazdaságokban való elhelyezése körül, elintézés végett a Magyar Gazdasági Országos Egyesületéhez teszi át. A Ludovika Akadémia által felállított ellenforradalmi emlékoszlop költségeire 200 koronát, az angolok által vezetett éhségkérő céljaira 500 koronát engedélyez, több segélyiránt, a mezőgazdasággal kapcsolatban nem álló kérvényi azonban fedezet hiányában elutasít.

Végül tudomásul veszi az igazgató-választmány, hogy a „Köztelek” lap és az „OMGE” könyvkiadó-vállalatának kiadóhivatali költségei az alkalmazott tisztviselőknél engedélyezett óradíjas pótlék miatt emelkedtek, amennyiben a fennálló szerződés értelmében a kiadóhivatali költségeiben az egyesület is részesedik.

Szövetségi ügyek.

Ezután a szövetségi ügyek tárgyalására tértek át. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének bemutatása után elnök hitelesítőül Pollanics György őrnagyot és Serbán Jánost kéri fel.

Igazgató bemutatja a számvizsgáló-bizottság által megvizsgált és rendben talált 1919. évi zárószámadat és vagyonmérleget, amelyet a végrehajtó-bizottság jóváhagyólag tudomásul vesz és a közgyűlés elé terjesztetni határoz.

Hatósági rézgálic buza s egyéb vetőmagvak csávázásához

A Földmívelésügyi Minisztérium rendelete alapján beszerezhetik a gazdák igazolvány nélkül őszi, vagy tavaszi vetőmagvak csávázásához szükséges

rézgálicot kilogrammonként 30.— K-ért, a csomagolást külön felszámítva a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám

Mai számunk 22 oldal.

Egyes szám ára 5 K.

Ügyvezető-titkárral előterjesztése alapján tudomásul veszi a végrehajtó-bizottság, hogy Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter miniszteri székének elfoglalása alkalmából átiratot intézett az OMGE-hez. Elhatározza a végrehajtó-bizottság, hogy ebből az alkalmából a minisztert feliratilag üdvözlés egyben sajnálatának ad kifejezést afelett, hogy a földművelésügyi tárca által a politikai viszonyok alakulása folytán megvált. Biztos meggyőződése a végrehajtó-bizottságnak, hogy Rubinek Gyula új állásában is, multjához hiven, hathatósan fogja megvédeni a gazdák érdekeit.

A földbirtokreform ügye.

Igazgató rámutat arra, hogy a földbirtokreform évek óta izgalomban tartja az egész közvéleményt, főképp azért, mert annak megoldása tekintetében különösen a forradalmi kormányok cíván intézkedéseket terveztek, amelyek Magyarország létalápiját veszélyeztették. Ezt a kérdést a közvéleményből nem lehetett kiirtani, annyira felkeltek ez irányban a reményeket már a háború alatt. Emlékeztetés az a gazdagülés, amelyen Prohászka püspök felvetette azt a kérdést, hogy a rokkantakat földdel kell ellátni, mert nem tűrhetjük többé, hogy a háború rokkant katonái kintornáival koldulják végig az országot. Tulajdonképpen ebből a helyes eszméből keletkezett az általános vagy a föld után amugy is földéhes népi körében. Nem óhajtja ez alkalommal ennek a kérdésnek közismert mozzanataira kiterjeszkedni, csupán arra utal, hogy Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter törvényjavaslattervezetét készített, amelyet az egyesületi bizottsága is lefárgált, azokra bizonyos megjegyzéseket tett, amelyeket nagyrésztben a miniszter is elfogadott és a tervezetbe felvette. Az lymódon átalakított törvényjavaslatot a miniszter a gazdasági egyesületeknek és érdekképviseleti szervezeteknek hozzájárulás végett megküldte. Ennek megtörténte után júniusban egy nagyszabású ankétán került a kérdés megvitatásra, ahol a tervezeten bizonyos módosításokat tettek ugyan, azonban a javaslatot az érdekeltek általában magukévá tették és megfelelőnek tartották a kérdés megoldására. Így állt a helyzet, amikor a legutóbbi kormányválság alkalmával a közéleti miniszter egy egészen más alapon nyugvó birtokpolitikai javaslatot hozott nyilvánosságra. Az ország kivánatos közkegyének helyreállítása szempontjából a szóbanforgó tervezet összeegyeztetése vált szükségessé, hogy ezáltal egy közmegnyugvást keltő javaslat legyen alkotható. A szóbanforgó tárgyalások éppen tegnapi éjfélt véget. Bár a kiadott szöveg jelentése a tárgyalások anyagáról részletesen nem tájékoztattak s bár a tárgyalások eredményét illetőleg megnyugtató közlések tartalmaznak, igazgató véleménye szerint az OMGE-nek szoros és következetesen ki kell tartania eddig elfoglalt álláspontját mellette. Az egyesületi tanács foglalkozván a kérdéssel, szükségesnek mondotta ki, hogy az igazgató-választmány mai ülésé alkalmával az egyesület álláspontját ismét szögezze le s a társ-ejesületeket csatlakozásra szólítsa fel. Szükségességnek jelezte továbbá a tanács, hogy a megállapítandó törvényjavaslatra nézve, mielőtt az a nemzetgyűlés elé terjeszteték, a gazdák közönség véleményét nyilváníthassa. A tanács felkérésé alapján *Matta Árpád dr.* fog a kérdésben részletes előterjesztést tenni.

Matta Árpád dr. szerint mindenesetre szükséges, hogy a gazdák közönség véleményét a törvényjavaslathoz a nemzetgyűlés elé való beterveztése előtt meghallgassák. Helytelenül, hogy a földreform kérdéséből, abból a kifejezett gazdasági kérdésből, a multban politikai kérdést csináltak. Kifüggő igazgató eszköznek bizonyult az a multban és az ma is. Ezután ismerteti a Fejér vármegyei törvényhatósági bizottsági ülésen előterjesztett javaslatát, amelyet a törvényhatóság elfogadott és hozzájárulás végett a társ-törvényhatóságoknak is megküldött. Ezek előrebocsátása után határozati javaslatot terjeszt a végrehajtó-bizottság elé, amelyet *Elek Ernő* stílusú módosításával a végrehajtó-bizottság a következő formában fogad el:

1. A helyes földbirtokmegosztás az agrár Magyarország mező- és közgazdaságának elsődrendű szükséglete, miért is ezen kérdést a pártpolitika hullámzásaitól függetlenül közmegnyugvásra kell megoldani.
Eppen azért a GEOSz végrehajtó-bizottsága tiltakozik ennek a kérdésnek radikális eszközökkel való megoldása ellen.
2. Helytelennek tartaná, hogy a földbirtokreform végrehajtását bármilyen felelőtlen, sem közgazdasági, sem mezőgazdasági tudással nem bíró, egyébként bármily hisztetremelő egének vagy közletnek intézzék.
3. Helytelennek tartaná, ha ebben a kérdésben akár egyeseknek, akár a kormánynak teljeshatalom adatnák.
4. Tiltakozik az ellen, hogy a földbirtokreformból kifolyólag az állam teherbíróképességén túl anyagi megterhelést vállaljon magára.
5. Kivánja, hogy a reform úgy vitessék keresztül, hogy ne csak a kis-, de a középbirtok és a nagybirtok is megfelelő arányban fennmaradhasson és az azon való gazdalkodás lehetővé tétessék.
6. Tiltakozik az ellen végül, hogy a birtokon levő mezőgazdasági ipari üzemek bármily formában szociálizáltassanak és követeli, hogy azok fenntartására a szükséges földbirtokterület érintetlenül hagyassék.

7. Kóveteli, hogy a földbirtokreformra vonatkozó törvényjavaslat előzetes tárgyalás és véleményadás végezt a gazdasági érdekképviseletnek előzetesen megküldessék.
8. Felkéri a GEOSz-ban tömörült gazdasági egyesületeket és testületeket ezen határozatokhoz való csatlakozásra.
9. Ez a határozati javaslat a földművelésügyi miniszterrel, a miniszterelnök úrral közöltetik és a Nemzetgyűléshez fölterjesztetik.

Egyenes adók reformja és az államvasúti tarifaemelés.

Ügyvezető-titkárral bejelenti, hogy a pénzügyminiszter meg-hívása folytán az egyenes adók reformja és a közadók kezelése tárgyában a pénzügyminiszteri irodában tartott ankétán az egyesületi képviselőben *Haagyk János* gróf, *Szilassy Zoltán* és *Száló* vettek részt. Ezenkívül a mult igazgatóválasztmányi ülésen kiküldött adóügyi bizottság tárgyalásain felmerült javaslatokat és észrevételeket az egyesület terjedelmes emlékiratba foglalva terjesztette a pénzügyminiszter elé. Ezt az emlékiratot a Köztelek leg-utóbbi száma behatóan ismerte. Az emlékirat azt az alapvető hangsúlyozza, hogy az állam pénzügyének helyreállítására merev adóemlékekkel és financo-technikai intézkedésekben kimerülő pénzügyi politikával el nem érhető, hanem ennek érdekében nagyszabású és a jövőbe látó gazdasági politikát sürget az OMGE. Azt hangsúlyozza, hogy a földbirtokok egyoldalú és túlságos megterhelésével szemben arányos adózásra, a forgalmi adók fokozott kiegészítésére az ingó vagyon és ingó értékeknek fokozott megadóztatására kell törekednie az államnak, különösen hangsúlyozza, hogy a földbirtokok mai lát-szólag nagy konjunktúrális jövedelmek semmiképpen sem kinálkoznak alkalmasnak arra, hogy az állam azokat teljesen vagy nagy számban elvegye, mert ezzel a szükséges és elkerülhetetlen beruházások lehetőségét akadályozza meg és így tulajdonképpen az adóalanyoknak és adóalapoknak megszüntetésével azt a célt semmisítetű meg, amelyet maga akar szolgálni, amikor a jövőben na-gyobb jövedelmel kíván magának biztosítani. Kéri a vég-rehajtó-bizottságot, hogy a történt lépéseket és az emlé-kratban foglalt, inémit ismerteti javaslatokat vegye jóvá-hagyólag tudomásul. Az emlékiratot egyébként *Gaál Gáspár* képviselő útján a nemzetgyűléshez is benyúj-totta az egyesület.

Az igazgató választmány az előterjesztéshez hozzájárult. Jelentést tesz továbbá ügyvezető-titkárral a legutóbbi államvasúti tarifaemlésről. A tarifabizottság napokban tartott értekezletén a mezőgazdasági, kereskedelmi és iparérdekeltség egyhanguan azon az állásponton volt, hogy ha a tarifaemelés elkerülhetetlen, annak bizonyos természetes, az egyes áruk teherviselési képességéhez alkalmazkodik határ szabadon. Ennek ellenében az érdekeltség a legmesszebbemlé emelésnek a 200%-os áru- és a 100%-os személyijezzás emelését véleményezte. Szóla a szóban-forgó értekezleten hangsúlyozta, hogy ma, amikor egyáltalán nincs tiszta képmű az államvasúlat költségelirányzatáról és beruházási szükségletéről, igen nehéz a kérdésben véle-ményt nyilvánítani. Az értekezleten Kelety Dénes kormány-biztos adott felvilágosítást erre vonatkozólag, de a beru-házási költségekről csak hozzávetőleges képet tudott adni. A tarifarendelést részletes ismertetése során hangsúlyozza az előadó, hogy különösen a teherárúdijszabás 200%-os emelése következtében igen nagy aránytalanság fog elő-álalni. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy 1917. február óta, amikor a Teleszky-féle vasúti hadiadó életbe lépett, a vasúti teherárúdijszabás máig még 687%-kal emelkedett. Ha ezt figyelmebe vesszük, látjuk, hogy az 1917. évi tarifaemlék horribilis hatványával állunk szem-ben, mire nézve az előadó számszerű adatokat sorol fel. Megállapítja, hogy a Magyarország déli részén termelt gabona — mire külföldre kerül — q-ként olyan súlyos tarifa-terhet visel, ami teljesen lehetetlenné teszi verseny-képességünket a külfölddel. Illetékes helyen a cseh és osztrák tarifátelek drágaságával érveltek. Erre nézve előadó megjegyzi, hogy az osztrák példa egyáltalán nem állítható be követendő példának, a csehnek viszont igen okos és önző gazdasági politikát követnek. Ők a vasúti tarifaikat tényleg felelemték, mert ezzel nagy kivételi és helyteli illetekeket szednek és termelésüknek valóságos védővámokat biztosítanak, viszont refakciókat és kedvez-ményeket adnak saját belső forgalmukban. Nálunk merő-ben más a helyzet, mi egyelőre igen nagy nyersanyagbe-hozatalra szorulunk, terményeink feleslegével pedig igye-keznünk kell a külföldi piacokon versenyképességünket biztosítani, az ilyen nagyarányú tarifaemelés tehát saját termelőinket és fogyasztóinkat a legérzékenyebben sújtja.

Ezek előrebocsátása után ügyvezető-titkárral azt javasolja, a végrehajtó-bizottság sajnálkozással vegye tudomásul, hogy a vasúti tarifaemelés az érdekeltség egyhangú állá-sfoglalása ellenére a közgazdaság érdekeinek nem meg-felelően történt.
Az igazgató-választmány az előterjesztést elfogadja.
Állásfoglalás a cenzura kezelése ellen.
Igazgató szükségesnek jelzi, hogy az OMGE a cenzura mai kezelése ellen felszólaljon. Indokoltnak tartja, hogy olyan kérdésekre, amelyek a közrendet veszélyez-

teszik, vagy amelyeknek katonai vagy külpolitikai vonatkozása van, a cenzura ellenőrzése kiterjedjen. Teljesen indokolatlan és közgazdaságunk fejlődésére nagyon káros azonban, hogy a közönséget felvilágosítani, irányítani hivatott gazdasági tartalmú közlemények cenzurázassanak, a most tapasztalt rendszertelenséggel és következetlenséggel, amely például a földreform tárgyalások vitá-sát is akadályozta. A Köztelek ismételen abba a helyzetbe ke-rült, hogy egészen ártatlan tartalmú, szigorúan szakcserű közlemények kiadását meggátolta a cenzura. Erre nézve igazgató konkrét esetekre hivatkozik. Amidőn erre a visszas állapotra felhívja a végrehajtó-bizottság figyelmét, olyan értelmű felterjesztés megteletét javasolja a kor-mánynak, amelyben tiltakozását fejezi ki a cenzura olyan kezelése ellen, hogy közgazdasági és szociális fejlődésünk irányára vonatkozó szükséges és fontos közleményeket a cenzura töröljön. A cenzura mai kezelése mellett meg-áll minden társadalmi működés, amelyre a kormánynak éppugy szüksége van, mint az egész országnak.
Emlékeztetés, hogy a legutóbbi napokban a föld-birtokpolitikai tanácskozással kapcsolatosan olyan sajió-közlemények jelentek meg, amelyek a tényleges megál-t-podásokat nem fedik. Szükségességnek tartja közbejárnit a kormánynál, hogy ezt az eljárást akadályozza meg és hasson oda, hogy a szóbanforgó közlemények a sajtóban a tényeknek megfelelően és ne egyesek érdekeinek ked-ezően lánssanak napvilágot. (Helyeslés.)

Pallavicini György ögrőf ezt a kérdést már a nemzet-gyűlésen is szövtette, azonban a kormány részéről meg-nyugtató választ nem kapott. Tájékoztatta a végrehaj-tó-bizottságot a cenzura kezelésére vonatkozóan szerzett tapasztalatáról és hangsúlyozta, hogy az egész rendszer meg nem felel. Teljesen lehetetlen állapottal tartja, hogy a cenzura gyakorlása katonai és külpolitikai közle-ményeken felül más közleményekre is kiterjedjen. A ter-terjesztésben hangsúlyozandónak tartja, hogy a kormány a cenzura mai kezelési rendszeréről tekintsen el és adjon teret a szabad kritikának.
Emlékeztetés a végrehajtó-bizottság határozatát, hogy a kormányhoz a cenzura mai kezelése ellen til-takozó felterjesztést intéz az alhangzóit felvilágosító érte-lésben.

A mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedések.

Az új kormányrendeletéről az ügyvezető-titkárral tett jelentést, amelyhez
Prónay György báró szólalt fel, aki hangsúlyozza, hogy a háború szálte rendkívüli viszonyok az egyén tulajdonjogát olyan mértékben korlátozták, amelyre nem is lehetett gondolni. Ilyen kénszer intézkedés, amely a tulajdonjogot nagy mértékben korlátozza, a gabona rek-virálása, illetve terítés mellett való elvétele. Kétségtelen, hogy a háború és annak nyomában járt összeomlás olyan helyzetet teremtett, hogy ezeket a kénszerinté-zkedéseket máról bölnapra megszüntetni nem lehet. Hang-súlyozza azonban, hogy a kormánynak a gabona igénybe-veletére vonatkozó rendelet megalkotásánál csak két szempontot lehet tekintetbe venni: a közalkalmazottak és a hadsereg tagjainak stb. ellátását és az állam által átvett gabona egy részének elvételének javítására való fordítását. A közéleti miniszter több olyan ki-jelentést tett, hogy a gabona szabad forgalmát helyre fogja állítani. A megjelent rendelet az árpá, zab és tengeri szabad forgalmát nagyrészt tényleg biztosítja, a búzára és rozra nézve tett intézkedések azonban a szabad forgalmat nem a gazdálkodó javára, hanem hátrányára állítják részben vissza. Őlyan esetek állhatnak elő a megejtett terméscsúcs és a rendeletben lefe-k-tetett beszoigáltatási kules alapján, hogy a gazdálkodó a tőle 500 koronáért elvett gabonával szemben 1500 ko-ronás gabonát lesz kénytelen vásárolni, ha a gazdálko-dást tovább akarja folytatni. Erelyesen tiltakozik a meg-állapított beszoigáltatási kules ellen. Számszerű adatok-kal igazolja, hogy a terméscsúcs intézkedéseivel köve-keztében bizonyos esetekben lehetetlen még a szükséges vetőmag biztosítása is. Ezenkívül a rendelet meghonja a munkaadó és cseléd között nehezen helyreállt jó vi-szonyf s alkalmas arra, hogy a cselédség körében elé-gedellelenség keletsen. A mai viszonyok között a munká-dó tekintélyét a cseléddel szemben csak úgy tudja meg-védeni, ha azt, amit ígér neki, tényleg meg is adja, mar-pedig a rendelet ezt kizárta teszi. Ot mázsás termés mellett a gazdálkodó kénytelen holcánként 60-70 kg. gahonát vásárolni. Javasolja, hogy illelkes helyen lépé-sek tetessenek, a nem szakértők által fogantottított terméscsúcsok sürgős felülvizsgálására és tiltakozni kell az ellen, hogy a jövőben a becsléseket hozzá nem értő egének végezzék. Felterjesztés intézendő továbbá a kor-mánynak a beszoigáltatási kules megváltoztatása érdeké-ben olyan értelemben, hogy a beszoigáltatási kules ellen előterjesztett felebbezésnek halasztó hatálya is legyen. Végül szükségesnek tartja az átvételre a kézpézr-üz-teszt kötelezettség kimondását.
Pallavicini György ögrőf teljes mértékben osztja Prónay báró álláspontját. Nézeté szerint nincs senki az országban, aki a kormány által kiadott rendeletet helye-snek tartaná, mert az sem a kívánt cél elérésére, sem a

közhangulat meg-virányzat érvényesü-arrá, hogy még ma-válaszban ígértelet-gyűlés arra, hogy a megjelenik. Ez azo-junius végétől kez-meg bizonyos ren-termésrendelet és jelent. Hibáztatja, letet előzetesen a s-vetési kulcsban rej-mennyiségét progr-birtokosoknak is h-szabadszvegynlköz-tályhoz tartoznak a-sziójuk teljesítését-szolgálják. Részlele-tettét progresszív érdekei megfelelő-látot, hogy a kommu-ban a termelőbizto-közönségem hajtták-járjon közbe a föld-gazdaközönség ér-dvéje meg s olyan-káron felül, amely-révén amugy is ér-*Hajdu István* sz-tervezetéről és kérd-ki-rándeltségek önké-lépsét abban az-kommunizmust ma-hassák. Egyébként-járul.
Matta Árpád dr- hogy a becsléseket Gyakorlati példává-gere. Nézeté szerin- hogy az elláttalano-haló nem lesz.

Polgyi-Keller Gy-folyt, nem mint a-hajtó-bizottság tag-j-néhány észrevétele-t-bizottságnak, hogy n-területben értekezle-a gazdátársadalom-gulag arra az állás-rekvirálási rendszer-elvül. Az értekezle-amelyek a kérdéseket-gyűlés és a párt a-megállapodásokka-alk került egy újabb-állapított meg a-most mint sérelmes-részletesen ismert-rendelet készítői fig-szoigáltatási kuleso-az indokokat, ame-térni és a kontinge-alapul elfogadni. M-lanságok a folyó és-azonban a kivétel s.

Pallavicini Györg-értekezleten, ameh-gresszív kulcsról t-Polgyi-Keller Gy-hogy a statisztikai-kivétési kules megá-Prónay György h-lehet helyes, de vé-nál fogva elfogadhat-ságokat feltétlenül-jajánlja ezzel kape-hogy bizonyos kör-amegy egyes szabad-zabnak, árpának, l-lozza. Kéri az OMG-vessel szemben.
Krolgyi Hugó Pr-beszolgáltatási erede-bizottságot. Közli, b-beszolgáltatott gya-p-fehérvári raktárba-fogadóképesége az-keztében bizonyos-gyapjubecslés csak-a gyapjubecslés é-folyanak.

D. PÁPAY FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTÉZET RT. VITÉRÉZKÖRÜT 31 TEL 20-19
EGERÉK, POCHOV, PATKÁNYOK irtására a legalkalmasabb eljárás
„MURIMORS“ egéirtó, „RATIMORS“ patkányirtó
tenyésztések alkalmazása.

közhangulat megnyugtatósára nem alkalmas. Az agrár-irányzat érvényesítését semilyen téren sem látja. Utal arra, hogy még május végén egy interpellációjára adott válaszában ígéretet kapott a kormány részéről a nemzetgyűlés arra, hogy a természetrendelethez még abban az időben megjelenjen. Ez azonban meg nem történt, ezzel szemben június végétől kezdve különböző részletekben jelentek meg bizonyos rendeletek, végeredményben azonban a természetrendelet és a kivétési kulcs hivatalosan meg nem jelent. Hibáztatja, hogy a kormány nem vitte a rendelet előzetesen a szaktestületek elé. A megállapított kivétési kulcsban rejtett demagógiát lát. A beszállított mennyiséget progresszíve nem lehet kivetni. A nagyobb birtokosoknak is határozottan kell fellépniük, mert nem szabad szegényelni azt, hogy történetesen ehhez az osztályhoz tartoznak annál kevésbé, mert közgazdasági misztériumok teljesítésénél nem egyéni, de az ország érdekét szolgálják. Részletesen fejtegeti, hogy a rendeletben lefektetett progresszív kivétési rendszer alapján a közelítés érdekei megfelelő kiegyensúlyást nem nyernek.

Félt kapcsolatosan szövegesíti azt a helytelen gyakorlatot, hogy a kommunizmus alatt a szocializált gazdaságokban a termelőbiztosok által okozott költségeket a gazdaságközösségen hajtják be. Arra kéri a végrehajtó-bizottságot, járjon közbe a földművelésügyi miniszterinnél, hogy a gazdaságközösség érdekeit a pénzintézetekkel szemben védje meg s olyan megegyezés létesüljön, hogy azon a káron felül, amely a gazdát a kommunista garázdálkodás révén amennyi érte, újabb teherrel ne sújták.

Hajdu István számadatokkal igazolja a természetrendelet intézkedéseinek végrehajthatatlanságát. Rámutat a vidéki körkörösökönkénnyes eljárásaira. Kéri az OMGE közbejöttését abban az irányban, hogy a gazdaságok a kommunizmust megelőző reális követeléseiket behajthassák. Egyébként az előtte szólók javaslataihoz hozzájárul.

Matta Árpád dr. tapasztalatai alapján hangoztatja, hogy a becslesekhez nem értő egyének végezték. Gyakorlati példával mutat rá a rendelet kivételatlanságára. Nézete szerint a kivétel csodát fog mondani, hogy az ellátatlanok részére szükséges gabona biztosítást nem lesz.

Ipolyi-Keller Gyula bár a rendelet megalkotásába befojt, nem mint annak képviselője, hanem mint a végrehajtó-bizottság tagja óhajt az elhangzott felszólalásokra néhány észrevételt tenni. Emlékeztetőbe idézi a végrehajtó-bizottságnak, hogy május végén a földművelésügyi miniszteriumban értekezlet volt, amelyen a politikai pártok és a gazdatiszadalm képviselői vettek részt, ahol egyhangulag arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az eddigi rekvirálási rendszer helyét a kivétel fogadandó el alapul. Az értekezlet egyúttal bizottságot küldött ki, amelyek a kérdéseket tárgyalják. Időközben a nemzetgyűlésen és a pártban bizonyos felszólalások történtek a megállapodásokkal szemben, úgy hogy a kérdés revizió alá került egy újabb értekezlet keretében. Az értekezleten állapították meg azokat a rendelkezéseket, amelyeket most mint érelmes intézkedéseket hoznak fel. Azután részletesen ismerteti azokat a számításokat, amelyeket a rendelet készítői figyelembe vettek akkor, amikor a beszállítási kulcsot megállapították és magyarázza azokat az indokokat, amelyek alapján a rekvirálástól el kellett térni és a kontingensek beszállításának elvét kellett alapul elfogadni. Megengedi, hogy a felhozott igazságtalanságok a folyó esztendőre fennállanak, a jövő évre azonban a kivétel mindenestire igazságosabb lesz.

Pallavicini György úrgróf hangsúlyozza, hogy azon az értekezleten, amelyen részt vett, a megállapított progresszív kulcsról tudomása szerint szó nem volt.

Ipolyi-Keller Gyula előbbi fejtegetéseit kiegészíti azzal, hogy a statisztikai hivatalnál levő adatok szolgálták a kivétési kulcs megállapításának alapját.

Prónay György báró szerint a természetrendelet célzata lehet helyes, de végrehajtásában éppen a kifejtett okoknál fogva elfogadhatatlan. A rendeletben levő igazságtalanságokat feltétlenül kiűzőkölendőnek tartja. Figyelmébe ajánlja ezzel kapcsolatosan a végrehajtó-bizottságnak, hogy bizonyos körök részéről olyan irány mutatkozik, amely egyes szabadforgalomban levő cikkeknél, mint a zabnak, árpnak, tengerinek újabb való lefoglalását célozza. Kéri az OMGE érélyes közbenjárását ezzel a törekvással szemben.

Krolopp Hugó Prónay György báró kérdésére a gyapju-beszállítás eredményéről tájékoztatja a végrehajtó-bizottságot. Közli, hogy a Gyapjuforgalmi r.t. az egész beszállított gyapju mennyiségét kénytelen volt a székesfehérvári raktárba irányítani, az ottani pályaudvar befogadóképessége azonban igen csekély, annak következtében bizonyos torlódások álltak be, úgy hogy a gyapjubeszállítás csak megkésve vette kezdetét. Egyébiránt a gyapjubeszállítás és elszámolás most már rendben folyik.

Prónay György báró kifogásolja, hogy a gyapju-beszállítás ellenében a gazdák részére rendelkezésre bocsátott posztók igen drágák és minőségük nagyon silány. A juhászoktól sával való ellátása érdekében tett lépéseket sürgeti.

Ipolyi-Keller Gyula és Prónay György báró ismételt megjegyzése után

elnök összegezi a vita eredményét és az elhangzott kívánások figyelembevételével kimondja az igazgató-választmány határozatát. Azonkívül figyelembe ajánlja a végrehajtó-bizottságnak azt a visszás helyzetet, hogy egyes vidéki városok árviszsgáló-bizottságai a kormány által megállapított tevékenységűk leszállítják. Így történt, hogy egyes vidéki árviszsgáló-bizottságok az 550 K.-ban megállapított tevékenységűk 450 K.-ra szállították le. Mivel ez a visszás helyzet a tevékenység fokozására irányuló törekvést és a tejfelhozatal vesztélyeztetését, sürögösen megkeresendőnek tartja a kormányt megfelelő intézkedés megtétele érdekében.

Ügyvezető-titkár megnyugtatója a végrehajtó-bizottságot, hogy az árviszsgáló-bizottság a szóbanforgó rendeletet a legközelebbi hatályon kívül fogja helyezni.

A kendertermelési szerződések és a kenderkóró átvétel ára.

Ügyvezető-titkár rámutat arra, hogy a gazdák és a kendergyárak között fennálló szerződések a mai viszonyoknak meg nem felelő átvételi árakat tartalmaznak. Szükséges volna ezért felterjesztést intézni a földművelési és kereskedelemügyi miniszterhez oly értelmű rendelet kiadása érdekében, hogy vitás esetekben, hogy amint ez a haszonbérleti és fakihasznlási szerződésekkel kapcsolatosan történt, döntő bíróság állapítsa meg az átvételi árat. A végrehajtó-bizottság a javaslatot Hajdu István ama pótlásával, hogy a rendelet a lenátvételi szerződésekre is kiterjedjen, elfogadja.

Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet felállítására.

Ügyvezető-titkár bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter az OMGE által régóta sürgetett országos mezőgazdasági üzemi intézet megszervezte. A miniszter felszólítására az OMGE az intéző-bizottság elnökül Székács Elemér, elnökhelyettesül Krolopp Hugó, tagjául Bertalan Jánost, Dezsényi Bélát, Elek Ernőt és Reichenbach Bélát hozta javaslatba. A földművelési miniszter a maga részéről és még a mezőgazdasági kamara részéről fog tagokat ki nevezni. A Gazdaságügyi Forster Elekét és Forster Lajost küldötte ki a bizottságra. Az intézet igazgatójává a miniszter Károly Rezső dr. n. tanácsost nevezte ki. Ideiglenesen a Köztelekben kap helyiséget az intézet.

Egyéb ügyek.

Ügyvezető-titkár bejelentése alapján tudomásul veszi a végrehajtó-bizottság, hogy a Fővárosi Malomegyesület és a Vidéki Malomegyesület Serbán János elnöklete alatt közös választmányt szervezett, azzal a feladattal, hogy az a malomok közös érdekeit képviselje, másrészt a termelő-közösséggel az érintkezést keresse.

Elnök bejelenti, hogy az OMGE és GyOSZ közös bizottsága, amelyet azzal a céllal küldtek ki, hogy az egész vonalon végrehajtandó árleszállítás érdekében folytasson tanácskozásokat, értekezletet tartott. Bár eredményre jutni e kérdésben nem sikerült, az ügyet azonban mindkét érdekelt fél a jövőben is állandóan felszínre fogja tartani. Az értekezleten az az általános felfogás alakult ki, hogy mindaddig, amíg az állam nem kezd hozzá az árak leszállításához és a korlátozó intézkedések megszüntetéséhez, árleszállításról beszélni nem lehet.

Ügyvezető-titkár bemutatja a Területvédő Liga átiratát, amelyben azt javasolja, hogy a megcsontított Magyar-orazág megjelölésére „csonka Magyarország” megjelölés használtassék. A tanács ezt azzal egészíti ki, hogy a cseh, románok stb. által elrabolt területek pedig „megszállott területek” megjelöléssel jeleztezenek.

Tudomásul veszi továbbá a végrehajtó-bizottság a „Falu” országos szövetség megalakulását, amiről annak idején a Köztelek részletesen beszámolt.

Fabricsius Endre titkár beszámol a növénynemesítő bizottság június 15-16-án tartott komolti vándorgyűlésének határozatairól, amelyeket a végrehajtó-bizottság tudomásul vesz.

Konkoly Thege Sándor titkár előterjesztésére hozzájárult a végrehajtó-bizottság az állattenyésztési szakosztálynak sertésnyésztésünk bajai és orvoslásuk a ragadós száj- és körömfájás ellen való védekezés, az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak a törzskönyvelés reformja, a tisztavéri tenyésztetek törzskönyvelésének újabb való felvétele, az Országos Törzskönyvelő Bizottság anyagi helyzetének rendezése, az ipari szakosztálynak a központi szeszfordék és kisüstök közti viszony rendezése tárgyában elfogadott javaslatait.

Egyről-másról.

(Az új földreform törvényjavaslat. — Bonyodalmak a természetrendelet miatt. — Az államvasuti tarifacmélethez.)

Az új földreform törvényjavaslat.

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk már arról az örvendetes fordulatról, hogy a földreform kérdésében sikerült az ellenteteket áthidalni és megegyezést létrehozni. Az idevágó eivi megállapodásokat a mult hét folyamán pontosan meg is szövegezték és beleillesztették a törvényjavaslatba. Az e tárgyban tartott két értekezletet is a józan belátás, bölcs mérséklet és a megértésre való törekvés szelleme hatotta át és így a részletkérdésekben is simán sikerült a megegyezést tető alá hozni.

Az új földreform törvényjavaslatnak a földművelésügyi miniszterium által készített és részletesen kidolgozott tervezet az alapja, ami annyiból is csak helyeselhető, mert egy egészen új tervezet kidolgozása és rendszerbe öntése ismét rengeteg munkát és időt igényelt volna. Ez az eredeti tervezet bizonyos módosításokon és kiegészítéseken ment át, amelyek azonban irányát, alapelveit és eszközeit sértetlenül hagyták.

Miként már legutóbbi számunkban jeleztük, az új tervezet felsorolja, hogy kiknek, milyen sorrendben és mely nagysághan lehet földet juttatni, ha evégből elég föld áll rendelkezésre, annak hangsúlyozása mellett, hogy földre a törvény alapján senkinek sincs követelési joga. E szerint föld juttatható: 1. hadirokkantoknak, hadiözvegyeknek, hadiárva'knak, családonkint házhely 600 □-ölig és esetleg három kat. holdig egyéb föld; 2. a földnélkülieknek családonkint legfeljebb 3 holdig; 3. törpebirtokosoknak még egyszer annyit, mint amennyi földjük van, de földbirtokuk legfeljebb 10 hold lehet; 4. közalkalmazottaknak és kisiparosoknak családonként legfeljebb egy kat. hold; 5. nyugdíjazott köztisztviselőknél és katonáknál a végkielégítés, illetve nyugdíj megváltási tőkéjével felérő terület; 6. a közös legelő céljaira nélkülözhetetlenül szükséges terület; 7. mintagazdaságok és közép-birtokok alakításához szükséges terület. A szabadkézből, árverésen vagy az elővásárlás jogán megszerzett ingatlanokból azonban az állam egyeseknek a gazdasági célszerűséghez képest nagyobb ingatlanokat is juttathat.

Ezeket kívül lényegesebb megállapodások még a következők: A földreformról szóló törvényjavaslatból az erdőt minden vonatkozásban kikapcsolják. A részvénytársasági birtokok egészben kisajátíthatók. A visszakerülő megszállt területeken a kisajátítás idejére nézve megszabott öt év a visszacsatolás időpontjától számít. Az eljárásra nézve annyiban történt módosítás, hogy a kisajátítás ügyében eljáró tárgyaló bizottság vezetőjét a táblai elnökök által összeállított bírói listából jelöli ki az Orsz. Földbirtokrendező Biróság. A határozat ellen pedig közérdekből is lehet felelbezn.

Az ideiglenes rendezés — és e tekintetben legutóbbi közlésünk helyreigazításra szorult — csak a házhelyekre vonatkozik (legfeljebb 600 □-öles nagysághan), amelyeket halasztást nem tűrő sürgős esetekben az Orsz. Földbirtokrendező Biróság megalakulása előtt a földművelésügyi miniszter is kijelölhet és kiosztás végett birtokba vehet. Ez a felhatalmazás azonban nem terjed ki messzebbmenő intézkedésekre a földreform terén.

Ezekben foglalhatók röviden össze a meg-

Terra

Telefonszám 34-92 és 32-88.
Sürgőnycim: „Terramag Budapest”.

MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(ezelőtt SZEMERE ÉS GYÖRGY)

Budapest, V., Balaton-utca 16. szám. Lipót-körut mellett.

SZÁLLIT mindennemű gazdasági és kerti magvakat,
valamint raffiahánesot a legmegbízhatóbb minőségben.

GYÓGYNÖVÉNYOSZTÁLY.

egyezés alapján kidolgozott tervezet új intézkedései, amelyek természetesen éppen nem fedik a napilapok többnyire kombinációkon alapuló híreit. Bármennyire is megnyugtató, hogy a törvényjavaslat nem tolódot el káros szélsőséges irányba, sok jogosult aggodalom él még a földbirtokosok lelkeiben, nemcsak azért, mert újabb politikai változások újabb módosításokat vonhatnak maguk után, hanem mert tudatában vannak, hogy a törvény csak a kereteket jelöli ki és a végeredmény a végrehajtás módjától függ.

A földreform kérdésével egybeként — mint lapunk más helyén olvasható — a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége is foglalkozott múlt heti gyűlésén és függetlenül minden tervezettől és megállapodástól, újból leszögezte azokat az irányelveket, amelyeknek a földreform kérdésében véleménye szerint mérvadóknak kell lenniök.

Bonyodalmak a termésrendelet körül.

Lehetetlen egy olyan nehéz és kényes kérdést, mint amilyen a gabonatermés értékesítése és a kenyérelállítás, mindenki megelégedésére megoldani és elintézni, de az idei termésrendelettel kapcsolatban elhangzó panaszok, kifogások és bírálatok meghaladják a szokásos kereteket és az apró egyéni sérelmeket. Lapunk legutóbbi számában már nyomtatékosan utaltunk a jelentkező nehézségekre, amelyek főleg a tulmagas termésbecslések és kivétsi kulcsok következtében állottak elő. Sok gazdaságban az előírt beszolgáltatás mellett nem maradna még elegendő vetőmag és konvenció sem.

Az általunk felhozott szempontok és jogos panaszok minden tekintetben megerősítést nyertek a GEOSz. múlt heti végrehajtóbizottsági gyűlésén, amelyen a felszólaló gazdák gyakorlati példákkal mutattak rá a termésrendelet kivívó igazságtalanságaira és végrehajtásának lehetetlenségére. Ezért a termésbecslések szakaszerű felülvizsgálására, a kivétsi kulcs megváltoztatására és arányosítására okvetlenül sürgős szükség van, úgy azonban, hogy a fellebbezés birtokos beüli, a gabonabeszolgáltatás függőben tartása mellett történjen.

De nemcsak a termelők részéről hangzanak el súlyos panaszok a termésbeszolgáltatás kérdésében, hanem hasonlóképpen nagyon figyelemre méltó bírálat hallatszik a kenyérelállítás tervezett megoldása miatt a fogyasztók részéről is. Ez oldalról főleg azt kifogásolják, hogy a hatósági ellátás nagyon szűk körre terjed csak ki, a megelhetéshez szükséges lisztmennyiséget még itt sem biztosítja, a megállapított lisztárak elviselhetetlen magasak és jogosan attól tartanak, hogy a kenyérelállítás ilyen rendezése nagy elégtelenséget és a drágaságnak kiszámíthatatlan mérvű fokozását vonná maga után. A nehézségek áthidalására más kivezető utat nem látnak, mint visszatérést a rekvirálási rendszerre a gabonaárak leszállítása mellett.

Nem lehet rövidlátóan kétségbevonni, hogy sok igazság van ezekben a kívánásokban, amelyek nem is minősíthetők egyoldalú fogyasztó érdekeknek. Nagyon nehéz, ugyszólván lehetetlen azonban ezeket összeegyeztetni a gazdák jogos érdekeivel, a gabonatermelés biztosításával.

A hatósági ellátás rendelkezésére álló gabona mennyiségét csak úgy lehetne növelni, ha a gazdaságokra még többet vetnének ki, holott már az eddigi kulcs is elviselhetetlen és ezért sok gazda nyilatkozott úgy, hogy inkább rek-

viráljanak, mert akkor csak a feleslegét viszik el, a vetőmagot és egyéb szükségletét nem. Ha pedig ismét rekvirálnak, ez oda vezet, hogy a jövőben mindenki majd csak annyi kenyérgabonát termel, amennyire családjának és gazdaságának szüksége van. Ha a kivétsi kulcsot, amely most bizonyos egyoldalúsággal főleg a nagyobb birtokokat terheli, arányosítanák és a kisebb fokozatokban fel is emelnék, ez segítene ugyan némileg a helyzeten, de aligha oldaná meg.

Eppen úgy elismerjük, hogy a lisztárak tulmagasak, még ha el is tekintünk attól, hogy mindig a nullás liszt 28 K.-s árát emlegetik és nem veszik figyelembe, hogy a kenyérliszt ára ugyanaz, mint a gabonáé és éppen ezért aránytalanul drágább a többi lisztfeleség. De megoldásnak e tekintetben nem lehet azt elfogadni, hogy a gazdáknak még a termelési költségeket se térítsék meg.

Igy a kenyér kérdésében felmerülő ellentéteket nehéz lesz áthidalni, annál inkább, mert a megoldásába beleszólnak politikai szempontok is. A termésrendelet körül támadt bonyodalmak rövidesen aligha sikerül elsimítani, ezért — sajnos — előreláthatólag még sokszor kell ezekkel foglalkoznunk. Most csak azt kívánjuk kiemelni, hogy a mezőgazdaságnak elsőrendű érdeke a kenyérelállítás zavartalan biztosítása, ami a békés termelőmunka és konszolidáció előfeltétele. Ezért annak érdekében a gazdák messzemenő áldozatokat hajlandók hozni, amint hoztak már eddig is éveken át. De a kenyérelállítás minden terhet egyedül egyedül a gazdákra hárítani még sem lehet és szabad.

Az államvasuti tarifaemeléshez.

Lapunk mai számának más helyén ismertettük a Máv. igazgatóságának az áru- és személydijszabás f. hó 11-én bekövetkező, nálunk eddig példátlan mérvű emeléséről szóló hirdetményeit, amelyeket az OMGE igazgató-választmánya és egész gazdasági érdekeltségünk egyértelmű sajnálkozással és megütközéssel vett tudomásul. Ezt a dijszabásemelést ugyanis mezőgazdaságilag károsnak, pénzügyi szempontból pedig eleve kilitástalannak tartjuk. Nem egyéb az, mint egyik láncszeme annak a — hitünk szerint — merőben hibás állampénzügyi politikának, amelyről az OMGE legutóbb az egyenesadóreformra vonatkozólag a nemzetgyűlés és a kormány elé terjesztett emlékiratában mondott tárgyilagoss és szigorú bírálatot s amelynek sarkalatos tévedését abban látjuk, hogy nem gazdasági életünk helyreállításának és fejlesztésének nagy érdekeit veszi irányadó szempontul, hanem beéri egyes adónemek, egyes illetékek, egyes vasuti, postai stb. díjtételek rideg sokszorozás útján való merev fel-emelésével és szaporításával. A pénzünk elérteketlenedésevel megokolt s nem az egyes adóalanyok és adótárgyak teherbíróképességéhez igazodó adó-és dijszabásemelések révén az állam jóformán előljár példájával az áromelések terén és szinte mesterségesen gátat vet az egészséges árszökkenésnek, anélkül azonban, hogy legalább a maga elé tűzött célt, a mutatózó pénzügyi hiány fedezését biztosíthatná.

Az államvasuti dijszabásemelésnél az volt a kiadott jelszó, hogy a vasuti szállításnál felmerülő önköltségeket viselje a szállító és utazó közönség. Ez az elv azonban csak a vasuti üzem normális önköltségeire vonatkozhat, nem pedig a háboru, forradalom, bolsevizmus és oláh fosztogatás okozta károk egész terhének a szállító

és utazó közönségre való áthárítására, mert hiszen ilyen óriási terhet el sem bírhat a szállítási üzem és közgazdasági életünk. Az ilyen erőszakos intézkedések csak azt eredményezik, hogy pénzünk értékének sajnos leromlását még jobban állandósítják, még a javulás lehetőségét is hátráltatják és kerekötői a termelés megindulásának, az egészséges gazdasági fejlődésnek. Mivel pedig a Máv. forgalmára, bevételére és kiadásaira, költségvetésének s így önköltségeinek alakulására nézve évek óta nincsen tiszta képünk: vajmi nehéz a valóságos önköltségek indokolta dijszabásemelés határát megítélni. Szerény nézetünk szerint itt is, mint az adóemeléséknél, helyesen csak a szállítóközönség és a szállított áruk teherbíróképességéből, továbbá az ország egyetemes gazdasági érdekeinek szempontjából indulhatunk ki. Hiszen az olyan dijszabásemelés, amely mindezeket figyelmen kívül hagyja, nem is jelent biztos jövedelemtöbbletet a vasuti üzemre nézve, emiatt legjobban igazol példái a porosz államvasutak, a háboru előtt egyik legjövődelműbb vasuti üzem példája, ahol 1913-ban 73 milliárd befektetett tőke 700 millió tiszta üzleti felesleggel eredményezett, ma pedig az azóta mindössze 120—150%-kal felemelt dijszabás mellett is már 20 milliárdra rug az évi költségvetési hiány.

De hogyan áll a helyzet nálunk? A Máv. áru dijszabása 1917. eleje óta a különféle időközben történt dijszabásemelések és az új áruosztályozás révén máig is 687—1000 százalékkal emelkedett s ha most e díjtételek négyeszeresét rója ki az állam a vasuti szállításra, olyan magas díjtételeket kapunk, amelyek feltétlenül a forgalom esökkenését fogják előidézni, tehát a várt bevételi többlet a hiány fedezésére semmiesetre sem lesz elegendő. Ugyanez áll a mai személydijszabások háromszorosára történt emelésére nézve, tehát a Máv. dijszabásemelésének mérlegét szintén úgy állítjuk fel, hogy a forgalom előrelátható megapadása folytán számottevő pénzügyi eredménye aligha lesz, ellenben a szállítási díjtételek felemelésének költség-többlete a különféle árucikkárak árában előreláthatólag többszörösen fog jelentkezni és ez az árhullám a Máv. igazgatási és üzemköltségének felszökentésével még ezt az esetleges és látzólagos bevételi többletet is nyomtalanul maga alá fogja temetni.

Hogy pedig a f. hó 11-én életbelépő Máv. tarifaemelés árdrágító hatása mennyire kézzelfogható valóság, arra nézve elég talán annyit megemlítenünk, hogy az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság által a napokban felülbírált pontos számítások szerint minden liter Budapestre felhozott tej szállítási költsége a hűtési és kannavisszaszállítási költség, valamint a fővárosi kövezetvám beszámításával átlag 212 fillérbe fog kerülni az eddigi 40—50 fillérrel szemben, tehát pusztán fuvardíj címén a termelői ár 40 százaléka terheli majd egyik közegészségügyi szempontból is legfontosabb élelmicikkünket. Vagy például egy-egy métermázsza hazai köznének a bányától a fővárosig vagy más hasonló távolságra való szállítása 10—12 koronába fog kerülni és hasonló összegben drágul meg a mezőgazdasági üzem valamennyi szükségleti cikkének a fuvardíja, vagyis a mezőgazdasági termelés költsége is. De nézzük a dijszabásemelésnek terményeink szállítási költségeire várható hatását. Az Alföldről a budapesti malomba

szállított minden tonnál is magas ugyanakkora seline kivételre liszt kivételünknek toszabb mezőgazd esetekre a reex delyezését felté nek tartjuk: al rányosan befolya fuvardíj verseny központtól távol ez a magas szá val sújtja, amel termelésnek.

A cseh dijsza kozás sem egés zet lényeges elté vasuti dijszabás ket rónak, a beh érdekében a külfö mal terhelik, amit díjkezdvezmények ban annyiféle ny ráutalva, hogy a ban minmagunk sújtó egyenlőtlen kozik, amely rés részint bényitilag kereskedelemre.

A mezőgazdasági törvény

Augusztus hó 7-én maradt a magyar nemzetgyűlés ez a Rubinek Gyulán viselőt megszerve az utóbbi évek e lődésére legjelent hatású törvényhoz meghaladó ideje van gazdátársada mezőgazdasági é bályozása, amely II. országos gazd nagygyűlések és egész sora, az Or sületünk számtal megvitattott s ame évek kitarató műkö budapesti gazdák OMGE és a GEO lásai során a le gazdasági egyesüle társadalom felfogá keink mennyi kára azt felesleges voín elővilhetetlen érde és a Gazdasági ségében tömörült érdekképviseleti sz sikeres betöltéséve szervezettek legte kája sem pótolhatt tetés, a törvényes egyetemének felöl kesség, valamint az nehezen nélkülözö A mezőgazdaság des előkészítő tég öttnek tekinthe 5.

RESIDENTIA INGATLAN ÉS ÉPÍTKEZÉSI R-T.

Alapítóké 3.000.000 korona.
Alapító intézetek: MAGYAR LESZÁMÍTÓ ÉS PÉNZVÁLTO BANK R-T. — MAGYAR KERESKEDELMI HITELBANK R-T.

Központi iroda: BUDAPEST, V., DEÁK-FERENC-UTCA 18., félemelet 14.
Befoárnyagítás: NAGYTÉTÉNY és ERZSÉBETFALVA.

Szabadalmazott és törvényesen védett „ISOLIT”

Építőlap és blokk, könnyű, szigetelő, tűzbiztos. Gazdasági építkezésekre kiválóan alkalmas, leg- olcsóbb építkezés: mód.

Csarnoktetők

60 m. festsávolságig, speciális tervezése.

Építkezések vállalása

uradalmakban építkezés helyén való betontégla- és betoncseregyártással. Rendkívül nagy fuvar- és munkaerőmegtakarítás.

Parcellázások

teljes jogi, műszaki és építkezési lebonyolítása.

Tarcsás és eg BÄC

szállított minden métermáza gabonát 30 koronánál is magasabb fuvardíjtétel terhel majd s ugyanakkora terhet kell még azonfelül viselnie kivitelre kerülő. Nyugat felé irányuló liszt-kivitelünknek. Eltekintve attól, hogy legfontosabb mezőgazdasági iparágunk érdekében ilyen esetekre a reexpedició kedvezményének engedélyezését feltétlenül megokoltnak és szükségesnek tartjuk: alig lehet kétséges, mennyire hátrányosan befolyásolja majd ez a rendkívül magas fuvardíj versenyképességünket a külföldön. A központtól távolabb fekvő termőföldjeinket pedig ez a magas szállítási díjtétel fokozott földadóval sújtja, amely valóságos gátat emel a többtermelésnek.

A cseh díjszabás-emelés példájára való hivatkozás sem egészen helytálló a gazdasági helyzet lényeges eltérése folytán. A csehek a magas vasuti díjszabással kiviteli áruikra kiviteli illetéket rónak, a behozatalt pedig saját termelésük érdekében a külföldi versennyel szemben védővám-mal terhelik, amit a belföldi forgalomban különféle díjkedvezményekkel egyenlítene ki. Mi azonban annyiféle nyersanyag behozatalára vagyunk ráutalva, hogy a vasuti díjszabás-emelés elsősrban minmagunkat, saját gazdasági életünket sújtó egyenlőtlen fogyasztási adó gyanánt jelentkezik, amely részint az államra hárul vissza, részint benitóltag hat a termelésre és a tisztas kereskedelemre.

A mezőgazdasági érdekképviselet törvénybe iktatása.

Augusztus hó 2-ika emlékezetes ünnepnapja marad a magyar mezőgazdaságnak, mert a nemzetgyűlés ezen a napon iktatta törvénybe Rubinek Gyulának a mezőgazdasági érdekképviselet megszervezéséről szóló törvényjavaslatát, az utóbbi évek egyik, gazdasági kulturánk fejlődésére legjelentősebb és legmaradandóbb kihatású törvényhozási alkotását. Három évtizedet meghaladó ideje szinte állandóan napirenden van gazdatársadalmi szervezeteink körében a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes szabályozása, amelyet az 1879-iki székesfehérvári II. országos gazdakongresszus óta a szövetségi nagygyűlések és országos gazdakongresszusok egész sora, az OMGE és többi gazdasági egyesületünk számtalan gyűlése a legalaposabban megvitatott s amelyre nézve az érvek és ellenérvek kitartó működése után a nagyváradi, pécsi és budapesti gazdakongresszusokon, valamint az OMGE és a GEOSZ 1907. és 1908. évi tárgyalásai során a leghatározottabban kialakult a gazdasági egyesületekben tömörült magyar gazdatársadalom felfogása. Hogy mezőgazdasági érdekeink mennyi karát látták ennek a huzavonának, azt felesleges volna bizonyítanunk. Mert bármily elévülhetetlen érdemeket szereztek is az OMGE és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségében tömörült gazdasági egyesületeink az érdekképviseleti szerep önkéntes vállalásával és sikeres betöltésével: a szabad társuláson alapuló szervezetek legteljesebb és legodaadóbb munkája sem pótolhatta teljesen a törvényes elismeretést, a törvényes jogkör és a gazdaközönség egyetemének felőleléséből kidomborodó illetékesség, valamint az anyagi függetlenség annyiszor nehezen nélkülözött hiányát.

A mezőgazdasági kamarák kérdése az évtizedes előkészítő tárgyalások során valóban eldöntöttnek tekinthető és a nemzetgyűlés, amelyben

először esik a gazdák sorsa olyan döntő súlylyal a mérlegbe, amint ez az agrár Magyarország társadalmi és gazdasági szerkezetének megfelelő, valóban kötelességet teljesített önmagával és hazánk gazdaközönségével, de egyúttal jövő gazdasági fejlődésünkkel szemben is, amidőn Rubinek Gyula mélyen átgondolt és nagyszabású, a közérdeket a szoroson vett mezőgazdasági érdekekkel legerősebben és a külföldi tapasztalatok hasznosításával összeegyeztető, évszázadokra szóló reformmivét törvénykönyvünkbe iktatta. A javaslat nagyérdemű szerzőjének, a mezőgazdasági érdekképviseleti ügy fáradhatatlanul lelkes és kiváló tudású apostolának, Rubinek Gyulának pedig velünk, az ő szerény és odaadó munkatársaival együtt, külön lelki öröme és jól megérdemelt elégtétele lehet az, hogy amíg harminc éves közeleti pályáján a meggyőződés szent hevével és a hű kötelességteljesítés ernyedetlen kitartásával, a messze jövőbe tekintő és maradandó alkotásokra hivatott buzgalma látóki hevével küzdött és munkálkodott, annak a nagy célnak és mezőgazdaságunk fejlődése történetében határkövet jelentő intézménynek a gyakorlati megvalósítása most az ő nevéhez fűződik, az ő érdemeit és dicsőségét öregbíti.

Nagy megnyugvás volna az egész magyar gazdaközönségre nézve, amely a maga érdekképviseletének törvénybeiktatását őszinte örömmel üdvözi, ha ennek a nagyfontosságú törvénynek a végrehajtását, a benne foglalt elveknek a gyakorlati életbe való átültetését is a Rubinek Gyula kipróbált keze végezhetné. Bármiként alakuljanak azonban a politikai viszonyok, feltétlenül bizunk benne, hogy Rubinek az ő szívéhez ennyira hozzánőtt alkotását, legalább is, míg a kezdet és a szervezkedés nehézségein át nem vergődik, az eddigi szeretettel fogja gondozni és hogy a mezőgazdasági fejlődésünkre nézve sorsdöntő reform uttörő munkásainak kiválasztásánál különös figyelemmel lesz gazdatársadalmi szervezeteink véleményére, amit az új hivatalos érdekképviseleti szervezettel való kívánatos összhang és eredményes munkát biztosító együttműködés zavartalanulásának nagy közérdeke mulhatatlanul szükségessé tesz.

Gazdatársadalmi és szövetkezeti szervezeteink nem feltékenykedve, hanem őszinte szeretettel, bizalommal és a legszebb reményekkel eltelve várják új fegyvertársaik és közérdekű munkájuk nagyra hivatott támogatóinak sorompóba lépését. A magyar mezőgazdasági érdekeltség egyetemére támaszkodó egyesült erővel, minden a közre nézve értékes szaktudásnak hasznosításával, a belső érdekelletétek békés kiegyenlítésével és az együttes érdekeknek kifelé való annál erőteljesebb megvédélmezésével, hisszük, sok jót, értékeset, szükségeset és maradandót alkot majd az új mezőgazdasági érdekképviseleti szervezet és eddigi gazdatestületeink váltott, egymást kiegészítő és egymást serkentő munkája a magyar föld s annak dolgos népe javára!

A mezőgazdasági érdekképviseleti javaslat nemzetgyűlési tárgyalását Lukovich Aladár szak-szerű, alapos, a kérdés minden részletére kiterjedő előadó beszéde nyitotta meg. Az érdekképviseleti intézmények, kivált a porosz kamarai rendszer beható ismertetése után kifejtette Lukovich, hogy a magyarországi érdekképviselet nyoma a tizenkilencedik század első évtizedére nyulik vissza. Az első tulajdonképpeni mezőgazdasági érdekképvise-

leti szerv az 1835-ben Széchenyi kezdeményezésére alakult Országos Magyar Gazdasági Egyesület volt. Ezt követték a vidéken alakult megyei egyesületek. Amidőn 1863-ban Gorove földművelésügyi miniszter összehívta az első gazdakongresszust, már huszonnyolc gazdasági egyesület jelentkezett. Ez a kongresszus a gazdasági egyesületek rendszerének fenntartása mellett nyilatkozott. Az 1879-ben Székesfehérvárott tartott második gazdakongresszus az érdekképviseletet úgy akarta meghonosítani, hogy határozatiilag kimondotta a gazdasági egyesületeknek egy Országos Szövetségbe való tömörülését. A nyolcvanas évek országos gazdasági gyűlésein tárgyalták ugyan a kamarai kérdést, de a gazdaközönség mindig a szabad társulás elve alapján létesült érdekképviselet mellett nyilatkozott. A kilencvenes évek gazdasági kongresszusai szintén a gazdasági egyesületek önkormányzatának épségben tartását szállottak sikra. Évvel párhuzamosan Károlyi Sándor gróf kezdeményezésére 1896-ban megalakult a Magyar Gazdaszövetség, amely szintén az agrárpolitika irányítását tűzte ki célul. Ezek a különféle egyesületek azonban valamennyien külön célokat szolgáltak és épp ezért volt nagy szükség a mezőgazdasági érdekképviseleti kamarai rendszer meghonosítására, hogy az egyes érdekeltségek között fennálló ellentéteket elsimítsa.

Ma parancsoló szükség követeli, hogy ezt a törvényt meghozzuk, mert ha ez nem történik meg, Magyarország mezőgazdasága talán csödbe is juthat. A javaslat tulajdonképpen kerettörvény, amelynek tartalmát az az utasítás fog adni, amelylyel a törvényt a földművelésügyi minisztérium életbelépteti. A mezőgazdasági érdekképviselet három tagozatra oszlik. Az első tagozat ragaszkodik a közigazgatási szervezetekhez, a középső tagozat az összekötő kapocs a kormány és az érdekeltek között, a felső tagozat pedig az országos szervezet, amely hivatva lesz az agrárpolitikát irányítani. Az alsó tagozat, vagy szerv a községi, járási és vármegyei mezőgazdasági bizottságokat foglalja magában, a második tagozat a tulajdonképpeni mezőgazdasági kamarákat, amelyeknek hivatása az alsóbb fokú szervezetek támogatása, a felső fok pedig a középső fokról alakuló országos kamara lesz, amely az egyes kamarák működésének fog irányt adni. A kamarai tagok választása kuriális rendszer alapján általános szavazati jog szerint történik. A mezőgazdasági munkások képezik az első kuriát, a kisbirtokosok tíz holdig a második kuriát, a tíz-harminc holdasok a harmadikat, a harminctől száz holdas birtokosok a negyediket, a száz holdon felüli birtokosok pedig az ötödik kuriát. A javaslat legfontosabb vívmánya a munkásoknak a kuriákba való beosztása. Külön munkáskamarák felállítása nem volt szükséges, mert hiszen a mezőgazdaságban a munkás és munkaadó között az érdekek ugyyszólván azonosak.

Ami a javaslat pénzügyi részét illeti, intézkedés történt arról, hogy a kamarák költségeik fedezésére négy százalékos pótdát szedhessenek be, a földművelésügyi kormányzat azonban szintén a kamarák segítségére fog sietni. Később porosz mintára a kamarák saját maguk fognak költségeik beszerzéséről gondoskodni.

Taranyi Ferenc alaposan átgondolt felszólalásában az első demokratikus mezőgazdasági alkotást látja a javaslatban és a lét vagy nem lét kérdésének tartja a hazai föld termőerejének lehető fokozását. Erre az első fontos lépés

Tárcsásboronák, rögtörő- és simahengerek, gabonatisztítórosták, trieurók
és egyéb **mezőgazdasági gépek** legjobban bevált szerkezettel és elismert legjobb kivitelben: 8866
BÄCHER-MELICHAR cégnél, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 26. sz. Sürgöny-cím: KULTUR BUDAPEST. TELEFON: 28-02.

érdekek fűződnek. A többtermelésnek azonban a burgonyánál is, mint minden más növény termelésénél, egyik legfontosabb előfeltétele: a jó és elegendő vetőgumó. Mindinkább általánosan elismert lesz azonban, hogy jó vetőmagot csak a hazai meghonosított növényfajtáknak itthoni nemesítésével nyerhetünk.

Növénynemesítésünk — különösen a gabona-féléknél, melyekre eddig az országos termelési irányzata miatt elsősorban fektettek súlyt — igen szépen fejlődött. A magyarvári növény-nemesítő intézet eddigi rövid — 10 éves — munkájával, korlátozott anyagi eszközei ellenére is elérte azt, hogy főként kalászos növényeinkből több, igen értékes tulajdonságokkal bíró nemesített fajtával rendelkezünk, amelyek egyrészt ma már lényegesen emelik terméseredményeinket, másrészt pedig alapul szolgálhatnak arra, hogy további tervszerű munkával hosszabb-rövidebb idő alatt a már egyesített és kitenyészített jótulajdonságokat tovább fokozhassuk.

Burgonyatermelésünk hasonló javítására szintén folyt és folyik a nemesítő munka mind a növénynemesítő intézetben, mind egyes, nagyobb burgonyatermelő gazdaságokban. E téren azonban jelentékenyen hátrább vagyunk, mint éppen a szemes termények nemesítésénél. Oka ennek az, hogy részben a növénynemesítő intézetnek, anyagi eszközeinek említett elégtelensége s az idő rövidsége miatt elsősorban a kalászosokra kellett fordítania figyelmét s részben hogy burgonyatermelő gazdáink között is kevés akadt, aki éppen erre fordított volna nagyobb figyelmet, holott mind a felvidéki, mind az alföldi gazdaságok jövedelmezőségének emelése érdekében ez igen kívánatos lett volna. Bizonyára általános érdeklődést fog kelteni és követésre buzdító példaképp fog hatni, ha az alábbiakban a burgonyanemesítéssel foglalkozó gazdaságok közül egynek, a tornyospálcai gazdaságnak munkásságát röviden ismertetjük.

Tornyospálcai gazdaságában Eszenyi Jenő már közel két évtizede, 1902. óta fáradozik a burgonya nemesítésén, jó burgonyavetőgumó ki-termelésén. Kezdetben ő is Németországból és Angliából behozott, ott már igen jól bevált burgonyafajtákkal kísérletezett, melyeket hazai viszonyaink között meghonosítani igyekezett. Mintegy 40 burgonyaféleséget hozott be a legnevesebb tenyésztők: Richter, Dolkovszky, Paulsen, Cimbál, Kamecke, Findlay legjobb burgonyáiból. A behozott s legjobban bevált féle-ségeket elszaporította. Az importált burgonya-tenyésztésénél gondos kiválasztást végzett s az eredmény — összehasonlítva a gazdaságban eddig termelt burgonyák eredményeivel — igen jó volt, amennyiben a terméseredmény az eddigi-nek kétszeresére emelkedett. A további tenyész-tés során azonban az eredményt lényegesen fokozni nem lehetett, holott a termésállag korántsem érte el azt a fokot, amit a behozott burgonyák saját hazájukban felmutattak, sőt rövid pár év múlva a termésben lényeges vissza-esés volt tapasztalható.

Ez a körülmény azután őt is arra az utra vezette, amelyet előbb említettünk s amelyet mai növénynemesítésünk már általában követ: hazai új fajták létesítéséhez, a hazai fajták faj-tiszta, az itthoni talaj és éghajlati viszonyok-nak megfelelő kitenyésztéséhez.

Háromezer kat. holdnyi gazdaságában nagyobb nemesítő telepet létesített, mely három részből áll: a nemesítő, a szaporító és kísérleti telep-ből. A telep talaja homokos vályog, amelyet a

burgonya legjobban szeret és amely legalkal-masabb arra, hogy a burgonya eredeti fajta-tulajdonságai legjobban megőriztessenek. A telep H. Weber dr. németországi tenyésztő szakszerű vezetése alatt áll.

A nemesítés a keresztezés és kiválasztás külön-külön és együttes alkalmazása által tör-ténik. A már előbb kiválasztott burgonyákból keresztezés útján új féleségeket állítanak elő s ezeknek utódait ismét bokronkénti kiválasztás alá vetik. Mellőzve az eljárások ismertetését (azt bőven megtalálja az olvasó enesei Dörner Bélának most megjelent „A burgonya termelése” című kiválóan értékes gyakorlati munkájában), inkább a nemesítésnél irányadóul szolgáló főbb szempontokat említjük fel röviden.

A kísérletek vonatkoztak a megművelés leg-különbözőbb módjai mellett a vetőgumó nagy-ságára. Kis, közepnagy, tojásnyi és egész nagy gumók összehasonlító ültetési kísérleteiből nyil-vánvaló lett, hogy a legcélszerűbb a tojás nagy-ságu gumók ültetése, a nagyobb fölösleges tékoz-lás, a kisebb a terméseredményt hátrányosan befolyásolja. Az ültetési távolságra — a homo-kos vályogtalajon — legmegfelelőbbnek 70 cm. sortávolság és 42 cm. bokortávolság bizonyult fogatos művelésnél.

Az így egyenlő művelési viszonyok közé hozott burgonyáknál a kiválasztás és keresztezés útján a bőtermőképesség, a magas keményítőtartalom, a betegségek iránti ellenállóképesség fokozását, a burgonya tartósságát fejlesztették. Különösen figyelték még a burgonyagumók nagyságára, a kis és nagy gumók számának egymáshoz való viszonyára, a gumóknak a föld-ben való elhelyezkedésére (méllyen vagy közvetlenül a föld felszínén alatt fekszenek-e azok, továbbá, hogy a földben egy csomóban a bokor alatt vagy szétterpeszkedve nagy terüle-ten helyezkednek-e el), a szemek fekvésére a gumók beérettiségre és formájára, a szár-részek egészségi állapotára, továbbá a műtrá-gyáknak a kimutatható hatására. Ez a követ-kezetesen és elejétől végig egységes elvek szerint véghezvitt nemesítés azután olyan vetőgumó er-dményezett, mely a gazdaságban 800 hold terü-leten (tehát már tekintélyes mértékben elsza-porodva) kat. holdankint 30—40 q terméstöbbl-etet idézett elő a legjobb importált burgonya fajták terméseredményéhez képest, a keményítő-tartalom pedig kat. holdankint 380—570 q többletet adott. Azenkívül burgonyalevelsodró-dás s a burgonyavész, a burgonya gyűrűsbeteg-sége iránt, de a többi betegségek iránt is igen erős ellenállóképességet mutat, amit a beteg gumók %os összeállításával igazol. Nem kevésbé fontos azonban az is, hogy a gumók általában a művelésre kedvezően helyezkednek el, a szemek száma nagy s ezek erősek, az egyes gumók átlagos súlya nagyobb, a beérés %-a igen ked-vező s az egyes gumók fajtajellegét megőrzi, a műtrágyákat kiválóan értékesítik. A tornyos-pálcai nemesítőtelepen az évek során folyt — és most is folyamatban levő — keresztezés során több mint 200 új burgonyafajtát létesítettek, melyekkel állandóan folynak az összehasonlító termelési kísérletek. Az előbb jelzett tulajdon-ságokat eddig több mint 20 fajtánál állapították meg teljes mértékben. Ezek tehát a régi fajták-nál jóval értékesebbek. Ha ezek az új fajták forgalomba kerülnek, úgy burgonyatermelő gaz-dáink itthon szerezhetik be a legkülönbözőbb talajokra megfelelő és a hazai éghajlati, csa-padékeloszlási viszonyok között kitenyészített,

egészséges, bőventermő vetőburgonyaszükség-letüket.

Eszenyi Jenő tehát a nemesítés során éppen azokat a burgonyaféleségeket teremtette elő, melyekre jelen viszonyaink között a legnagyobb szükség van. Nemcsak egyetlen tulajdonság feltűnő nagy fokozását érte el, hanem kitenyész-tett olyan nemes burgonyafajtákat, melyek az összes jótulajdonságokat igen nagy százalékban egyesítik magukban s ezáltal lehetőséget adott arra, hogy a további kiválasztás (bokronkénti kiválasztás), általa megjelölt módjával ezeket a jótulajdonságokat a burgonya egyedi kiválasz-tásával és átörökítésével még tovább fejlesz-szük s burgonyatermelésünknek a kívánt nagyobb lendületet megadhassuk.

Azt hiszem, nem lesz fölösleges ennek a fon-tosságára is rámutatni röviden. A háboru előtt, ha csak a békekonferencia által megállapított Magyarország területét vesszük is számításba, a lakosság átlagos burgonyafogyasztása több volt fejenként az 1 q-nál. Az erdélyi és fel-vidéki vidék beszámításával ez a fejenkénti fogyasztás fölemelkedik közel 2 q-ra. A bur-gonya fogyasztása a háboru alatt még jobban megnövekedett s a legközelebbi jövőt illetőleg is, mint a nép második kenyerét, tekinthetjük a burgonyát. A fogyasztói érdekeken kívül más, mezőgazdasági érdekek is fűződnek a burgonya-termelés fellendítéséhez. Így pl. a burgonyaszesz-gyártása. A jelenlegi Magyarországon a szesz-termelés mennyisége alig egy ötöde a régi Magyarország szesztermelésének, holott a szük-séglet alig csappant a réginek egy harma-dára. Bizonyos, hogy a szeszgyártás céljaira a közeljövőben a burgonyát nem lehet lesz fenntartás nélkül használni (éppen élelmezési fon-tossága miatt), másrészt a burgonyaszesznek az újabb kémiai felfedezések során erős verseny-társai keletkeztek, mégis szeszszükségletünk fedezésének egy jelentékeny részét a burgonyá-tól kell várunk. Ami a burgonyaszárító- és bur-gonyalisztipart illeti, sajnos, ez nálunk még alig ismert, holott Svájcban, Németalföldön, Németországban ma már több ezer burgonya-szárítótelep és burgonyalisztmalmom van üzem-ben. A burgonyaszárítás előnye, valamint a burgonyaliszt felhasználhatóságának sokszerű-sége azonban bennünket is mihamar kényszerí-teni fog, hogy ezekre a mezőgazdasági iparokra lehetőleg berendezkedjünk. Végül hasonlóan fontos a keményítőgyártás emelése is, nemcsak a szükséglet fedezése, hanem a keményítő-gyártással kapcsolatban nyerhető egyéb anya-gok előállítására végett.

Sajnos, hogy burgonyatermelésünk eddigi mértéke korántsem áll arányban annak fontos-ságával. 1914-ben kerekén 450 ezer kat. hold területen átlag 49 q volt a holdankénti termés. Sokféle oka van ennek, de elsősorban kétség-telenül az, hogy nagybárra értéktelen, kevert faj-tájú, apró, betegségtől megtámadott, szóval min-den rossz tulajdonsággal ékes burgonyavetőgumót használtak. Vagy ha valaki áldozott is a nemesi-tett külföldi vetőgumóra, az sem vezetett sok er-dményre a már említett körülmények miatt. Ilyen helyzetben igazán égetően szükség volt rá s most a legalkalmasabb időben fogja éreztetni hatá-sát Eszenyi Jenőnek tornyospálcai burgonya-nemesítése, mert ha a rendelkezésre álló neme-sített vetőmag alapján (amit a románoktól meg-menteni sikerült) főök szaporítótelepek felállí-tása iránt folyó tárgyalások kedvező eredményre vezetnek, rövidesen az egész ország vetőgumó-

Ekek, ekerészek, vetőgépek, vetőmagosztályozógépek, darálómalmok, takaréktűzhelyek, mindenféle mezőgazdasági vasáru azonnali szállításra kapható: FARAGÓ ANDOR, Budapest, V., Vécsey-utca 2.

szükségletét fedezhetjük olyan nemesített burgonyából, melynek terméseredménye (hozzávéve az előbb megemlített előnyöket) egyszerre megkétszerezi burgonyatermésünk eddigi értékét. Hogy pedig gazdasági életünkre nézve mit jelent, nem kell külön fejtegetnünk.

A tornyospálcai nemesítőtelep különben a földművelésügyi minisztérium ellenőrzése alatt áll s úgy tudjuk, onnan vezetik a szaporítótelepek felállítására iránti tárgyalásokat. Az Eszenyiféle nemesített bugonya országos elszaporítása az említettek kivül azért is kívánatos, mert mint a több évi továbbtenyésztés mutatja, a nemesített burgonyák nemcsak egyesülnek magukban a jó tulajdonságokat, hanem éveken át változatlanul meg is tartják azt. A nemesítés továbbfejlesztése ezután további munkánktól függ.

(r-s)

A magyar burgonyanemesítés tényleg a cikkben említett okokból nem fejlődött eddig olyan arányúvá, mint amilyen az lehetne. De az e célra rendelkezésre álló állami anyagi erő nagyon gyenge mértéke és a burgonyatermelő gazdák vállalkozó kedvének hiánya ellenére, a tornyospálcai nagyértékű burgonyanemesítő munkálatok kivül néhány más helyen is nagyon beható és kiválóan értékes burgonyanemesítő munkálatok vannak folyamatban.

Ezek közül első helyen említhetem Legány Ödön működését, mert a magyar burgonya nemesítők között ő volt az első, aki nagyarányú kereszttevésekkel végezte és végzi a burgonyanemesítés munkálatait. Az általa létesített kitűnő új ékezési és szeszgyártási burgonyafajták eddig a kellő arányú szaporítóterületek hiánya miatt nem kerülhettek nagyobb mennyiségben forgalomba, de most, hogy a Hatvani Növény-nemesítő Részvénytársaság igazgatását Legány vette át, ennek révén burgonyafajtái rövid időn belül kellő arányokban fognak rendelkezésünkre állani.

Deme Gyula szintén kereszttevésekkel létesített új burgonya fajtái Apponyi Albert gróf oberhardi uradalmából már mult évben forgalomba kerültek volna, ha azt a cseh megszállás nem akadályozta volna meg. Ugyanez áll a Springer Gusztáv báró bucsányi uradalmában nemesített burgonyafajtákra, amelyek Wachtel Aurél növény-nemesítő intéző alkották. Zichrer Ernő mikosdi uradalmában (Zala megyében) szeszgyári burgonyafajták kitenyésztése céljából végzik a nemesítést.

Ujabbán nagyon beható burgonyanemesítő munkálatok folynak kereszttevésekkel a Magyar Növény-nemesítő Részvénytársaság zalaszentgróti anyatelepén, Károlyi Imre gróf birtokán, ahol a munkálatokat Falb Lőrincz növény-nemesítő intéző végzi, valamint a Vetőmagnemesítő és Értékesítő Részvénytársaság kompolti anyatelepén, ahol Székács Elemér vezetése alatt Fleischmann Rezső felügyelő végzi e munkálatokat.

Ezek kivül az orsz. m. áll. növény-nemesítő intézet által kereszttevésekkel létesített nagyszámú burgonyafajtákból több sorozat a szaporító gazdaságokban szintén szép fejlődést mutat.

A burgonya nemesítése terén tehát nem állunk vigasztalanul, de az tény, hogy ha azok a hatalmas nagy összegek, amelyeket az állam és a magánosok az utóbbi tíz esztendő folyamán külföldi burgonyavetőgumó vásárlására elköl-tettek, csak kis részben a burgonya nemesítésére fordítottak volna, akkor a magyar burgonya-

nemesítés hatalmas lendülettel fejlődhetett volna és most bőségesen lenne jó honi fajtákból elegendő vetőgumónk. Grábner Emil.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezetők: Kerpely Kálmán és Gyártás József.

A feltört tarlók további kezelése vetésig.

I.

A tarlótörés*) csak akkor fog céljának megfelelő eredményre vezetni, ha a feltört tarlókat tovább kezeljük oly irányban, hogy a föld felületét a levegő és a csapadék befogadására állandóan nyitva és gyommentesen tartjuk. Erre elsősorban a fogas kínálkozik. A fogasolás minden jelentősebb csapadék után vagy akkor is megismétlendő, ha a föld enélkül is összetömődött, vagy ha felületén a gyomok csirái törnek elő. A fogasolással — eltekintve attól, hogy aránylag olcsó — a gyomok, a föld nedvességének eme veszedelmes káros szivattyúi, már fejlődésük legelején tehetők tönkre, úgy hogy az idejében végzett fogasolás által elért gyomirtással nagyban hozzájárul a föld vízkészletének megőrzéséhez.

A gyomoknak csirájukban való irtására a fogason kívül kiválóan az u. n. gyomirtó fűszék, weederek alkalmasak. Sőt ezek sűrű, vékony, rugós fogaikkal a mutatózó ellenállást könnyebben legyőzik, ezért aránylag csekély vonóerőt igényelnek amellet, hogy munkájuk is jóval hathatósabb; csak arra legyünk figyelemmel, hogy munkájukhoz már akkor forduljunk, amikor a gyomok még gyökeret nem vertek. A weederekre elhangzott az a sok hamis vélemény ugyanis, amely a gazdák között elterjedt, onnan eredhetett, hogy azok munkáját a leggyökeresebb gyomokkal szemben tapasztalták hatástalannak. Sőt amennyiben a rugós vékony fogak működése nagyon sok gyomogot juttat nagyon kedvező csirázási viszonyok közé: sokan, különösen a németek, a weedert egyenesen a vad muharfélék elszaporítójának kiáltották ki. Holott pedig ezzel a jelenséggel szemben sem lehet más hátra, mint az ujabban mutatózó csirák tönkretételére a weedert nyomban, haladéktalanul ismét munkába állítani. Ezt pedig annál inkább is könnyen megtehetjük, mert a 4 méter munkaszélességű eszköznek gyors ütemben való vontatásához két közönséges ló ereje utig elegendő, úgy hogy munkája nemcsak alapos és szapora, de olcsó is.

A feltört tarlók további kezelése azután elsősorban ahhoz igazodik, vajjon a tarlót rögtön be akarjuk-e vetni — miről a tarlótörésnél szóló előzetes cikkemben már volt szó — vagy a feltört tarlóba őszt vagy tavaszt szándékozunk tenni, de itt is azzal a megkülönböztetéssel, hogy a tavasziak alá adunk-e istállótrágyát és azt mikor hordjuk ki, illetve hogy korán vagy később elvetendő tavaszi alá készíthetjük-e elő a feltört tarló földjét:

Az őszi vetemények alá végzett tarlótörést az

*) L. a tarlótörésről és annak eszközeiről megjelent cikkeket a Köztelek idei 24. és 26. számaiban.

uralkodó időjáráshoz képest szükségessé váló fogasolások, esetleg hengerezések és fogasolások mellett akkor, mielőtt a feltört réteg megérett és a föld állapota azt megengedi, közep-mély keverő szántás kövesse. Ez azért szükséges, hogy az érlelő tényezők közvetlen hatása vastagabb földrétegre terjedjen ki és a talajnak mélyebbre való átérlelődését a vetés idejére lehetővé tegye.

A keverő szántást a föld összetételéhez és állapotához képest lehetően a szaporább munkájú tárcsás porhanyítókkal végezzük s csak ahol ezek nem hatolnak elegendő mélységre, ott forduljunk az eke lassabb munkájához. Hogy egy tárcsás, mint az eke munkáját a fogasnak nyomon kell követnie, azt talán említeni is felesleges. Ekék használatánál különben ezekre az u. n. forgóboronákat célszerű felszerelni ott, ahol a föld természete ezek használatát megengedi. Ezek ugyanis a nem nedvesen szántott és egyébként eléggé tiszta földet nyomban az eke után el is aprózzák, elfogasolják, anélkül, hogy az ekét vontató erőt észrevehetően megterheljék.

Régi gyakorlati szabály szerint a keverőszántást közvetlenül a vetés előtt még a vetőszántás kövesse. Ennek az a célja, hogy az elvetendő mag számára megfelelő vetőágyat biztosítson; ennek a keverőszántásnál mindenesetre sekélyebbnek kell lennie, hogy a magágyat a földnek legértelmebb rétege képezhesse. A friss vetőszántást a rozs kivételével minden őszi vetésű növényünk eléggé jól tűri, a rozs ellenben jól megüledett magágyat követel. A vetőszántást a keverő szántás után, tiszta földön, a tárcsás porhanyító munkája minden esetben nagyon célszerűen és előnyösen — de olykor kivált a könnyebb földeken — erőteljes fogasolás is helyettesítheti, ugyiszintén a kultivátorok és exstirpátorok munkája is megfelelően pótolhatja a vetőszántást.

Ahol azonban az őszi elveteménye sem tarlótörést, sem keverő szántást nem enged meg, pl. a dohány, tengeri, kései burgonya után vetendő őszielnél, ott a legtöbb esetben a kapálások mélységét túl nem haladó vetőszántás nem igen mellőzhető. Mindazonáltal jó miveltégi állapotban tartott, tiszta és könnyebb talajon a tárcsás porhanyító e növények után is nemcsak helyettesítheti az ekét, hanem ennél jóval tökéletesebb magágyat szolgáltat.

A vetőágy üllepedett voltát különben minden őszi vetésű növényünk meghálálja, amit a friss szántásoknak hengerrel vagy még célszerűbben az u. n. magháztömörítővel (pakkerrel, rossz fordításban: altalajtömörítővel) adhatunk meg laza, humuszos vagy üregecs talajon, ha nem mosta össze az eső.

(Debrecen.)

várad Szabó János.

(Folyt. köv.)

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

Védekezés a baromfijárványok ellen.

A mai időben, amidőn a baromfiállomány szaporítása a mezőgazdaságnak és közéletünknek nagyon fontos érdeke, fokozott jelentősége van a védekezésnek azok ellen a betegségek ellen, melyek a baromfiállományokat megtámadva, a tenyésztő munkáját és törekvéseit megüresítik.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alapítattott 1900-ban. Igazgatóság Budapest, IX., Calvin-tér 10. (saját székházában). Alapítattott 1900-ban.

Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, baleset-, szavatosság- és betöréssel szemben, az ember életére a legkülönbözőbb módokon szerinti, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatóságához vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság. A szövetséget biztosítékai 1917. XII. 31-én:

Alapítók: 2 551.130.- K
Tartalékok: 9.849.873.71 - K
A szövetséget köztulajdonosi jogokkal fedezetelté mindenképp az évi átlagos és kifizetésben szolgál, ez kitűnt 1917. évben tehát legalább 11.826.880.92 - K
34.727.670.83 K

A Gazdák Biztosító Szövetkezete alapítása és fiókintézménye a GONDVISELÉS

Országos Központi Segélyező Társulat

(Budapest, IX., Calvin-tér 10.),

mely társulat tagjai részére 50 koronától

1000 koronáig terjedő temetési segélybiz-

tosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, ka-

tonai és vegyes biztosításokat közvetít, minden orvosi vizsgálat nélkül. 9059

ják. Ilyen szoktak okok és télen, ma a pusztulás baromfikö-

A multban

egyenként c

sodások se

magas árak

téséről van

nagy érdeke

sikeres véde

a kellő tájé

betegségek t

a szakember

ról-esetre a

megállapítás

nyitása, de

az, ha magú

nosságban t

fenyegető jár

rendelkezésre

Mindeneke

mennyel, hog

olyan hatósa

háziállatok be

sosaknak és

jöhettek szó

a gyakorlati

valamennyire

betegedések

hatóságok bea

a fertőzött ud

tozása, a fer

kevésbé hajth

manak rendsz

valóságban te

mondhatni, eg

magának kell

hurcolása ell

mégis annyiba

irányuló törek

figyelmeztetik

gondoskodnak

ban azonban

tekintetben fo

munkát fejthe

ismereteket r

módon terjesz

donosokat az

sok hasznos v

lyesen végreha

irányítják és

Ezek az eljá

veléstől és tart

mint más ház

röviden abban

kodni kell arr

ne érintkezze

ujjonnan vásá

heti elkülönít

meglevő állomá

talakozott rajta

ségnek. Külön

alatt megfigyel

és jól esznek

orrukból nem s

a száj és a t

sárga vagy sz

rákódások (diff

bőrén pedig h

sárga dudorok

ilyen elővigy

bajok behureol

MO

Sürgőnyclm: 0

AJÁ

ják. Ilyen járványok évről-évre nagy károkat szoktak okozni, de különösen az elmúlt ősön és télen, mondhatni, országsszerte tömeges volt a pusztulás, minden valószínűség szerint a baromfikolera következtében.

A múltban, amidőn a baromfi és termékei egyenként csekély értéket képviseltek, a károsodások sem voltak érzékenyek, a mostani magas árak mellett azonban nagy értékek mentéséről van szó s ezért még a kiscsodák is nagy érdeke, hogy a károk ellen védekezzenek. A sikeres védekezésnek előfeltétele természetesen a kellő tájékozottság a baromfi veszedelmes betegségei természetéről s ebben a tekintetben a szakemberek, az állatorvosok feladata esetéről-esetire a helyszínen a főnforgó betegségek megállapítása és a védekezés közvetlen irányítása, de ennek sikerét tetemesen előmozdítja az, ha maguk a tenyésztők is legalább általánosságban tájékozva vannak az állományukat fenyegető járványok okai és a leküzdésükre rendelkezésre álló eljárások felől.

Mindenekelőtt számolnunk kell a körülményekkel, hogy a baromfi járványokkal szemben olyan hatósági intézkedések, aminek az emlős háziállatok betegségei ellen többé-kevésbé hatásosaknak és eredményeseknek bizonyulnak, alig jöhetnek szóba, abból az egyszerű okból, mert a gyakorlati életben alig hajthatók végre csak valamennyire is célravezető módon. A megbetegedések bejelentése s ehhez kapcsolódva a hatóságok beavatkozása, a betegek elkülönítése, a fertőzött udvarok elzárása, a forgalom korlátozása, a fertőtlenítés stb. érdekében éppoly kevésbé hajtható végre, mint a baromfi forgalmának rendszeres egészségügyi ellenőrzése. A valószínűség tehát a baromfi tenyésztő közönség, mondhatni, egészen önmagára van utalva, saját magának kell mindenekelőtt a betegségek behurcolása ellen védekeznie, de a hatóságok mégis annyiban hatékonyan támogathatják erre irányuló törekvéseiben, hogy megfelelő módon figyelmeztetik a fenyegető veszedelmekre és gondoskodnak a szakszerű segítségről. Elsősorban azonban a szakértő állatorvosokra vár e tekintetben fontos hivatás, mert nagyon értékes munkát fejthetnek ki azzal, hogy a vonatkozó ismereteket minden kínálkozó alkalommal és módon terjesztik, egyúttal pedig a baromfi tulajdonosokat az esetéről-esetire célravezető eljárások hasznos voltáról meggyőzzék, ezeket személyesen végrehajtsák vagy legalább végrehajtsukat irányítják és ellenőrzik.

Ezek az eljárások — eltekintve az okszerű neveléstől és tartástól — általánosságban hasonlóak, mint más háziállatok fertőző betegségei ellen s röviden abban foglalhatók össze, hogy gondoskodni kell arról, hogy az állatok a lehetőségig ne érintkezzenek idegen baromfival s hogy újonnan vásárolt baromfit csak legalább 1—2 heti elkülönítés és megfigyelés után engedjük a meglévő állomány közé, ha időközben nem mutatkozott rajta semmiféle jele valamely betegségnek. Különösen fontos az elkülönítés ideje alatt megfigyelni, vajjon az új állatok élénkek és jól esznek-e, nem mutatnak-e hasmenést, orrukból nem szivárogo-e nyomásra sem váladék, a száj és a torok nyálkahártyáján nincsenek-e sárga vagy szürke pettyek vagy nagyobb felrakódások (diftéria), a taréj és a toroklebenyek bórán pedig hamvas lepedékek vagy barnás-sárga dudorok (baromfihimlő).

Ilyen elővigyázattal sokszor sikerül fertőző bajok behurcolását megakadályozni és az ólak

és udvarok lehetőleg tisztántartásával az állományt jó egészségben megtartani.

A továbbiakban az eljárásnak szorosan alkalmazkodnia kell a betegség természetéhez, amely ellen az állományt megvédeni vagy amelyetől a már fertőzött állományt megszabadítani akarjuk.

A kolera lévén a baromfi leggyakoribb, veszedelmes pusztító betegsége, általában olyankor, amidőn a baromfi valahol pusztulni kezd, eleve föl szokás tételezni, hogy a hullások oka a baromfikolera. A valószínűség azonban van még több betegség, melyek hasonló pusztulásokat okozhatnak és melyek hasonló tünetek között folyván le, csak gondos vizsgálattal különböztethetők meg a baromfikolerától.

Ilyen elsősorban a tyukpestis, mely csak tyukféléket szokott megtámadni és melynek ragályáról eddig csak annyit tudunk, hogy fölülte apró, olyannyira, hogy sűrű agyagszűrőn keresztül is átmegy és a legerősebben nagyító mikroszkóp alatt sem látható meg.

Ilyen a tyukok és libák *spirochaetosisa*, melynek okozói hasonló, csavarodott fonalalaku vérelősködők, aminők az emberi visszatérő lázat és az ember syphilisét idézik elő.

Azután van még egész sora a tyukok, libák és kacsák heveny és fertőző betegségeinek, melyeket esetenként más és más baktériumok (különösen koli-, tifusz- és paratifusz-bacillusok) okoznak és amelyek, épp úgy, mint a baromfikolera, általános vérfertőzés tünetivel, u. m. tompultsággal, étvágytalansággal, hasmenéssel stb. folynak le. A boncolás az esetek egy részében lehetővé teszi ugyan a tájékozódást, éppenséggel nem ritkán azonban a vérnek és egyéb nedveknek mikroszkopos vagy ezenkívül még tüzetesebb bakteorológiai vizsgálata szükséges a helyes körjelzéshez.

Ezek a betegségeken felül még a baromfihimlő és a diftéria, a gümőkór, továbbá a sokféle gyomor-, bél- és tüdőférgek okozta megbetegedések okozhatnak szintén tetemes veszteségeket, ezek azonban nem támadnak annyira hirtelen, hanem lassan fejlődnek, úgy hogy csak hetek vagy hónapok alatt sorvasztják el végképpen a betegeket. Ezeket tehát már ezen az alapon meg lehet különböztetni az előbbi heveny járványos betegségektől.

Az elmondottakból kitetszik, hogy a baromfi pusztulásának sokféle lehet az oka s igen természetesen, hogy a különféle bajok ellen nem lehet ugyanegy orvosság hatásos, hanem a védekezésnek és a gyógyításnak, eltekintve az előbb említett általános óvórendszabályoktól, az adott esetben fennforgó baj természetéhez kell igazodnia, *védőójtással pedig csakis a baromfikolera ellen lehet sikeresen védekezni*, mert csakis ez ellen áll ezidőszert hatékony ojtási eljárás rendelkezésünkre. Ebből azután az is következik, hogy a védőójtástól csakis olyankor várhatunk eredményt, amidőn valóban a kolera fenyegeti, vagy már kezdő is pusztítani a baromfiállományt.

A baromfikolera elleni védőójtást már Pasteur tanulmányozta ezelőtt negyven évvel, de a tőle ajánlott eljárás nem bizonyult gyakorlatiasnak és csak újabb időben sikerült a kérdést a gyakorlat igényeit kielégítő módon megoldani. Nagy haladást jelentett ezen a téren, hogy épp úgy, amint a gyermekdiftériát okozó baktériumok toxinjainak (mérgeinek) bőr alá fecskendezésével magas fokú immunizált lovak vérsavója (széruma) gyógyító hatást fejt ki a diftériás kóros folyamatra, vagy a baromfikolera baktériumainak tenyész-

teivel kezelt lovak vérsavója is megvédi a baromfit a koleras fertőzés ellen. Az ilyen kezelés folyamán ugyanis a ló véreben, a baktériumok hatására beálló reakció eredményeképpen, sajátos új anyagok képződnek és halmozódnak fel, melyek a kolera baktériumait, ha velük érintkezésbe jutnak, megakadályozzák megbetegítő hatásuk kifejtésében. Ha az ilyen u. n. *ellen- vagy védőanyagokat* tartalmazó lóvérsavót vagy szérumot a baromfi testébe fecskendezzük, akkor azt megvédjük a koleras fertőzés ellen, mert a testben most keringő védőanyagok nem engedik meg a kolera baktériumainak elszaporodását a test nedveiben. Ez a védelem természetesen csak addig érvényesül, amíg a védőanyagok benne vannak az állat testében, a valószínűség azonban a szervezet ezeket a reá nézve idegen anyagokat már rövid idő alatt kiküszöböli magából s ezzel arányban fokozatosan gyöngül a szervezetnek mesterségesen fölfokozott ellenállása.

Az ilyen szérummal beoított állat tehát nem maga állítja elő a védőanyagokat, hanem azokat már készen kapja a beléje fecskendezett vérsavóval s ezért az ilyen módon létesített immunitást *passzív immunitásnak* nevezzük, az előbb mondottakból pedig következik, hogy az efajta immunitás *azonnal beáll*, de viszont csak *rövid ideig tart*, t. i. addig, amíg a védőanyagok kiküszöbölnének a testből.

A passzív immunitásnak ebből a két tulajdonságából következik, hogy a szérumos védőójtást csak olyankor megokolt és célszerű alkalmazni, amidőn valamely baromfiállományt gyorsan, habár csak rövid időre is, akarunk megvédeni, ez az eset pedig akkor van adva, amidőn a kolera az állományban már fellepett és azt hamarosan meg akarjuk akasztani. A gyakorlat sokszoros tapasztalatai igazolják, hogy a baromfikolera elleni szérumok, aminők *gallo-serin, gallin, aviserin* s más hasonló nevek alatt vannak forgalomban, az említett célnak jól felelnek meg. A fertőzött állományban ugyanis a kolera a szérumos ojtás után rendszerint 1—2 nap alatt megszűnik, a szünet azonban nem tartós, hanem a betegség 2—3 hét múlva újból kitör és tovább szedi az áldozatait, ha nem sikerül az állományt időközben történt áthelyezéssel, a tartózkodási hely fertőtlenítésével és tisztán tartásával, az összes korábbi betegek kiküszöbölésével stb. a folytatódagos vagy újabb fertőzésnek elejét venni, míg különben tartósabb védelem csak a szérumos ojtásnak 2—3 hetenként való megismétlésével érhető el.

A passzív immunitásnak aránylag rövid tartama értelmezi azt, hogy a szérumos védőójtás, ketségbevonhatatlan hatékonysága ellenére, nem tudott a gyakorlatban meghonosodni s hogy nem lehetett vele igazán nagy eredményeket elérni. Minthogy más betegségek, pl. a himlő, a lép-fene, a sertésorbánc, a sercegő üszök ellen sikerül az állatokat hosszú időre megvédeni, a szakemberek következetesen törekedtek olyan ojtási eljárás kidolgozására, amely a baromfit is hosszabb időre megvédené a koleras fertőzéssel szemben, a hosszadalmas és változatos kísérletek azonban sokáig nem vezettek eredményre, míg végre legújabbban magyar szakembereknek sikerült ezt a kérdést megoldani.

Régi tapasztalat, hogy ember és állat némely betegségben csak egyszer vagy legföljebb hosszú időközökben betegszik meg, nyilvánvalóan azért, mert a betegség kiállása közben testének szövetei sajátos módon változnak meg,

MONORI MAGKERESKEDÉS, BUDAPEST,

Sürgönycím: GRANÁRIUM BUDAPEST.

IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 3. SZ.

3981

TELEFON: 66-54.

AJÁNL őszi bükkönyt, őszi borsót, Viktória borsót, fehér mustárt, biborherét és mindennemű egyéb saját tenyésztésű fajtiszta, magas csiraképeségű, szavatolt minőségű gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat.

hogy azontul sikeresen meg tudnak küzdeni az illető betegség ragályával. Az eredmény ugyanaz, akár természetes, akár mesterséges fertőzés idézte elő a mulékony megbetegedést. A tartós immunitást tehát mesterségesen is létesíthetjük, ha, utánozva a természetes fertőzést, a szervezetet szándékosan megbetegítjük úgy, hogy az illető betegség ragályanyagát beojtjuk a testbe. Az ilyen szándékos fertőzésnek természetesen olyannak kell lennie, hogy csak enyhén betegítse meg a szervezetet s ezért ojtóanyagul nem teljes erősségű, hanem szelidebb hatású vagy előlt ragályanyagot kell alkalmazni. Ilyen szelid hatású anyag pl. az emberi himlővel szemben a borjuhimlő nyirokja, mely emberben mindig csak a beojtás helyére szorítkozó hólyagos kiütést létesít, az ennek fejlődését kísérő általános lázas állapot azonban hasonló reakciót vált ki, mint a természetes himlőben való megbetegedés. Hasonló hatású a mesterségesen szelidített lép-feneragály a sertésorbáné ellen. Minden ilyenfajta ojtóanyag tehát az illető betegséget okozó fertőző csírákat tartalmazza vagy előlt vagy valamely módon előlt állapotban. Beojtásának célja a szervezetnek szándékos enyhe megbetegítése és ez uton sejtjeinek és szöveteinek olyan átalakítása, melynél fogva az azontul önmaga képes termelni azokat a védőanyagokat, melyek a teljes erősségű fertőző csírákat ártalmatlanokká teszik s ezért az ilyen módon létrejövő védettséget *aktív immunitásnak* nevezzük. Minthogy a szervezet említett átalakulása bizonyos időbe, néhány napba kerül, azért az immunitásnak ez az alakja a beojtás után *csak napok múlva fejlődik ki*, viszont azonban a szervezet az egyszer szerzett önvédelmi képességet hosszabb ideig megőrzi, vagyis az aktív immunitás *tartós*, legalább néhány hónapig érvényesül.

Nyilvánvaló, hogy az aktív immunizálás értékebb, mint a passzív immunizálás, mert amíg az utóbbi csak a már fellépett baj mulékony elhárítására alkalmas, addig az előbbivel embert és állatot már jó előre lehet védelmi állapotba helyezni a csak hetekkel vagy hónapokkal később előálló fertőzéssel szemben.

A baromfikolera ellen első ízben *Szász Alfréd* állami főbakteriológus készítette ilyen ojtóanyagot. Mivoltát és előállításának módját nem ismertette ugyan, mindennek szerint azonban a kolera előlt csírát tartalmazza, az előzetes, majd a gyakorlatban végzett nagyszámú kísérletek pedig*) azt mutatták, hogy az ojtóanyag közvetlenül mulékonyan megbetegíti a baromfit, az enyhe mulékony megbetegedés árán pedig az állatok több hónapig ellenállanak a természetes fertőzésnek.

Legutóbb *Manninger Rezső dr.* állatorvosi főiskolai magántanár más módon oldotta meg a kérdést. A baromfikolera baktériumának tanulmányozása közben, amint ezt a szaklapokban teljes részletességgel közölte,**) e baktériumnak olyan válfaját, varietását fedezte föl, mely bizonyos tenyésztésbeli sajátágokon kívül, abban különbözik a korábbi időből ismeretes kolera-bacillustól, hogy amíg az utóbbi már fölötté kis mennyiségben megöli a baromfit, addig az új varietás azt legfeljebb egészen enyhén betegíti meg, vagyis avirulens, mindazonáltal a baromfit aktíve immunizálja. A helyzet itt hasonló, mint a himlőnél. Amint t. i. a borjuhimlő ragályos szelidített varietása az emberi himlő erős hatása ragályának és beojtása megvédi az embert a himlős megbetegedéssel szemben, épp úgy a *Manninger-féle bacillus szelid varietása* a kolera-

bacillusnak és a baromfit megvédi a koleras megbetegedés ellen. Ez az anyag is a gyakorlatban kellőképpen ki lett próbálva és a kísérletek arra az egybehangzó eredményre vezettek, hogy a védőojtás legalább két hónapig, de valószínűen ennél hosszabb ideig is tartó immunitást létesít.

Vannak tehát most már hatásos ojtóanyagok és a baromfitenyésztők alkalmazásukkal legalább is a legveszedelmesebb és leginkább elterjedt járványos betegség ellen megvédhetik az állományukat.

A védőojtás egyébként akkor megokolt és ajánlatos, amíg az előző tapasztalatok vagy a környéken uralkodó állapotok szerint a baromfit a koleras fertőzés veszedelme fenyegeti, de épp úgy akkor is, ha a betegség már mutatkozni kezd az állományban. Az eddigi tapasztalatok szerint ugyanis a vakcinával való beojtás hasonlóan megakasztja a járványt, mint a szérumos ojtás, előnye azonban ez utóbbi fölött, hogy hatása jóval tartósabb s ezért nem kell attól tartani, hogy a járvány 2—3 hét múlva kiújul s így nem is kell az ojtást rövid időközökben megismételni. A községek előjárásai és az állatorvosok nagyot lendíthetnének a kolera elleni védekezés ügyén, ha a lakosságot megfelelően tájékoztatnák a védőojtások hasznáról és módját ejtenék, hogy az állatorvosok erre a célra előre kiütött napokon a községek baromfi-állományokat beojtásuk.

Végül még csak az említjük meg, hogy *Manninger kísérleti* tapasztalatai szerint a vakcinás ojtás kevésbé hatásos olyan állatoknál, melyeket a megelőző 1—2 héten belül szérummal ojtottak be s ezért az előző szérumos vagy az u. n. *szimultán ojtás* szérummal és vakcinával nem ajánlatos.

H. F. dr.

Uj rendeletek.

(A közhatóságoknál természetben őrzött letétekben levő bankjegyek felülbélyegzése és a bírói letétek kifizetése. — Gépkocsik és motoros kerékpárok kötelező bejelentése. — Védekezés a járványos nyirokgyulladás ellen. — Rendelet az erdőgazdálkodásról. — Az államvasuti személy- és árudíjzabás felemelése. — Intézkedések a vasúti gabonaforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében. — Közfogyasztásra igénybevetett termények kiírása és az örlemények határzabása. — Zsákkészletek bejelentése. — Az ideai burgonyatermés forgalmának felszabadítása.)

A közhatóságoknál természetben őrzött letétekben levő bankjegyek felülbélyegzése és a bírói letétek kifizetése.

A kormány f. évi 7-iki 5401. M. E. számú rendelete értelmében az egyes közhatóságoknál bünyként őrzött bankjegyeket, amennyiben a f. évi március hó 18-iki 1700. M. E. számú kormányrendelet értelmében felülbélyegzés alá esnek és további természetben való megőrzésükre az ügy elődöntése érdekében szükség nincsen, a bankjegyeket őrző hatóság tartozik az illetékes állampénztárnál felülbélyegzés végett f. hó 31-ig bemutatni. E kötelezettség minden egyéb letétkben őrzött és az illető hatóságok által felülbélyegzés céljából még be nem mutatott bankjegyre is kiterjed. Az állampénztár az 50 koronát meghaladó letétek felét áramkölcönként — pénztári elismervény ellenében — visszatartja, minek fele helyett pedig szabályszerűen felülbélyegzett bankjegyet szolgáltat vissza.

Gépkocsik és motoros kerékpárok kötelező bejelentése.

A f. hó 11-iki 5397. M. E. számú kormányrendelet értelmében f. évi november hó 1-én érvényét veszti minden eddigi gépkocsik és motoros kerékpárok forgalomban tartására kiadott forgalmi engedély s ezen a napon tul csakis új forgalmi engedély alapján szabad gépkocsikat és motoros kerékpárokat forgalomban tartani. Új forgalmi engedély csakis az augusztus hó 15-ig nyilvántartásba felvett vagy ez időpont után valamely kocsigyárból kikerülő vagy külföldről behozandó új gépkocsira adható ki. A nyilvántartásba való felvétel céljából minden gépkocsit és motoros kerékpárt be kell jelenteni szabályszerű úrlapon az illetékes szolgabírói hivatalnál, illetve Budapesten az államrendőrség főkapitányságának közlekedési igazgatóságánál (VI., Andrásy-ut 59.). Minden gépkocsi és motor-

kerékpár bejelentendő s azok szakértői vizsgálat alá fognak vonatni, amelynek díja forgalmi engedéllyel már ellátott gépkocsik után 120, más gépkocsik után 240, motoros kerékpárok után 80 korona. Az új forgalmi engedéllyel együtt új rendszámok is fognak kiadni, a régi rendszámokat és hivatalos jelzőtáblákat pedig el kell távolítani. November hó 1-e után az új forgalmi engedéllyel el nem látott gépkocsikat és motoros kerékpárokat a kincstár javára elfogják kobozni.

Védekezés a járványos nyirokgyulladás ellen.

A földművelésügyi miniszternek f. hó 11-iki 23300. számú, valamennyi törvényhatóságunkhoz intézett rendelete megállapítja, hogy a francia megszálló csapatok ösvérel az országba behurcolták a járványos nyirokgyulladást, amelynek tünetei a következők: A nyiroknak feszes, kemény, vaskos, kötegszerű megvastagodása, a nyirokcsomók megnagyobbodása, esetleg elgyenyvedése, majd csomók képződése, amelyek ellágyulnak, feltörnek s ezek helyén egyenletes szél, sima, sarjadzó felületű fekélyek keletkeznek. A rendelet szerint minden olyan lovat, öszvért vagy szamarat, amelyen e körülmények mutatkoznak, nyomban el kell különíteni és jelentést kell tenni a községek előjáróságának. Az előjáróság nyomban állatorvosilag megvizsgálja a beteg állatokat, azokat esetleg mallein-prolának és vérvizsgálatnak vetik alá s a járványos nyirokgyulladás megállapítása esetén a beteg állatokat szigorúan elkülönítik, lázmentesség esetén levágásra ajánlják, marhalevelüket bevonják, lázoldóanyagokat és abrakos-zacsokokat fertőtlenítésk s az esetről a földművelésügyi minisztériumnak, a vármegyének, valamint az esetleg helyben állomásozó katonai parancsnokságnak jelentést tesznek. Fogyasztás céljára csak lázmentes állatok vágathatók le és csak gyoladásmentes húsrészeik mérhetőek ki. A beteg állatok bőre csak fertőtlenítés után bocsátható forgalomba. A járványlepte tanya, udvar, major lezárandó s a zár alól csak a járvány teljes megszűnté és alapos fertőtlenítés megejtése után oldható fel.

Rendelet az erdőgazdálkodásról.

A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatósági közigazgatási bizottságok mezőgazdasági albizottságaihoz aziránt, hogy ahol azt a területi arányok megengedik, illetőleg megkövetelik, továbbá, ahol a területi arányok megengedik, máris láthatóan károsan befolyásolja, ott hassanak oda, hogy az erdőbirtokok s a sarjerdőgazdálkodásról a szelídőgazdálkodásra térjenek át. A földművelésügyi miniszter az ilyen erdőbirtokok ügyeinek javahagyásánál a legszigorúbban fogja elbírálni azt a körülményt, vajjon indokolt-e sarjerdőgazdálkodás folytatása?

Az államvasuti személy- és árudíjzabás felemelése.

A Máv. igazgatóságának július hó 29-iki 103,420, illetve 107,015., 107,021. és 107,020. számú hirdetményei szerint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 59,580. számú jóváhagyásával

a) a Máv. helyi árudíjzabásában (II. rész) foglalt és az e díjzabáshoz megjelölt I—VII. számú pótlékokkal időközben módosított, illetve felemelt összes, jelenleg érvényben levő díjtételek és illetékek, ugyszintén a Máv. kezelésében levő helyierdekű vasutak vonalain jelenleg érvényben levő díjtételek és illetékek 1920. évi augusztus hó 11. napjától kezdődőleg visszavonásig, illetve díjzabási uton való rendezésig, de legkésőbb f. évi december hó 31-ig terjedő érvényességgel 300%^o-kal, vagyis a mai díjtételek négyszeresére emelhetnek; kivételt csupán a fuvardíjvelenkénti gyors- és teherárura megállapított legmagasabb illeték képez, amely az eddigi marad;

b) ugyancsak augusztus hó 10-től kezdődőleg visszavonásig, de legkésőbb f. évi december hó 31-ig bezárólag a Máv. és a Máv. kezelésében lévő helyierdekű vasutak vonalain a jelenleg érvényes személyszállítási menetdíjak és a vasúti személy- és poggyászdíjzabásában (I. rész) foglalt összes díjak és illetékek 200%^o-kal, vagyis a jelenlegi díjtételek háromszorosa emelhetnek fel, kivéve az expressz-áruszállítási díjakat, amelyek 400%^o-kal, vagyis a mai díjzabás ötszörösére emelhetnek fel. Ezzel a nálunk eddig példátlanul nagyarányú tarifamezíssel gazdasági szempontból lapunk más helyén foglalkozunk.

Intézkedések a vasúti gabonaforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében.

A folyó évben várható erősebb gabonaforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében a Máv. igazgatósága 100,719. számú hirdetményével f. hó 1-től kezdve a következő intézkedéseket léptette életbe:

1. A szállítmányokat általában — élőállatok, romlandó szállítmányok, gyorsdarabú és teherdarabú kivételével — a lehető elszállításiig csak ideiglenes őrizethe veszi át a vasut.

2. A gyorsdarabúkat, teherdarabúkat, élőállatokat és romlandó szállítmányokat a fennálló mindenkorú áruforgalmi korlátozások figyelembevétele mellett továbbra is fuvarozásra veszi át a vasut.

3. Gabonamem lehetős elszállítás abban az esetben amennyiben az raktáraiban vagy raktárkezelésre. Gabonamemeket, állományok meg a

4. A szállító helyére a feladási gabonát ideiglenesok e célra kijel méterenként 30 únak a bérelt tagságai ellen gabonatulajdonos lyezett gabonát sem egyáltalán

Közfogyasztás őrlése és e

A július hó kormányrendelet malomüzemek a céljára igénybe állíthatnak elő. állam rendelkezés mind minden élelmezési minis amelyeket lapun szerint legalább lisztfajták arány meg.

A közfogyasztás állított örleménye máshoz szállítva, nélkül és készpénz érvénybelépetti é. vetkezőképpen sz

buzadara ...
finom tészta ...
főzliszt ...
buzakenyér ...
éges árpa ...
minő kever ...
korpa és egy ...

A közfogyasztás készült áruanyag kukoricaliszt és z. zési miniszter fo. értőleg megszabn galomban követé illetékes törvényi köteles azonban f. feltérjeszteni, aki tathatja. Azt, ho. Áruforgalmi Rész. örleményekért m. földművelésügyi és állapítják meg.

Budapestre vo. szabott kiskeresk kilogrammonként import-féhliszt kukoricaliszt 5 k.

A szá

A kereskedelem rendelete szerint nyek és ezekből alkalmas s jutáb. valamint ezeknek ezekkel az anya szákokkal rendel 31-iki, szeptember legkésőbb a köv. (Budapest, Párisi beszerezhető bej bizottság utján a jelenteni.

Az idej b

A 6142. M. E. Őszi burgonyater Szabolcs vármegye megye tisztáti. máti és mészszal járásait, szabado területen lévő ősz és forgalombahoz mezési miniszter E rendelet csak szedett ősz burg korai burgonya f. mertettét 4783. lyozza.

A mézelő

Kranche Ara bérr könyvos

HUNGÁRIA SZÉRUMMŰVEK R.-T. BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 76. T. LEFON: 147-97. Sürgőseim: HUNGARIASERUM.

VEDJÜK MEG ÁLLATAINKAT A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ELLEN!

Állami felügyelet alatt álló intézetünkben tapasztalt szakerők közreműködésével, a legszigorúbb tudományos elvek mellett készülnek a fertőző állatbetegségek ellen tartós védeimet nyújtó védőoltóanyagok, valamint fertőző beteg állatok gyógyítására alkalmas magas értékű vársavak (szérumok). Külön diagnosztikai osztály. Kérjen prospektust. 8586

3. Gabonaneműeket, őrleményeket és hüvelyeseket a lehető elszállításig való ideiglenes megőrzésre is csak abban az esetben és abban a mérvben veszi át a vasut, amennyiben azok elhelyezésére és megőrzésére fedett raktárakban vagy gabonaszínekben elegendő férőhely áll rendelkezésre. Nyitott helyen (szabadban) való tárolásra gabonaneműeket, őrleményeket vagy hüvelyeseket, a vasuti állomások még a fél kiváságára sem vehetnek fel.

4. A szállító közönség azonban saját terhére és veszélyére a feladasi állomások raktárakban el nem helyezhető gabonát ideiglenesen szabadban is tárolhatja az állomások e célra kijelölt és a feleknek naponként és négyzetméterenként 30 filléért bérbe adható területén. A gabonának a bérlet helyen való őrzése és az időjárás viszonyosságai ellen való megvédése azonban kizárólagosan a gabonatulajdonos ideje és a Mav. a bérlet helyen elhelyezett gabonáért sem minőségileg, sem mennyiségileg, sem egyáltalában semmiféle irányban sem szavatol.

Közfogyasztásra igénybe vett termények ki- örlése és ez őrlemények határarszába.

A július hó 29-én életbelépett 6111. M. E. számú kormányrendelet részletesen szabályozza azt, hogy a malomüzemek az 1920/21. termésévben közfogyasztás céljaira igénybe vett terményekből milyen őrleményeket állíthatnak elő. E rendelet előírásai azonban csak az állam rendelkezésére álló gabona őrlésére vonatkoznak, míg minden más őrlésre nézve a 44.000. számú köz-
élelmiszeri miniszteri rendelet intézkedései a mérvadók, amelyeket lapunk hasábjain már ismertettünk. Ezek szerint legalább 75 százalékos kiörlés kötelező, míg a lisztfajták arányát a gazdák tetszés szerint állapíthatják meg.

A közfogyasztás céljaira igénybe vett terményekből elő-
állított őrlemények nagybani határaráit — a rakodó állomáshoz szállítva, métermázsánként tiszta súlyban, zsák nélkül és készpénzfizetés mellett értve — a július hó 29-én érvénybelépett 6112. M. E. számú kormányrendelet következőképpen szabja meg:

buzadara	2500 K.
finom tészta	2259 "
főzliszt	1230 "
buzakenyérliszt, egységes rozsliszt, egy- séges árpaliszt vagy e lisztek bár- minő keveréke	400 "
korpa és egyéb őrlési hulladék	150 "

A közfogyasztás céljaira rendelkezésre álló árpából készült árpagyöngy, továbbá a köleskása, kukoricadara, kukoricabiz és tatarika-kása határaráit a közlelmiszeri miniszter fogja kereskedelemügyi miniszterrel egyet-
értőleg megszabni, a közvetlen fogyasztást szolgáló ter-
gomban követelhető liszt, dara stb. árakat pedig az illetékes törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg, köteles azonban határozatát a közlelmiszeri miniszterhez felterjeszteni, aki a határozatot szükség esetén megváltoz-
tathatja. Azt, hogy a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénnytársasága a malomvállalatoktól átvett őrleményekért milyen árat térít meg, a kereskedelemügyi, földművelésügyi és közlelmiszeri miniszterek egyetértőleg állapítják meg.

Budapestre vonatkozólag a fenti rendelet alapján meg-
szabott kiskereskedelmi árak ezidőszert a következők:
kilogrammonként: buzdara 26:50, finom tészta 24,
import-fehérliszt 19, főzliszt 13:60, kenyérliszt vagy
kukoricabiz 5 korona csomagolás nélkül.

A zsákkeszletek bejelentése.

A kereskedelemügyi miniszter július 29-iki 59.341. számú rendelete szerint mindazok, akik mezőgazdasági termé-
nyek és ezekből előállított ipari termékek csomagolására alkalmas s jutából, pamutból, kenderből, lenből, papírból, valamint ezeknek az anyagoknak a keverékéből vagy ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból készült zsákokkal rendelkeznek, kötelesek készletüket a július 31-iki, szeptember 30-iki és november 30-iki állapot szerint legkésőbb a következő hónap 10-ig a Zsákbizottságtól (Budapest, Páris-u. 2.), vagy az elsőfokú iparhatóságtól beszerezhető bejelentőlapok felhasználásával a Zsák-
bizottság útján a kereskedelemügyi minisztériumnak be-
jelenteni.

Az ideoi burgonyatermés forgalmának felszabadítása.

A 6142. M. E. számú kormányrendelet az 1920. évi őszi burgonyatermést az ország belterületén, kivéve Szabolcs vármegye egész területét, továbbá Bereg vármegye tiszahát, Szatmár vármegye aranyosi, fehérgyarmati és mátyásfalvi, végül Ung vármegye nagykaposi járásait, szabadforgalom tárgyává teszi. Az említett zárt területen lévő őszi burgonyatermés feleslegének átvételét és forgalombahozatalát, valamint átvételi árát a közlelmiszeri miniszter külön rendelettel fogja szabályozni. E rendelet csak a I. évi szeptember hó 1-je után ki-
szedett őszi burgonyára vonatkozik, az addig kiszedett korai burgonya forgalmát továbbra is a lapunkban már is-
mertetett 4783. M. E. számú kormányrendelet szabá-
lyozza.

A mézelő méh élete és tenyésztése.

Krancher Oszkár műveiből ford.: Hutter Rezső.
Ara bérmentes kiadással 31 K. "Patria" r.-t.
könyvszítáya, Budapest, IX., Üllői-ut. 25. szám.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szorkasztói üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, cím-
változtatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadó-
hivatalhoz fordulni.

Rézgálicszükséglet a permetezésnél. 19. sz. kérdés. Nagyobb szőlőtelepemen eddig magyar holdanként 45 kg. rézgálicot használtak fel a három permetezéshez. Egy szakember azonban azt mondta, hogy 18 kg. elegendő. Ezt azonban kevésnek, a 45 kg.-ot pedig soknak tartom. Kérem közölni, hogy mennyi rézgálic elegendő egy magyar hold szőlő 1-3-szori permetezéséhez és milyen arányban?

K. J.

Felelet a 19. sz. kérdésre A peronoszpóra elleni védekezés foglalatja az, hogy a lombzatot bőséges megelőző permetezés révén óvjuk a peronoszporafertőzés ellen és arra törekszünk, hogy a permet apró cseppekben hulljon a levélre és ne fusson össze. Ha a permet a leveleken össze fut, máris legalább kétszer annyi levét fogyasztunk, mint kellene és így történik az, mint kérdést tevő gazdatársunk írja, hogy magyar holdanként, háromszori permetezésre 45 kg. rézgálicot használt fel. Igaz ugyan, hogy az egy holdra szükséges permetezőanyag mennyisége nagyon változik, aszerint, hogy az ültetés milyen sűrű, milyen magas a művelés, milyenek a fajták stb., szóval, hogy az egyes tőkéknek mekkora a lombzatfelülete, mégis háromszori permetezést véve alapul, 45 kg.-nak magyar holdanként való elhasználását nagy pazarlásnak tartjuk.

Ennek megállapítására vegyük figyelembe azt, hogy tulajdonképpen hány százalékos lével kell a permetezést végeznünk. Az első permetezésnél, amikor még a lombzat gyenge, okvetlenül elegendő a 1/2%-os bordói lével való permetezés, míg a többi permetezés 1%-os lével történhetik. A szőlő- és borgazdasági kísérleti állomás ide-
vágó kísérletei beigazolták, hogy a helyesen készített 1%-os bordói lé a lombzatnak peronoszpora ellen való megvédésére tökéletesen elég.

Nézzük most mennyi lével lehet 1 kat. holdnyi szőlőt bepermetezni, ahol 1 méter sor- és tőke-
távolságu ültetést és karos művelést véve alapul, körülbelül 6000 tőke van. Az első permetezésnél, amikor a szőlő lombzata kiosi, 2-3 hl. lé okvetlenül elegendő, a rézgálicfelhasználás ez esetben 2-3x0,5 kg.=1-1,5 kg. A második permetezés már 5-6 hl. levét igényel, míg a harmadik permetezés körülbelül 7-8 hl. lé készítését teszi szükségessé. A két utóbbi permetezésnél tehát 1%-os levét használva, összesen 12-14 kg. rézgálicot fogunk elhasználni. Az egész így elhasznált rézgálic mennyisége alig 16 kg.; ha az utolsó fűrtpermetezésre 2%-os levét használunk, még mindig legfeljebb csak 20-22 kg. rézgálic fogy el.

A szőlészeti állomás által régebben kidolgozott védekezési eljárás 4 (5) permetezést ír elő. Az első történik akkor, amikor a hajtások még csak arasznyi hosszúak, a második közvetlenül virágzás előtt, a harmadik virágzás után, június végén, a negyedik a bogycok zsendülése idején, körülbelül július derekán és szükség esetén nedves időjáraskor fűrtpermetezéssel kapcsolatban, az ötödik permetezés augusztus elején. Ilyen számításal és a negyedik permetezésre 1,5%-os levét készítve, a négy permetezésre összesen 14-21 kg. rézgálic elegendő, de már is úgy számítva, hogy ez a mennyiség közel 1 kat. hold bepermetezésére is kifutja. Természetes, hogy ez a mennyiség némi ingadozásnak van alávetve azzal, hogy a negyedik permetezés esetleg el is marad, viszont nagyon esős időjárás esetén még egy ötödik permetezést is be kell állítani, ami természetesen néhány kg.-mal emelni fogja a rézgálicmennyiséget, de semmiesetre sem tehet ki kat. holdanként 45 kg.-ot. Ilyen nagy mennyiségű rézgálicot csak akkor lehet okszerűen elhasználni, ha az esők miatt, vagy rendkívüli nagy fertőzés miatt 6-7-szer leannék kénytelenek permetezni, vagy ha valaki 1%-os helyett 1,5-2%-os lével permetezne állandóan.

R. G.

A földreform körül. *)

1. **Éber Ernő dr.**, a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület igazgatója terjedelmes emlékiratot dolgozott ki a földreform kérdésében, amely eljuttatott az illetékes tényezők kezébe is. Sok figyelemre méltó szempontot és gyakorlatias irányu javaslatot tartalmazó tanulmánya a következő fölveken épül fel:

1. Ne csináljunk földosztást mindenáron indokolatlan földet vágyók kielégítésére. Akár önkéntes parcellázás, akár megfelelően szabályozott kisajátítás útján azoknak adjunk földet, akik biztosítékot nyújtanak a föld jó megművelésére és a többtermelésre. 2. Azok a nagy- és esetleg középbirtokok vétessek igénybe a földreform céljaira elsősorban, amelyeken rosszul, vagy kevésbé jól gazdálkodnak. 3. A földreform végrehajtása ne a községi szubjektív, részrehajló és befolyásolható elemekre bízassék, hanem tárgyilagos és helyi szempontok által nem vezetett szerve. 4. A földbirtokreform, tervezete szerint, öt éves átmenettel hajtassék végre, amely idő alatt a megmaradó nagy- és kisbirtok a gazdálkodásra elkészülhessen. 5. A kisajátítás az állam részére történjen és az állam a kisajátított birtokot vagy kisemberek között ossza fel, vagy nagy- és középbirtokokra osztva hasznosítsa, vagy saját kezelésében tartsa meg. 6. A gazdálkodás ellenőrzését és irányítását intézményesen megfelelő szervek létesítésével be kell vezetni.

2. **Kluge Endre dr.** ügyvéd, pápai földbirtokos érdekes fejtegetéseiből a következőket ragadjuk ki:

Nézzünk szemébe elfogulatlanul a hirdetett földosztás szükségességének! Amíg lesz takarékos és könnyelmű ember, amíg lesz szorgalmas munkás és hanyag, henyé munkakerülő ember, addig mindég az fog történni, hogy az egyik gazdagodni, szerezni fog s vele a közgazdaság is fejlődik, a másik pusztul, tönkremegy, ha csak minden évben újra nem kap évről-évre földet s vele a közgazdaság is csak kárt vall. Ez utóbbi fajta embernek a termése, ha egyáltalában lesz, mindig silányabb lesz, mint azé, aki szorgalmas és iparkodó, feltéve, hogy egyforma vagyoni segédező is áll rendelkezésre. Minek elzárni az érvényesülést, a birtok szerezhetést az iparkodó elől és minek jutalmazni a könnyelmű, henyé, munkakerülőt? Az élet maga legjobban tudja megítélni azt, hogy ki érdemi meg a földet, bizonyára az, aki azt megszerezni, jól művelni és meg is tartani tudja és e tekintetben, kivéve azokat a községeket, ahol kötött birtokok álltak útját a birtokszerezhetésnek, eddig sem volt semmi akadálya annak, hogy a szorgalmas, iparkodó ember megszerezhesse a könnyelmű, dologtalan ember kezéről a földet.

A földmunkások körében mutatkozó elégedetlenség okait főleg abban látom, hogy nemcsak a nagybirtokosok, de még a kisebbek is a minél nagyobb jövedelmet keresték és ezért nem odavaló embereket ültettek be birtokaikba bérlőknek, akik nem is földet, hanem csak a nagy hasznót nézték, akik, hogy a bérleti idő tartama alatt hamar vagyont szerezzenek, a részes gazdálkodás s a munkásoknak terménybeli díjazása helyett, a tiszta pénzgazdálkodást vezették be. Tudok nagyuri birtokot, ahol még a gazdasági eselődésnek is tisztán pénz fizetése volt, terményjárandóság nélkül. Azelőtt köztudatban volt, hogy a gazda és munkás egymásra van utalva s a falu népe mindég számíthatott arra, hogy feles földhöz és részes kaszáláshoz, aratáshoz és csépléshez jut a rendes, szorgalmas s józan munkás a közép- és nagyobb birtokosok-

*) A földreform kérdésében még mindig sok hozzászólás és megjegyzés érkezik a Köztelek szerkesztőségéhez. Bár a kérdést lapunk hasábjain már minden oldalról megvilágítottuk, közöljük ezeket az észrevételeket is, mielőtt a földreform kérdése a nemzetgyűlés elé kerül. Tekintettel azonban lapunk szűk területére, csak vázlatosan ismertethetjük a beiktató hozzászólásokat. Szerk.

nál, ahol beszerezheti összes téli szükségletét a legszegényebb is nyári munkájával, és nevelhet házi szükségletére állatot, sertést, baromfit stb., szóval nem szenvedett semmiben szükségét, sőt gyarapódhatott s öregségére házat, földet is szerezhetett és így a család felis emelkedhetett lassanként. Az utóbbi időben azonban, a nagy nyereség-hajhás mellett elesett a földmunkás a feles, harmados földektől, a részeskaszálásoktól és aratásoktól is. A munkás csak pénzt kapott és legtöbbnyire az u. n. munkásvállalkozók által a jövő évi munkabérekre adott uszoraelőlegekből élt, ami mellett valószínű rabszolgává vált. Csuda-e, ha elégedetlenné vált?

Ha ezeknek az embereknek válogatás nélkül kezére adják az általuk már ki is szemelt földeket, vajjon ettől mit várhat az ország? Többtermelést semmiesetre sem! Ma a földek megmunkálásához és kellő karbantartásához olyan beruházások kellenek, melyeket ezek az emberek semmiképpen sem bírnak meg, még ha a földet ingyen kapnák is. A bajok orvoslása, tehát nézet szerinti, úgy volna elérhető, ha visszatérünk oda, amidőn a földmunkás elégedett s a maga igényei kielégíthetése mellett boldog volt. Ehhez azonban nem kell földosztás, ehhez az szükséges, hogy a részes munkáltatást újból meg kell honosítani minden nagyobb birtokon. A hitbizományokat, a birtokok kötöttségét meg kell szüntetni és a nagy birtokokat részben közpirtokokká kell átalakítani, részben azoknak a földmunkásoknak kell rendelkezésre tartani s bocsátani, egyelőre bérletképpen, de megszereshetőleg, kiknek erejük van, vagy lesz a birtokszerszéshez és kellő karbantartáshoz.

3. *Dubrovsky Géza* (Szombathely) először is arra mutat rá, hogy amíg a pénzkérdés és a termelés biztos alapon nem áll, míg az árak minden téren nem szabályoztatnak, a hitel kellő támogatást nem nyújt, míg a szükséges nyersanyagaink és művelési eszközeink biztosítva nincsenek, addig igazságos birtokreformról szó sem lehet, többtermelésről pedig nem is álmodhatunk.

Azután, véleménye szerint, az igazságos, rendszeres és gyökeres birtokreformot megelőzően új kataszterre, új társításra és a mindenhol keresztül vezetendő betétszerkesztésre volna szükségünk, a földadó progresszív rendezésével egyetemben. A birtokreform folyamán pedig ne az legyen csupán a cél, hogy valaki földhöz jusson, hanem hogy, aki birtokhoz jut, azt a lángoló hazaszeretet, szigorú erkölcsi alap és önfeláldozó munkakészség hassa át.

Ami a földreform végrehajtását illeti, ő is szükségesnek tartja, hogy a föld kisajátítása, használata, adás-vétele, csakis állami jóváhagyás mellett eszközölhető és hogy bérbe nem adható jóváhagyás nélkül.

A földbirtokreformmal összefüggően revíziót kellene végrehajtani, a rosszul kezelt, jogtalanul szerzett, eladott, ugyszintén a háború alatt szerzett birtokok felülbírlata végett. Ezzel kapcsolatban azt is biztosítani kellene, hogy csak azok gazdálkodhassanak a magyar földön, akiknek a gazdálkodás érdekörébe tartozik, akik a magyar földet igazán szeretik és megbeesülik, vagy akik arra rászorultak.

A birtokreformot megelőzően a gazdasági felügyelőségek és a vármegyei gazdasági egyesületek hatáskörét szükségesnek tartaná kibővíteni és megfelelő befolyást biztosítani azoknak a munkásügyekre, az adásvételi ügyletekre, a birtokreform helyes végrehajtására stb.

Végül annak szükségét hangoztatja, hogy gondoskodni kell a gazdatiszterrel is a földbirtokreform keretében, olyformán, hogy gazdatiszter által megszerezni kívánt ingatlanokkal szemben az állami elővételi jog ne alkalmazassék.

4. Egy magát megnevezni nem kívánó gazdasárcsúcs főleg azt emeli ki, hogy a nagybirtok

kokat teljesen felaprózni nem lehet és nem szabad. A nagybirtok felaprózása esetében az ipari munkásság és a városi lakosság éhen halna, az ország mai szomorú pénzügyei rendezésének a lehetőségéről nem is szólva. Rámutat azután arra, hogy sok kortes a választások során éppen nem jó szolgálatokat tett, amidőn a népek földet ígért, oly mértékben és oly árban, ahogy csak kívánja, sőt ingyen is. Pedig határozottan állítja, hogy a nép zöme és értelmesebb része a földosztásból régen kiábrándult, mert jól tudja, hogy az állam ma nincsen abban a helyzetben, hogy anyagi áldozatokat hozzon, tudja, hogy élő és holtleltár dolgában úgy állunk, hogy még a nagy gazdaságok sem tudják földjeiket rendszeresen megművelni. A gazdasági munkás és cseléd földosztásról hallani sem akar, tudja, hogy mai jövedelmük fölülmul egy volt miniszteri fizetést. Vannak ugyan egyesek, akik ma kiabálnak és szóval ragaszkodnak a földosztáshoz, de ha tényleg földosztásra kerül a sor, ezek lesznek az elsők, kik a sok és áthidalhatatlan akadály miatt félre vonulnának. Ezek kedvéért nem szabadna az ország felaprózásához hozzáfogni. Azt javasolja, hogy a kormány tudja meg az ország összes nagybirtokosaitól, hogy földjeiknek hány százalékát volnának hajlandók megváltás ellenében parcellázás céljából átengedni. Azt hiszi, hogy minden birtokos földjének legalább 10-20%-át felajánlaná, ez pedig egyelőre, az első éhség csillapítására elegendő lenne. Ezeknél ki lehetne tapasztalni azt is, hogy az új kisgazdaságok tudnak-e prosperálni. Ha azonban az önkéntes felajánlási mód eredményhez nem vezetne, akkor szerinte is a kisajátítást kell igénybevenni progresszív módon, de csak a hadirokkantak, hadiözvegyek és a háborúban kitüntetettek részére, mert a kisgazdák részére földet kisajátítani igazán nem halaszthatatlan feladat.

5. *Marcal Miklós* a földreformnál azt tartja a legfontosabbnak, hogy kiknek adjunk földet. Akik a földrezsesedéshez igényt tartanak, vagy fizikailag, vagy szellemileg tudnak csak a földet művelni, de szerinte nagyon kevesen vannak olyanok, akik mindkét feltételnek meg tudnak felelni. Vannak olyanok is, kik földet ugyan akarnak, de sem egyik, sem másik szempontból nem jöhetnek figyelembe. Ily kérelmezőknek nem szabadna földet adni, mert annak egy a köz, mint az illető csak kárát látná. A földműveléshez szakértelem, munkakedv, fáradságos munka és türelem is szükséges. A leendő birtokosnak tanult gazdának kell lenni, aki birtokán a többtermelés elvét meg is valósítja, mert csak úgy bírja fizetni a terheket és törleszteni a birtokára betáblázott adósságot. Az új birtokosok 95%-a tüke nélkül kezdené meg a gazdálkodást, ezért szükséges, hogy a többtermelés és belterjes gazdálkodás minél gyorsabban általános legyen. Leghelyesebbnek tartaná minden faluban, vagy egy bizonyos körzetben egy-egy gazdasági akadémiát végzett gazdát, mint nagyobb kisbirtokost, elhelyezni, aki tudásával és munkájával kétféleképpen példát szolgálna, az általa elért gyakorlati eredményeket az új birtokosok mindig látnák és követnék is. A belterjes gazdálkodás terjedése terén ezektől a „mestergazdaktól” várja a legtöbb eredményt.

Pénzügyi politikánk reformja.

A Közgazdasági Szemle most megjelent nyári száma a Közgazdasági Társaságban megtartott pénzügyi ankét teljes anyagát tartalmazza, amelyet nagyon figyelemreméltó és értékes módon egészít ki *Hadik János* grófnak pénzügyi politikánk reformjáról írt és egyidejűleg közzétett tanulmánya. *Hadik János* gróf, aki nagy feltűnést keltett álláspontját, mint az OMGE egyik képviselője, már a pénzügyminisztériumban legutóbb tartott adóankétén is kifejtette, pénzügyi politikánkat merőben új alapokra kívánja fektetni. Állami pénzügyeink rendezését nem kizárólag finántechnikai úton, véguélküli adóemelésekkel szán-

dékozik megoldani, hanem úgy állítja fel a tételt, hogy eredményes pénzügyi politikának széles látókörű, jól megalapozott, nagyszabású gazdasági politika az előfeltétele. Elesen szembe helyezkedik azzal a felfogással, amely a jelenlegi állami terhek mértékéig akarja az adóprést megszorítani, nem nézve ennek kihatását közgazdasági életünkre. Holott a háború, a forradalmak, a bolsevizmus, az ellenséges megszállás és a nagy Magyarország testére szabott állami közigazgatás oly terheket róttak és rónak hazánkra, amelyeket a meglévő és még gígon-dolható adók végletekig való fokozásával sem fedezhetnénk.

Hadik János szerint szakítani kell azzal a régi rendszerrel, mely az ország pénzügyi boldogulását kizárólag az adóemeléssel és az állami költségvetés gondos felállításával kereste. Szerinte a legmesszebbmenő takarékoság szem előtt tartása s a kiadások lehető mérséklése mellett minden egyes adónemnél külön kell vizsgálni azt a természetes határt, ameddig az adókules felemelhető s amelyen túlmenni a gazdasági fejlődés veszélyeztetése nélkül nem szabad. A kérdés megoldásának szempontja tehát abban rejlik, hogy az állam teljes erejével hasson közre gazdasági életünk megújodására, a mezőgazdasági és ipari termelés, valamint a forgalom megindítására.

Sorra veszi azután *Hadik János* az állami bevételek gyarapítása céljából javaslatba hozott egyes adónemeket, amelyek közül határozottan állást foglal a vagyonszaporulati és jövedelem-növekedési adó ellen, amelyek a becsület és nyílt utón való vagyonszerzésnek gátat vetve a reális vállalkozási és munkakedvet nagyon lefokoznak. A fényűzési adókat helyesli ugyan, de nem vár tőlük lényegesebb anyagi eredményt; a forgalmi adók szélesebb körű alkalmazását az agrár álláspontnak megfelelően helyesnek és igazságosnak tartja. Bármennyire kívánatos volna, lehetetlennek jelzi a fogyasztási adók mellőzését, amelyeket azonban legalább az elsőrendű fogyasztási cikkeknek nem szabadna emelni, továbbá elfogadhatónak tartja a szénfogyasztás alig 8-10%-ot kitevő háztartási szén mentesítésével a szénadó behozatalát. Az állami egyed-áruságoknak csak nagyon indokolt esetekben hive s azoknak nem szabad gátolnunk a termelést. Rámutat a kartellek és szindikátusok megadótatásának szükségességére és lehetetlennek mondja az állami bevételeknek kizárólag a jövedelmi adóra való alapozását. Különösen igazságtalannak tartaná a falu népét nagy jövedelmi adóval sújtani.

Merőben elhibázott politika *Hadik* szerint az adókulesoknak oly arányban való emelése, amely arányban pénzünk vásárló ereje leromlott. Bár a pénzügyminiszter egyenesadónovellája is erre az alapra helyezkedik, *Hadik* meggyőző érvekkel és fenyves logikával mutatja ki az álláspont tarthatatlanságát. Elsősorban teljesen ingagt az az alap, mert hiszen pénzünk igazi belső értéke teljesen meg sem állapítható, továbbá folytonos változásnak van kitéve, amit az adókulesok megállapítása például egy-egy adóéven belül nyomon sem tudna követni s így pénzünk értékének aránylag csekély javulása is már elviselhetetlenebbé tenné az ily helytelen alapon kirótt adóterheket. Például a földadónak a mai leromlott pénzérték alapján fektetett erős számszerű emelése hová vezet? A háború, a forradalmak és a román fosztogatás a földbirtok felszerelését erősen kikezdte, gazdasági épületek tatarozása vagy pótlása, az eleven és holtleltár halaszthatatlan kiegészítése nagy összegeket igényel. Ugyanakkor csökkentek a rosszabb megművelés következtében a terméshozamok, a mezőgazdaság teljesítőképességén túl felemelt adó tehát megbénítja a mezőgazdasági termelést, lehetetlenné teszi a szükséges beruházásokat és a belterjes gazdálkodást.

Az államháztartásunkban a forradalmak által meghonosított esztelen pazarlást erőlyesen korlátozandónak s egész közigazgatásunkat átszervezendőnek mondja *Hadik*, de viszont fel kell

karolni az államra nézve viselőik érdekeit és a gazdasági fejlődését előmozdító reformok árán sem szabad visszafordulni.

Elvileg ellenzi az egy-egy adónem kizárólagos terhelését és ennek immo-éreztetetné valutajavító csak hosszú időn át, részben addig állandóan teljes elszegényedésre vezet, taná a közép- és kisgazdák a gyakorlati keresztülvívő a vagyoni helyes értékeléséig. *Hadik* nagyon figyelmeztet a nagy vagyonadó vérkeringéséből való erőmihamar ismét odajutásra pedig végzetes katasztrófa.

Majd kifejti *Hadik János* a szociális és gazdasági szociális követelik az egészséges az egyes birtokfokozató terem, erősíti a falu me-éxisztenciáikat teremt és elő visszacsúszást. Még a vonalától is messze vagy melésről beszélhetnénk. gazdaságok hasznos fe-tétele, a takarékbetétek állítása volna a leghelyes a falu népének kezén termelés és az állam ér-rüljön. Földolog, hogy m-tás lehető megszorítása saját termelésünkkel tu-lehetőleg függetlenítsük.

Pénzügyi politikánk behozatal és kivitel ho-irányítása is szigorú, be-zés mellett. Ez nem n-merév bürokratizmust, érdekek kellő védelmét vitel céljára rendelkezés-állapítása, másrészt a fogyasztás érdekében ell-nyersanyagok, segédan-kijelölése s legelőnyöse-nemzetközi kicserélése-pen időszerű az idej-verseny útján való külfö-ügyi és gazdasági érde-kekre való biztosítása, amire-méltán táplál aggodalm-

Végeredményben pén-tása és állami pénzügy-inkább és hamarabb er-dasági alapon, mint er-dések révén, tehát pénz-helyes irányba adva van-

Gazdasági akadé- szakképzettség

A gazdasági akadémi-
emlékiratot készítettek,
beható megokolással, h-
egyszersmind az egész-
keben a gazdasági szak-
nyesülését tartják szüksé-
Ezt azonban csak akk-
törvényes és rendszere-
nek ilyen irányban. Ez
benyújtották a nemzetgy-
átadták a földművelés-
eljutatták az OMGE ig-
telek lap szerkesztőség-
Lapunk szükreszabo-
meg, hogy az érdekes-
delmében közöljük, ez
mellőzésével csupán az
ban összefoglalt kívá-
következőkben:

1. Mindazok a földm-
gazdálkodásra alkalma-

karolni az államra nézve nélkülözhetetlen tisztviselők érdekeit és a gazdasági élet egészséges fejlődését előmozdító reformoktól még áldozatok árán sem szabad visszariadni.

Elvileg ellenzi az egyszeri nagy vagyonadót, amely jóformán kizárólag az ingatlan vagyont terhelné és ennek immobilitása folytán alig érezhetően valutajavító hatását, mert hiszen csak hosszú időn át, részletekben volna behajtható s addig állandóan bénítaná a termelést, teljes elszegényedésre vezetne, aránytalanul sújtaná a közép- és kisvagyonokat, nem is szólva a gyakorlati keresztülvitel nagy nehézségeiről, a vagyon helyes értékelésének lehetetlenségéről. Hadik nagyon figyelemreméltó megállapítása szerint a nagy vagyonadónak nemzetgazdaságunk vérkeringéséből való erőszakos lecsapolása után mihamar ismét odajutunk, ahol ma állunk, ami pedig végzetes katasztrófát jelentene.

Majd kifejti Hadik János gróf, hogy nemzeti, szociális és gazdasági szempontok egyaránt megkövetelik az egészséges birtokreformot, amely az egyes birtokfokokozatok között helyes arányt teremti, erősíti a falu népét, önálló, független existenciákat teremt és a termelésben sem idéz elő visszaesést. Még a termelés békebeli színvonalától is messze vagyunk, nem hogy többtermelésről beszélhetnénk. Elsősorban a kisebb gazdaságok hasznos felszerelésének lehetővé tétele, a takarékbetétek iránt való bizalom helyreállítása volna a leghelyesebb módja annak, hogy a falu népének kezén levő pénzmennyiség a termelés és az állam érdekében forgalomba kerüljön. Földolog, hogy mindazt, amire a fogyasztás lehető megszoritása mellett szükségünk van, saját termelésünkkel tudjuk biztosítani s így lehetőleg függetlenítsük magunkat a külföldtől.

Pénzügyi politikánk egyik fontos kérdése a behozatal és kivitel helyes megszervezése és irányítása is szigorú, becsületes állami ellenőrzés mellett. Ez nem nehézkes, akadékoskodó, merev bürokratizmust, hanem a nagy gazdasági érdekek kellő védelmét jelenti, egyrészt a kivitel céljára rendelkezésre álló felesleg megállapítása, másrészt a belföldi termelés és fogyasztás érdekében elkerülhetően szükséges nyersanyagok, segédanyagok és egyéb cikkek kijelölése s legelőnyösebb feltételek mellett való nemzetközi kicserélése tekintetében. Kiváltképpen időszerű az ideai terméfelesleg szabad verseny útján való külföldi értékesítésének pénzügyi és gazdasági érdekeink figyelembevételével való biztosítása, amire nézve Hadik János gróf méltán táplál aggodalmakat.

Végeredményben pénzünk értékének feljavítása és állami pénzügyeink rendezése sokkal inkább és hamarabb érhető el szerves közgazdasági alapon, mint erőszakos adóügyi intézkedések révén, tehát pénzügyi politikánk egyedül helyes iránya adva van, csak követnünk kell.

M. E. dr.

Gazdasági akadémiai hallgatók a szakképzettség érvényesüléséért.

A gazdasági akadémia hallgatói terjedelmes emlékiratot készítettek, amelyben azt fejtik ki beható megokolással, hogy a mezőgazdaság és egyszersmind az egész ország boldogulása érdekében a gazdasági szakképzettség fokozott érvényesülését tartják szükségesnek minden vonalon. Ezt azonban csak akkor remélik elérhetni, ha törvényes és rendszeres intézkedések is történnek ilyen irányban. Ezért ezt az emlékiratot benyújtották a nemzetgyűlés és küldöttségileg átadták a földművelésügyi miniszternek, valamint eljuttatták az OMGE igazgatóságához és a *Köztelek* lap szerkesztőségéhez is.

Lapunk szűkreszabott területe nem enged meg, hogy az érdekes emlékiratot egész terjedelmében közöljük, ezért a részletes indoklás mellőzésével csupán az emlékirat végén pontokban összefoglalt kívánásokat ismertetjük a következőkben:

1. Mindazok a földtulajdonosok, kiknek mezőgazdálkodásra alkalmas földterülete 1000 kat.

holdat és mindazon haszonbérlelők, kiknek haszonbérlete 500 kat. holdat meghalad, amennyiben gazd. akadémiai oklevéllel nem bírnak, vagy gazdaságuk kezelésére minősítést nem szereznek, a törvény életbelépésétől számított két éven belül gazdaságuk kezelésére okleveles, vagy gazdaság önálló kezelésére minősített gazdatisztekot kötelesek alkalmazni. Ez idő alatt gazdaságok önálló kezelésére jogosító bizonyítványok előzetes vizsgálat alapján való kiállítását a részben gazd. akadémiai tanárokból alakított szakbizottságokra bízassék.

2. A törvény életbelépésétől számított öt év elteltével házi kezelésben lévő birtokot, ha 1000 kat. holdat, haszonbérletet, ha 500 kat. holdat meghalad — az első két év alatt minősítettek jogainak épségben tartása mellett — csak gazd. főiskolai végzettséggel bíró gazdák kezelhetnek.

3. Gazdatiszti vagy bármi más kezelő gazdára vonatkozó címet csak okleveles, vagy gazdaság önálló kezelésére minősített gazda használhatja.

4. Szükségesnek látjuk a mezőgazdasági kamaráról szóló törvényjavaslat olyan kiegészítését, mely szerint az okleveles, vagy gazdaság önálló kezelésére minősített gazdák által kezelendő birtokok, illetve haszonbérletek nyilvántartása a kamarák köteleességévé tételessék, továbbá azt a rendelkezést, hogy gazdaság önálló kezelésére csak a mezőgazdasági kamara által lajstromozott és szabályszerűen kihirdetett oklevél vagy minősítés jogosít.

Bármennyire helyesnek tartjuk az emlékirat célját és bármennyire szükségesnek tartjuk a gazdasági szakképzettség fokozott térhódítását és hatásosabb érvényesülését, az emlékirattal, különösen annak egyes javaslataival, nem tudunk teljesen egyetérteni. Az egész kérdés napirendre hozása, nézetünk szerint, ma nem időszerű és azért arra nem is térünk ki részletekben. Csupán azt emeljük ki, hogy most, amidőn a földreformmal kapcsolatban a közép- és nagybirtokok jövője teljesen bizonytalan és amidőn a sok hatósági rendszabály után minden ténylező minden irányban a szabad mozgást kívánja, az időpont éppen nem alkalmas ennek a nehéz és kényes kérdésnek még tárgyalására sem, még kevésbé elintézésére. És ezt semmi esetre sem lehetne közmegelegedéssel megoldani a szerzett jogok teljes figyelembe vételével, kiváló gyakorlati gazdák vizsgára szorításával és más hasonló, tulmészemenő eszközökkel.

Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy bár intézményesen is biztosítani kell a szakképzettség érvényesülését, de megfelelő eredmény elérését egyedül ettől még sem lehet várni. Az igazi sikert és haladást az fogja jelenteni, ha a szakképzettség és szaktudás a maga erejével, saját fegyvereivel, hatásával, fölényével és előnyeivel fog tért hódítani és fokozottan érvényesülni.

VEGYESEK.

Uj müegytemi tanárok. A kormányzó *Buday* László h.-államtitkár, az országos központi statisztikai hivatal igazgatóját és *Bud* János dr. min. tanácsost, az Országos Központi Arvizzgáló Bizottság alelnökét a budapesti müegytemre nyilvános rendes tanárokka nevezte ki. *Buday* László, aki statisztikai tudományunk egyik büszkesége s aki szakirodalmi működésében különös figyelmet szentelt mindig a mezőgazdasági statisztikának, a statisztikai és agrárpolitikai tanszékot fogja betölteni, míg *Bud* János dr., a közgazdasági tudományt művelő ifjabb nemzedék egyik legtöbb reményre jogosító, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt kiváló képzettségű, eddigi értékes irodalmi működésében az agrárpolitikai kérdések iránt igen nagy megértést tanúsító tagja az alkalmazott közgazdaságtan és szociálpolitika tanára lesz.

Halálozás. *Zborói Zboray* Gyula gyógyszerész, az OMGE tagja, július hó 28-án 51 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Földi maradványai július hó 30-án helyezték a budapesti III. kerületi temetőben örök nyugalomra.

Termésbecslési adatok. A július hó 30-án kiadott hivatalos termésjelentés adatai szerint a

buzaszemtermésben a kilátások némi visszaesést mutatnak. A jelentés szerinti több vármegyében a szem szorult, hőitött, vagy a kalász csorba, helyenként pedig a rozsa és üszög eszökkentette a várt terméshozamot. E károsodások következtében az előzőleg 9-3 millió q-ra becsült buza-terméssel szemben csak 9 millió q, vagyis országos átlagban kat. holdanként 5-8 q buza-termés várható. A *rozsa-, árpa- és zabtermésre* vonatkozó becslési adatoknál az eltérés lényegtelen. Országos átlagban kat. holdanként rozsból 5, árpából 5-4, zabból 5-9 métermázsás termés remélhető s ez alapon a jelentés a termést összesen 45 millió q rozsra, 47 millió q árpára és 35 millió q zabra becsüli. A *cséplés* folyik, a szükséges fűtőanyag hiánya miatt helyenként nehézségek vannak. — A *képművelvények*, különösen a tengeri, kevés helytől eltekintve, igen jó eredménnyel bíznak, a júliusi időjárás ezekre nézve határozottan kedvező volt. A *kertvetemények* hozama jó, ugyancsak jó közepes termést jeleznek az ezután még értékesítésre kerülő *gyümölcsök* is. A *mesterséges takarmányfélék* közül a lóhere és lucerna fejlődéséhez egyes vidékeken több csapadékra volna szükség. A második és harmadik kaszálás a legtöbb helyen jó hozamot adott. A *szőlőből* közepes termés várható, a növényi betegségek tovább terjedését az utóbbi napokban beállott szárazabb és meleg időjárás megakasztotta.

A közgazdasági egyetem tanárai a miniszterelnöknel. A m. kir. tudományegyetem közgazdasági fakultásának tanári kara *Teleki* Pál gróf miniszterelnök előtt tisztelgett, hogy őt hivatalbalelépése alkalmából üdvözölje. A miniszterelnököt a tanárikar nevében *Bernát* István idei dékán üdvözölte és kérte, hogy a miniszterelnök, aki maga is tanára a most kialakuló közgazdasági egyetemnek, egész tekintélyével járjon közbe, hogy a folyótanévben megkezdhető tanítás elé tornyosuló, jórészt csak bürokratikus és könnyen elkerülhető akadályok elhárításának, *Teleki* Pál gróf miniszterelnök válaszában legmesszebbmenő jóindulatáról biztosította a tanárikart és sürgős intézkedéseket helyezett kilátásba.

Kecskemét város állásfoglalása a földreform kérdésében. Kecskemét város törvényhatóság legutóbbi közgyűlésén állást foglalt a földreform kérdésében is. Az elfogadott határozat szerint a földreform megoldása nem politikai, hanem nemzeti érdek és végrehajtása egy pártpolitikától és kormánytól teljesen független szerve bízandó. A lebonyolítást minél kisebb apparátussal, a takarékoság szigorú szem előtt tartásával kell végezni. Súlyt helyez a város arra, hogy nemzetvédelmi szempontokból a többgyermekes családok a gyermektelelen és kisgyermekes családokkal szemben megkülönböztetett figyelemben részesüljenek, hogy az egyke rendszerrel ezzel is vissza-szorítások. A földhöz juttathatók megbízhatósága, ugy hazafias, mint erkölcsi szempontból az új törvényben szigorúan szem előtt tartandó. Aggodalommal látja a törvényhatóság a liberális lapok legutóbbi híradásai nyomán felmerült megállapodást, mely a vagyontalanoknak 2-3 kat. holdra szóló igényt mondja ki, ami a már-már nyugvópontra jutott gazdasági eselédkérdés tekintetében okozna a termelésre kiható beláthatatlan zavarokat, másrészt előmozdítaná egy önálló, megélhetésre képtelen, folyton elégedetlen mezőgazdasági proletariátus kifejlődését. A gazdasági eselédék ilyen földterületek haszonélvezetéhez munkabérszerződések révén eddig is hozzájutottak. — Ezt a határozatot Kecskemét törvényhatósága felirat alakjában a kormányzóknak, a nemzetgyűlés és a kormány elnökének megküldte és a társ-törvényhatóságokat hasonló állásfoglalás céljából megkereste.

Cseh-magyar megállapodás a mezőgazdasági forgalomra. Nagykázméron a demarkációs vonalon át gyakorlandó gazdasági forgalomra vonatkozóan tárgyalások folytak a cseh és magyar hatóságok között. A létrejött megállapodás szerint a földbirtokokhoz tartozó gazdasági állapotok és eszközök, a gazdasághoz szükséges vetőmag, az előállított és nyert termékek a demarkációs vonal átlépésénél vámmentesen kezelendők. Mezőgazdasági tárgyak átvitelére csak azok kapnak engedélyt, akik a február 10-iki perbenyiki egyezmény értelmében határátlépési engedéllyel vannak ellátva. Azok a birtokosok, akiknek birtoka részben idegen államterületen fekszik, kötelesek összes termékeiket annak az államnak területére vinni, amelynek területén állandóan laknak. Szőlőt és mustot vámmentesen november hó 30-ig lehet átvinni.

A nyugdíjas katonatisztek kérelme. A világháború társadalmunk igen sok osztályát súlyos helyzetbe sodorta. Ezek között vannak a nyugdíjas katonatisztek (tisztviselők), tisztí övégek és árva, kiknek jövedelmük nem elegendő és helyzetük kétségbeesett. A Nyugdíjas Katonatisztek Országos Szövetsége, melynek célja tagjainak támogatása és létfenntartásának biztosítása, azzal a kérelemmel fordul lapunk utján a gazdaközönséghez, hogy a lehetőség szerint adjon alkalmazást tagjainak. Vannak közöttük gazdasági, jogi, kereskedelmi, állategészségügyi képesítéssel bíró egyének; másolásban, gépirásban jártas tisztí övégek és árva. Nemes és hazafias kötelességet teljesít mindenki, aki alkalmazást ad a szövetség tagjainak. Munkaaltságnak felajánlása a Nyugdíjas Katonatisztek Országos Egyesületéhez (Budapest, V., Nagykorona-utca 13. sz.) intézendő.

A repcetermelés jelentősége. A repcetermelés külsőben az OMGE olajmagtermelő osztálya külön is felhívja a gazdaközönség figyelmét, hogy repcében az egész kontinensen óriási hiány mutatkozik s miután tengerentúli repcebehozattal számos ok miatt jó ideig nem kell tartani, a repcetermelésnek nagy jövője van. Ezt a helyzetet Magyarország gazdaközönségének — tekintettel arra, hogy hazánkban a repce biztos siker reményében termelhető — ki kellene használni. A repce termelésével a gazda nagy jövedelemre tehet szert és elősegíti az olajkivitel, melylyel országunk valutája javítható. Az OMGE olajmagtermelő osztálya (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) a hozzáforduló gazdáknak a vetőmag beszerzésében és az előnyös szerződés megkötésében készséggel áll rendelkezésére. A közlekedési viszonyokra való tekintettel az érdeklődők sürgős jelentkezése kívánatos.

A tejárak és a vidéki árvizsgáló bizottságok. Az OMGE választmányi gyűlésén is szóba került az a visszas állapot, hogy egyes vidéki árvizsgáló bizottságok a kormány által megállapított tejárakat leszállították. Így megtörtént, hogy bár a vidéki városokban 5-10 f-ben állapította meg a tej árát a rendelet, az árvizsgáló bizottságok az árat 4-50 K-ra szállították le. Erről a visszas helyzetről, mely a termelőket a tejtermelés fokozásáról és a szállítástól visszariasztja, az Árvizsgáló Bizottság is tudomást szerzett és a szóbanforgó rendelet hatályon kívül helyezését megígérte.

Gazdasági eszközök beszerzése. A földművelésügyi minisztérium értesítése szerint az állami erdőgazdaság mészolói és visegrádi raktáraiban keréktalpak, küllök, szerszámnyelvek, löcsők, gazdasági szekerek, kocskerekek és egyéb gazdasági eszközök állanak jutányos áron a gazdaközönség rendelkezésére. Igényléseket az illetékes vármegyei egyesületeknél kell sürgősen bejelenteni, amelyek azokat összeírva és az igénylők gazdavoltát igazolva, továbbítják a raktárakhoz.

Juhászkatyák a katonaság szolgálatában. A nemzeti hadsergeknek hadikutyákkal való ellátása ma nehézségekbe ütközik, mert ezideig alkalmazva volt kutyafajtákat csak behozatal utján lehet beszerezni. Egy tenyésztésre alkalmas fajbért külföldön igen magas árat kérnek, így csak a csonka Magyarországon található fajtákat tovább tenyésztése által lehetne az állományt szaporítani, ez pedig ezeknek a kutyafajtáknak degenerálását eredményezné. A magyar juhászkatya három fajtája: a komondor, kuvasz és puli, azonban kitűnő tulajdonságainál és és képességeinél fogva a hadi szolgálatra igen alkalmas. Ezért a honvédelmi minisztérium szakszerűnek tartja a kutyafajták tenyésztésének fokozott felkarolását és arra kéri azokat a kutyatulajdonosokat, akiknek e három kutyafajtából alkalmas és megfelelő anyaguk van, hogy becsásának egy-egy példányt tenyésztés (egy évvel idősebb), vagy idomítás (egy évvel fiatalabb) céljából a honvédelmi minisztérium rendelkezésére. Az ebek szakszerű tenyésztésére nézve a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, I., Fehérvári-ut 56/a) — mely a magyar ebtenyésztésnek is vezető — az érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást. Erre a kérdésre, ha lapunk területe megengedi, vissza fogunk még térni.

A porosz szén visszatartása. A poroszországi bányák-ból a cséplés céljaira megígért 9,000 tonna szén Magyarországra részére már elindították, de az osztrákok feltartóztatták és a továbbszállítását nem engedélyezték. Ez ügyben a szénkormánybizottság a kellő lépéseket megtette és mivel az entente által kiutalt szénről van szó, az angol misszió utján az osztrákok intézkedéséről a Központi Szénbizottsághoz Párisba felterjesztést intézett. Azoknak a szénteleeknek egységára, amelyek a bojkott miatt a csehok által megszállott területen át jönnének be, tekintettel a magasabb fuvardíjra kb. 270 K. lesz, míg a Bruck-Királyhida állomáson érkező szén ára méter-mázsánként kb. 250 K.

Hol lehet átlépní az oláh határt? Arad vármegye prefektusa a demarkációs vonalnak át lépését az oláh katonai parancsnoksággal egyetértően oly módon szabályozta, hogy csak Otlaka, Gyulavarsány, Kétegyháza, Kúrtós, Kisvarjas, Torda, Nagylak és Csanád helységei

nél ennek a szakasznak katonai parancsnoksága által kiállított igazolvány alapján lehet Magyarországra átjutni. Az utlevelek ellenőrzését csak ezeken a pontokon végzik és így a vonalt máshol átlépni nem szabad.

A benzinszükségletek bejelentése. A mezőgazdasági, ipari és forgalmi szükségletek kielégítését célzó amerikai benzín behozatalára vonatkozó tárgyalások befejezéséhez közelednek. E benzín 18 literes zárt, ölmozott kannákban, korlátlan mennyiségben lesz kapható. A behozatal és elosztás megkönnyítése céljából a gazdák és egyéb fogyasztók által a benzinszükséglet a Hanga központjánál, vagy legközelebb eső szövetségi fiókjánál előzetesen már most azonnal bejelentendő.

Az állattállomány Csanád megyében. Csanád megyében tavasszal összesen 21,372 darab lovat, 23,270 szarvasmarhát, 10,346 juhot és 77,629 sertést irtak össze. Az apadás egy év alatt 2,825 ló, 12,654 szarvasmarha, 10,478 sertés és 3,412 darab juh. A nagy fogyatkozás oka az oláh megszállás. Egyedül Mezőhegyesről az oláhok 140 millió K. értékű állatot vittek el.

A 38 év óta fennálló Fischer J. cég Budapest. Nádor-u. 31/33. Zsák- és ponyvagára. Ponyvakölcsönzője, a legjobban ajánlható.

Permetezők és alkatrészek nagy raktára, Schwarz József és Tsa cégnei összes műszaki cikkek előrangú beszerzési forrása, Budapest, Vilmos-császár-ut 58.

Időjárás.

Budapest, augusztus 4.

A nagyon meleg június után a júliusi hőmérséklet havi átlaga ismét megközelítette a rendes mértéket. Bár nagy melegek jártak ebben a hónapban is, igazi kánikulai hőség mindössze két napon volt: 19-én és 27-én. De a hónap végén néhány hűvös napunk is volt, melyeknek hőmérséklete mélyen alul maradt a rendesnek tekinthető sok évi átlagon. Gazdasági növényeinknek a hőmérsékletnek ez az elosztása nem ártott általában, sőt azt lehet mondani, hogy leszámlitva a hónap elején uralkodott nagy melegnek itt-ott, az ország egyik-másik vidékén a buzaszemeken tapasztalt szorulat okozó hatását, az összes zöldnövényekre a kiadós meleg párosulva a gyakori és bőséges esőkkel serkentően és jótékonyan hatott. Azért a júliusi időjárás értékének mezőgazdasági elbírálása nem is annyira a melegen, mint inkább a csapadékon múlik.

Csapadék, mint már mondtuk, általában sokszor és bőséges volt, ha nem is mindenütt, de a csonka országnak mégis legnagyobb részén. Dunántulnak déli és nyugati részein 13-16 esős nap volt, az északi részén és a Duna-Tisza közén 9-13, a Tisza baloldalon pedig 5-9. Teljesen csapadéktelen nap az egész országban 12 volt, teljesen csapadékos pedig 4, egyébként minden nap esett valahol az országban kisebb-nagyobb területen, amiből láthatni, hogy az esőknek ez a boszantó gyakorisága mily sokszor okozott bajt az aratásnak, hordásnak és a már sokhelyütt megindult cséplésnek. Előnyt jelent, hogy az eső főképpen két szakaszban esett: 10 és 15, valamint 27 és 31-e között. Ezeknek a napoknak esett le a júliusi csapadéknak több mint háromnegyede. E tartós esők a levegőt is jobban átmedvesítették, ami zöldnövényeinknek vált javára, a közbeeső szárazabb napokon pedig az aratómunkák is folytathattak. Mennyiség tekintetében a helyzet ez: a nyugati határszélén, a Dráva mentén, a Duna-Tisza közén, fel egészen a Mátrán tul, általában 100 mm.-nél több eső esett, helyenként jóval több, így Sopronban 161, Keszthelyen 127, Kaposváron 138, Szegeden 117, Kecskeméten 135, Budapestben 107, Egerben 146. Igen szembeeső az ellentét, melyet ezekkel a nagy számokkal szemben a Tisza balparti vidékek mutatnak, lényegesen kevesebb esőjükkal. A mennyiségnek viszonyát az „előírányzásnak” mondható rendes mennyiségekhez a következő számok mutatják: a Dunántul nyugati és déli szélén a hulladék 50-60%, középső és északi részein 30-40%, a Duna-Tisza közén 95, a Mátra táján 80, a Tisza balpartján azonban már hiány mutatkozik, mely általában 20 és 30% között váltakozik. *Sávoly Ferenc dr.*

NYILTTÉR.

A rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Gazdasági célokra alkalmas csizmak és cipők
nagy választékban, valamint rendelésre
GERŐ ADOLF FIA cégnél, BUDAPEST,
IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 4. 8703

Pálinka- és lekvárfőző rézüstök,
rézgalic, raffia, kénpor, kénlap,
további gyümölcs-szállítóeszközök legújantósbabb áron kaphatók. 9013
SZONTÁGH PÁL rézműanyaggyár, Budapest, IX., Üllői-ut 19. sz. TELEFON: József 93-44.

Zsák-, ponyva-, zsinag- és kötéláru
beszerezhető **LÁSZLÓ GYULA** cégnél Budapest,
V., Nádor-utca 20. 9030 Telefon: 160-82.

Eladó 2 darab Zimmermann-rendszerű univerzális
gyümölcs- és főzelékszáritó készülék,
teljesen új, azonnal átvehető. Ajánlatok „Szárító-
készülék 2177” jelűre **Blockner J.** hirdetőjébe,
Budapest, Semmelweis-utca 4. intézendők. 9036

Oldalszalonnát és pestvárosi dísznózsirt
a legelőnyösebb napi árak mellett, csakis nagy-
bani fogyasztók részére szállít: 9046
REICH és SCHLESINGER
Budapest, VI., Király-utca 98/a.
Telefon: 14-53. Sörgöncim: Reichánó Budapest.

Központi szeszfőzdeberendezéseket,
pálinkafőzőüstöket és
vörösruzüstöket raktáron tart
és szállít:
SCHMACH KÁROLY
utóda: Vályi József rézműves
Budapest, VII., Nagydiófa-u. 9.
Telefon: József 124-50. 2340

Ügetők eladása.
A Körmenői ménes állománya redukálása folytán
több kiváló importált és belföldi tenyész-
kanca, továbbá egy elsőrendű importált tenyész-
mén rekorddal, azonkívül két három-
éves kanca és más jól nevelt lovak kerül-
nek eladásra. Bármikor megtekinthetők **Körmenői**
ménesben, Körmenő (Vas megye), de írásbeli
érdeklődések eáltalának. 9038

ERDÉLYI MÁRK GŐZ- ÉS MOTOREK ALKATRÉSZ GYÁRA BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 10.
Telefon: 23-23. Sörgöncim: „Gőzeke.”
ELVÁLLALJA:

GŐZ- ÉS MOTOROS SZÁNTÓGÉPEK, valamint bármely
rendszerű **BILLENŐ EKÉK, KULTIVÁTOROK, GŐZ-**
BORONÁK stb. SZAKSZERŰ JAVÍTÁSÁT, ugyszintén
az összes **KAZÁNJAVÍTÁSI MUNKÁLATOKAT.** 3165

BOROSHORDÓK
ujak, használtak, legvastagabb szlovéniai tölgyfából
50 litertől 1000 literig és **raktárhordók** 10
hektolitertől 60 hektoliterig, kaphatók: **Ernőwald Ernő,**
Budapest, VI., Bulcsu-utca 13. (Lehel-utcanál.) 9091

Gazdasági intéző
kellő gyakorlati lépeességgel, mielőbbi belépésre keres-
tetik. Részletes ajánlatok a **szolnoki cukorgyár**
paládicsi bérgazdasága, Szolnok (Cukorgyár-
telep) címre küldendők be. 9090

Seprünyél
10.000 darab, keményfából esztergált, 105 cm.
hosszu, 25 mm vastag, **eladó.** Reflektánsok
küldjék legmagasabb ár feltüntetésével ajánla-
taikat „**Seprünyél 9093**” jelűre a kiadó-
hivatalba. 9093

A rovatban foglaltakról nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Dr. OF
Ugyvéd, a
Belgr
Magyar, rémél
referenciák.

Lugkő
9901

Kodnár

Közpo

Gazdák
Napi áron átveve
vagy nyolc méter
egy méte
vagy megfelelő mé

FIEDLER J SZÖVŐGYÁ

Borona
re
Ar

KERESKE

(A Magyar Mezőg)

Buza, rozs és kel-
elvétre fordultak el
mében csakis az eg-
a termelőktől egész-
Takarmányárpáb-
zatlan maradt, mi-
tartózkodók voltak
fizettek 100 kg.-kér-
Sörárpábar sem
Repecében az üzle-
ért nagyobb árat, a-
ab feladó vasutállon

(Magyar Mezőg)

Hüvelyesekben és
galom, kialakult ár

Budap

(A Magyar Mezőg)

Széna- és szalm-
dultak elő és az ir-
fogyasztók csupán n-
pesti piacon métere-
Prima szénért
Bükköny- és muhar-
Szalmáért
Zsupszalmáért
Takarmányzalmáért

(A Magyar Mezőg)

sz-
A ferencvárosi va-
lett 70-78 K. közé-
serlésben a kínálat
került, 90-95 K.-t

NYILTTÉR.

E rovatban foglalkodtunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. ORELLY MILAN

Gygyvéd, a német jogtudományok doktora,
Belgrád, Knjeginja Lubica 2.
 Magyar, német és szerb levelezés, elsőrendű
 referenciák. Sürgőnyeim: Dr. Orelly Belgrád.

Lugkő

130 fokos valódi szavatolt
 szappanfőző 60—K
 Utszítók 4—5 kg. zeiradék,
 1 kg. Ingó, 7 liter víz. 34—K
 Rézcsapór 1-a 1 kg. 30—K
 Kénpór 1-a 1 kg. 20—K
 Kénpór 1-a 1 kg. 30—K
 Staffa 1-a 1 kg. 50—K
 Carbíd 1 kg. 36—K
 Porcementpapír 315-08
 bekobelt áru 1 iv 5—K
 Gyertya 1-a angol 1 kg. 55—K
 Szinsappan 62% 1 kg. 72—K
 Salétolaj 1 kg. 90—K

Kodnár

Nagyobb vételnél árangedmény. Vas-
 uton és postacsomagokban utazással
 fűszerkereskedő szállít
Budapest, I., Attila-u. 23.

Központi

szeszfőzdeberendezéseket és
 pálinkafőzőüstöket raktárhoz tart
 és szállít:
ARÁNYI ADOLF rézműrúgyár,
 Ujpest, 13. Erőss-u. 7. 8985

Gazdáknak nagy előny!

Napi áron átveendő minden 6t métermáza kinyíltt
 vagy nyile métermáza kaszált lenkóról szemben
egy méter tiszta lenvásznat
 vagy megfelelő mennyiségű lenecórnát gyári áron
 szállít:
**FIEDLER JÁNOS LENFONÓ- ÉS
 SZÖVŐGYÁROS, KOMÁROM. 8931**

Borona

nagyobb és kisebb mennyiség, 2-tagu,
 rendkívül olcsón eladó.
Arnstein J. Budapest, Izabella-u. 68.
 TELEFON: 140-79. 9014

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Gabonapiac.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának
 jelentése.)

Buza, rozs és kétszeres terményekben üzletkötések csak
 elvétve fordultak elő, miután a kormányrendelet értel-
 mében csak az egyes fogyasztók fedezhetik közvetlenül
 a termelőkől egész évi szükségletüket.

Takarmányárpiában és zabban az üzletirányzat válto-
 zatlan maradt, mivel úgy a vevők, mint az eladók igen
 tartózkodóak voltak. Takarmányárpiáért 650—880 K-t
 fizettek 100 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

Sörárpiában sem alakult ki az üzlet.
 Repcében az üzletirányzat szilárd és egészséges repc-
 ért nagyobb árakat 2350—2450 K-t fizettek 100 kg.-ként
 ab feladó vasutállomás.

Vetőmagvak.

(Magyar Mezőgazdák Szövetsége magosztályának
 jelentése.)
 Hüvelyesekben és vetőmagvakban alig van valami for-
 galom, kialakult árakat még nem tudunk közölni.

Budapesti takarmányvásár.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége takarmányosztálya-
 nak jelentése.)

Széna- és szalmaüzletben nagyobb kötések nem for-
 dultak elő és az irányzat változatlan maradt. A helybeli
 fogyasztók csupán napi szükségletüket vásárolták. A buda-
 pesti piacon métermázsánsként fizettek:

Prima szénáért 150—150— koronát
 Bükköny- és muharért 250—280—
 Szalmáért 30—
 Zsupszalmáért 120—140—
 Takarmányszalmáért 120—140—

Sertés.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége sertéshizlalási
 osztályának jelentése.)

A ferencvárosi vásáron e héten nyugodt irányzat mel-
 lett 70—78 K. között mozgott az árak. Sorány urasági
 sertésben a kínálat gyenge. Kis tételnél, amely eladásra
 került, 90—95 K-t fizettek kg.-ként.

Borjú és juh.

A budapesti szürómárhavásárra a felhajtás aug. 2-án
 70 drb juh volt, melyek 22—26 K-ért cseréltek gazdát.
 Aug. 3-án a felhajtás 384 drb szopós borjú volt, melyek
 30—46 K-ért keltek el. Irányzat elég élénk volt.

Vágómarha.

(Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága
 jelentése.)

1920. augusztus hó 2-iki mellékvásár felhajtása 310 drb.
 A kisebb felhajtás folytán élénk kereslet mellett az irány-
 zat szilárd volt és az ár minden minőségénél 3—4 kor-
 nával emelkedett, kivéve a kicsontozni való marhát.
 Az 1920. augusztus hó 5-iki fővásárra 480 drb. hazai
 marhán kívül felhajtottak 340 drb. csempészett marhát,
 ezek azonban gyenge minőségük folytán eladatlanok
 maradtak. A felhajtás tulmaga volt a szükséglethez ké-
 pest és így az eladók kénytelenek voltak prima minőség-
 nél 2 korona, középszel 3—4 koronát engedni.

Jármosoktól iránt a kereslet a vidéken állandóan
 élénk, a vásárokról beérkező jelentések alapján az árak
 emelkednek és elsőul kilogrammra átszámítva 48—50 K-ba
 kerülnek. Másfél éves úszók és tinók az elmúlt héten
 38—40 K-ért kötettek.

Budapesti vágómarhavásár.

1920. augusztus 5.

Felhajtás összesen 827 darab nagy vágómarha, neve-
 zetesen: 257 darab magyar és tarka ökör, 436 darab
 magyar és tarka tehén, 134 drb magyar bika, 0 drb
 magyar bivaly és — drb rugott borjú.

Minőség szerint: 5 darab elsőrendű hizott bika, 100
 darab középminőségű bika, 29 darab alárendelt minő-
 ségű bika; 12 drb elsőrendű hizott ökör, 238 drb közép-
 minőségű ökör és 12 drb alárendelt minőségű ökör;
 — drb elsőrendű hizott tehén, 435 középminőségű tehén,
 1 drb alárendelt minőségű tehén.

Az irányzat a csekély husfogyasztás folytán lanya, az
 árak I. rendű minőségeknél 2—3 K-val, II. rendű minő-
 ségeknél 4—5 K-val, a silány minőségeknél 6—8 K-val
 hanyatlottak kg.-ként.

Eladatlan 67 drb. nagy és 2 rugott.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elsőuliban:

Bika jobbminőségű	28—46 K.
silányabb	22—28 "
Ökör jobbminőségű	30—50 "
közép	32—38 "
alárendelt minőségű	22—30 "
Tehén	34—46 "
Bivaly	—
Növendék	18—26 "
Kicsontozni való	15—24 "

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1920. augusztus 5.

Eladott:	Árak:
Jobb minőségű hátsó és csikó	22 drb 2500—18000
Könnyű kocsi (jukker)	108 " 18000—55000
Nehéz kocsi (hútos)	— " —
Igás kocsi (nehéz nyugati fajta)	52 " 20000—50000
Igás kocsi (könnyű)	131 " 11000—19000
Alárendelt minőségű	187 " 4500—11000
Vágó	35 " 2500—6000
Parasztlóvak	— " —
Osszesen	513 drb.
Eladatlan maradt	778 drb.
Felhajtott	1292 drb.

Irányzat: közepes. Székesfővárosi vágóra vásároltatott
 27 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 16 darab.

Bőr és faggyu.

A bőrpiacra a kereslet valamivel javult, nagyobb ér-
 deklődés mutatkozik a nyersbőrök iránt. Az árak inga-
 dozó, marhabőrökért a múlt heti árakhoz képest 5 K-
 val fizettek többet és pedig 40—45 K-t, fejes borjubőrért
 pedig 70 K-t. A nyers faggyu ára a kereslet és a minő-
 ség szerint erősen ingadozó. A múlt héten jobb faggyuért
 70—72 K-t, kevésbé jóért 50—64 K-t fizettek a vágó-
 hidon.

Bor.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége borértékesítő osztá-
 lyának jelentése.)

A bojkott miatt a borkivittel teljesen szünetel. A bor-
 üzlet az országban is teljesen pang és az árak további
 esése észlelhető. 1919. évi borokat 10—14—15 koronáig
 kínálnak. A f. é. termésre eddig még nem történtek
 kötések.

A szesz- és szeszestitalizlet.

A szeszüzletben e héten igen élénk volt a vételkedv s
 finomított szesz adózva 142 K.-ig helyben kelt el,
 Kontingens nyersszeszért csak ab termelő állomás
 75—80 K.-ig vásároltak.
 Gyümölcsipalinka jobb vételkedv mellett tartott áron kelt,

**Keskenyvágányu vasutakhoz
 SINSZEG**

minden méretben, hevedercsavar, kengyel-
 csavar, szorítólemez, hevederek, alá-
 tétlapok; továbbá fordítókorongok, vált-
 tók, csapágycsák stb. szállítása. Kocsik és min-
 denféle gépek javítása modernül berendezett gép-
 műhelyünkben. 8752

Szöcs és Tyroler mérnök
 keskenyvágányu anyagok gyára. Városi iroda:
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 58/a.
 Telefon: 148—75. Sürgőnyeim: Szöcsán Budapest.

Nyers Kenderkórkókat

nagyobb tételekben **veszünk**, esetleg a hely-
 számon is kikészítjük. Termelési előjegyzést
 elfogadunk. Közlelbbi felvitágosítást nyújt a
Délmagyarországi Kendergyár R.-T.
Budapest, IV., Múzeum-körút 41. 9055

Istálló-, magtár-, meleggyablakokat,

vasajtókat és rácsokat kovácstól vasból olcsó
 árban szállít
Faragó és Társa
 gazdasági vas munkák és istálló-berendezések
 gyára, Budapest, VI. ker., Béke-tér 6. szám.

Bérszántást,

rigolirozást vállal 25-ös Fowler gőzkegarni-
 turával **GRÜNER MIKSA, KÖTELEK. 9007**

Eladó és bérbeadó

**kisebb-nagyobb
 birtokokat ajánlok és keresek.**
 Birtokvételeket, bérleteket finanszírozk. Tőzsdei meg-
 bizásokat pontosan, legelőnyösebben fogatosítok.
Schwarz Gusztáv banküzieté
Budapest, V., Gizella-tér 6. 8889

A munkáltatási ideényre ajánlunk: elsőrendű **pest-
 városi füstölt** vagy **sózott fehér táblás**
 és kintő **sózott munkasszalonnát,**
 vala-
 mint **pestvárosi disznósirt** a legmérséklet-
 árban. Felhívásra
 kedvező árajánlatokkal készséggel szolgálunk. 9048
Weisz Lipót és Társa
 disznósirt- és szalonnakivitel, Budapest IX., Hente-
 utca 17. sz. (a sortérvághidnál szemben). TELEFON: József 14—50.

SZÉLMOTOROK,
 vizvezeték, 8878
 csatornázás,
 szivattyuk stb.
KNUTH K.
 mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay-u. 10.

Mezőgazdasági üzemek részére alig
 használt, csaknem új **ESZTERGAPADOK.**
 Mezei vasuti vágányok, váltók, fordító-
 korongok, sinszeg, sincsavar stb.,
répakocsik, uj idomvasablakok
 nagy választékban készleten, továbbá saját
 gyárban minden méretben készülő **széllöntésű**
kerékpárok, közlőműalkatrészek
SCHLESINGER ALAJOS
 8901 **BUDAPEST, V., VÁCI-UT 30/32.**

Méregélü acélkaszák

80—85 cm. K 95—, 90 cm. K 100.— darabonként. Ekefejek, lapátok, trágyavillák, lópatkó, sodronyszeg és egyéb gazdasági cikkek kaphatók a legolcsóbb napi áron.

Kőrössi József és Társai
Budapest, VI., Rózsa-utca 87. sz.

Boroshordók

elcsendő szelvényű tölgyfából készült, 100—200 literig, ászok- (sárga) hordók 20—30 hektoliterig legolcsóbban kaphatók:
Neubrunn Lipót hordókereskedő, Budapest, X. ker., Martinovits-tér 7. Tel.: József 91—22. Nagy raktár konyv- és zsírhordókban. 9089

Bojkott dacára

sikerült 3 drb komplet házi villanyvilágítási berendezést beszerezni, azonnal szállítható, dinamó- és akkumulátortelepekkel. 10 darab langot táplál 10 órán át. Jutányos áron szállítom és szereltem. **PATAKY mérnök, Budapest, VIII., Ór-utca 9.** 9087

Zsák, ponyva

gazdasági kötélárú, manillapótló, dohány- és szőlőkötöző zsinag gyári raktára. **MOLNÁR GYULA, Budapest, VII., Károly-körút 5.** Telefon: József 91—02. 9021

Bércseplést vállalunk

52" dobszélességű szekrényrel és 8 HP. lokomobillal **Grosz Centrál, Budapest, IX., Lónyay-utca 22.** Telefon: József 74—10. 9010

Földbirtokokat

különböző nagyságban ajánlok megvételre. Birtokvételeket, parcellázásokat és finanszírozásokat vállalok. Tőzsdéi megbízásokat pontosan eszközölök. **Sztrasser Emil bankjele, Budapest, V., Lipót-körút 26.** Telefon: 37—25. 9071

Földbirtok és eladások

Nógrád megyében 200 holdas birtokhoz hatszobás uriak és malom meg kell vásárolni. Kecskeméti mellett 520 kat. hold birtok öt szobás urilakkal kiadó. Vas és Heves megyében birtokok eladó. **Patria birtokadást-éleli cég, Budapest, VII., Abonyi-utca 19., ajtó 2. sz.** Válaszbélyegek. 9083

Eladó motorkék

1 drb Rába 42 HP., 1 drb V. D. 55 HP., mindkettő kitűnő üzembékes karban, alig használtak. **Simon Jakab, Fegyvernek-pályaudvar.** 3599

Harmados tartásra

elfogad 50—60 darab növendékállatot a **Kistompai uradalom, Pusztakiotompa,** posta és vasútállomás Battonya. 9082

Borsajtók, szőlőzuzók, tengerimorzsolók,

vetőgépek, gazdasági szekerek azonnal beszeresethetők a **Dehreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társaságnál.** 9083

Kétegyrendszerű gézekével nagyobb területek

bérszántását vállalja a **Bodrogolaszi-i Bérgazdaság, Bodrogolaszi, Zemplén megye.** 9079

Közvetítői gróf birtok birtokosokhoz.

Kastély, gazdasági, teljes felszerelés. — Kétszobás, holdas birtok, szőlővel, tenyészállattal, bolti-kereskedéssel, kúrával, teljes felszereléssel, terméssel stb. ad. másféle tulajdonosától azonnal átvételre nagyobb birtok vételre következtében. Budapesti 30 kilométerre. Készen áll a birtokosok részére. — **Magnáspalota** Buda legszebb helyén, villamosmegállónál,

BENZIN

nem kell többé!
Minden benzinnel azonnal átalakítható faszéngázhajtásra, ha hozzá generátoraimat használja és ezáltal naponta 1000—1500 korona üzemköltséget takarít meg. 4, 10, 16 és 20 HP. **szívógázmotorok** teljes komplet, raktárról azonnal szállíthatók. 9094 **Szigeti József, Budapest, V., Kálmán-u. 14.**

Eten- és vasbeton-építkezésekhez

kavicsot kiváló minőségű szállítanak vagontelekben jutányosan **Nagy Izsó és Radó László építési vállalkozók** (Budapest, VIII., Tavassz-utca 1.) **MEZONYÉKLÁDÁSAI kavicsbányája.** Távirati cím: Nagyradó Budapest. Interurbán telefon: József 25—13. 9028

Anyarozsot, gyógynövényeket,

ricinusmagot és egyéb **olajosmagot** veszünk 9085 „Kosmos” vegyszeti és gyógyszerészeti termékek gyára r.-t. Képeszt, Dugonics-utca 9. sz.

OLVASSA

a „Közlekek Olvasó Könyvtárát” — Kapható a „Párt” r.-t. gazdasági ártikkönyvtárában, Budapest, IX. kerület, Üllői-utca 85. szám (Közlekek).

Uj boroshordók

100 literrel 6000 literig la hasított tölgyfából raktárról kaphatók: 9024 **FETS GYULA kádár- és mester Budapest, II., Szegényház-utca 33. sz. és II., Fazekas-utca 12. sz.**

Gazdaságok részére erőtelep eladó!

1 drb 8 HP. benzinnel, komplet, 1 drb 5 KW. teljesítményű, 110 volt, egyenáramú gépből és 1 drb márvány kapcsoló-ábról, műszerekkel együtt, tökéletes állapotban. **Hungária Autómozgató r.-t. Budapest, VIII., Tavassz-utca 6.** Telefon József: 72—77. 9005

Fontos gazdasági könyvújítások

Dr. SCHANBL JÓZSEF gazd. akad. tanár: **A SZARVASMARHA TENYÉSZTÉSE**
Az okos, modern szarvasmarha-tenyésztés nagyszerű kézikönyve. Ára 10% felárral 39 korona 60 fillér.

BUCHTA GYÓZÓ kertészeti tanint. tanár:

A GYÜMÖLCS ÉS ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉRTÉKESÍTÉSE, ELTARTÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA
A bő gyümölcs- és zöldségtermés és a rossz szállítási viszonyok következtében minden gazdának el kell olvasnia ezt a könyvet, amely a legkiválóbb gyakorlati tanácsokat tartalmazza. Ára 10% felárral 44 korona. **AZ ATHENAEUM KIADÁSA**

vilamos mérték, azonnal átvételre.

Kétszobás, szertholdas birtokok, kastély, vételre, birtokosok részére. Kiseb birtokok minden terjedelemben, főúri paloták, bérházak, villák, családiházak, telkek azonnal kaphatók. Felvilágosítás: **Török István** lapaszerkesztő vállalat Budapest, VIII., Rákóczi-ut 76., telefontel 1. Telefon: József 53—49. Referenciák legelőkelőbb magnásoktól, kegyelmes uraktól. 9088

Zsák- és ponyvakölcsönzés.

Zsák- és ponyvakereskedő. Vétel és eladás. 9075 **PATAK HUGO** Iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 19. Telefon 156—76. Helység: Fiume, Baross-utca.

Eladó 12 darab 3/4 éves félvér, legelőről nyers

csikó birkakos hibótlan, 28 darab merinó, 3 éves tenyésztésre használható, elsőrendű. Cím: **Vajna testvérek, Zsáka, Bihar m.** 9080

Angol süldőket

veszek, 80—100 kg. páronként, kisebb-nagyobb telekben. Szíves értesítést kér: **Mach István** hentesmester, **Budapest, VI., Lehel-utca 32.**

GYENGE- és ERŐS-

áramu villamos-telepek, gazdasági telefonok javítását és szerelését jutányosan jótállással készíti: **HELLER VILMOS** elektrotechnikai vállalat **Budapest, VII., Jósika-utca 10. szám.** Szerelési anyagok állandóan raktáron. 9076

A m. kir. mezőgazdasági intézőség Csépusztán, u. p. Várpálya, Veszprém megye, keres

200 drb hizalásra alkalmas egy éves **mangalica süldőt.** Ajánlatok a páronkénti súly és kgr.-kénti ár megjelölésével a **mezőgazdasági intézőséghez** címezendők. 9050

Használt és új ZSÁKOK kaphatók jutából

KOHN JAKAB zsáknagykereskedő, **SZEGED,** Bocskay-utca 8. szám. TELEFON: 12—66, 12—75. Fióküzlet: WIEN. 8611

20 drb elsőrendű tenyészkan

11 hónapos, átvészelt, szőkeszörű mangalica kerül **eladásra,** esetleg becserélésre, hasonló fajtenyésztésből származó kanokkal. Súlykülömbözet kölcsonösen fizetendő. Érdeklődők forduljanak **Herceg Odessalchi Zoárdné** központi hivatalához, **Rétköz** (Szabolcs megye). 9003

Több ezer métermázsas tavalyi széna

préselt állapotban eladó. Az árú vasut mellett tároló cégünk telepén. Szállítás bármikor eszközölhető. Eladás csakis helyszínen való megtekintés és átvétel mellett történik. **BETTLHEIM W. SAM. és FIAL, Nagykanizsa.** 9070

ZSÁK

Szőlő borsajta

kézi- és járonak, összeszívattatás nyosabbban **Farkas** Budapest, VI.

FASZ

vagontelekben Szállítási igazgató **ÁLTALÁNOS** Budapest, Telefon: József 90—

D

Készíti: „C”

Magyar Királyi

6905/A. 1. b. 920. A magyar hajtásokat tartja fenn: 1. Budapest és minden birtok, csikó Budapestra minden órákor. 15 hajók a k. muscos, Szob, Besterp Fuzony, Hainburg, V. 2. Budapest és Induló Budapestól szombaton este 11 óráig, pénteken és köz. Állomásokat érint: Kálcsona-Pótló, Fadd-6. Budapest-Dé. reggel 8.30, d. e. 11. felé reggel 5.30, este 8.30 állomásokat érint: endre, Léknyitán, P. Kisorozsi, Visegrád, tergom. E két utób 11 órákor és a d. u. Budapest felé reggel hajók a társaság EÖT

Szállítunk

székeket, kögépeket, kézféle gépeket. Ajánlunk azo borsajta kivitelben.

Vállaljuk

javítását telj rovatköltséggel szakszerű

KOVÁCS ÉS

Budapest, V. Vállalatunk napi egy

GAZDASÁGI

BIBO BUDAPEST, V., S. Fiók: ERNYEI

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. NAGEL ADOLF Szőlőhöző lonalak.

szék- és ponyvagyár és kölcsönintézet
 Budapest, V., Arany-János-u. 16.
 Piskók: FIUMA, ZÁGRAB, TRIEST, WIEN
 Telefon: 33-92, 30-22, 104-10, 164-09, 117-79.

Szőlőzuzók, borsajtók, tisztítórosták,
 kézi- és járgányos cséplők, boronák, összes gazdasági gépek, szivattyúberendezések legújabbosabban beszerezhetők 8996
Farkas J. és Tsa
 Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61/T.

Lovak rühösségét
 leggyorsabban, legeredményesebben és legolcsóbban gyógyítani csak a gáskeséléssel lehet. Rühkóros lovakat gáskeséléssel gyógyít és Dr. Magyar-Köses Gyula állatorvosi főiskolai tanár rendszeres esztéti (szabadalmazott) gáskamrákat, lovak, szarvasmarhák, juhok részére szállít és kölcsönvetést kínál:
 „SCABION” első magyar gázkezelési vállalat
 Budapest, VIII., Szigony-utca 25. 9035

NEUSCHLOSZ-LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR RÉSZV. TÁRS., BUDAPEST.
 Központi iroda: BUDAPEST, V., Malatón-utca 2. sz. Telefon: 156-54, 79-43.
 Gyártelepek: BUDAPEST, V., Pongrácz-ut 21-23. PESTSZENTLŐRINCZ, Gyémánt-ut. ALBERFFALVA.
GYÁRT:
GAZDASÁGI SZEKEREKET,
 székéalkatrészeket stb. 8771

FASZENET, tüzifát 8750
 vagontételekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk.
ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMI VÁLLALAT
 Budapest, X., Schuster-János-tér 1.
 Telefon: József 99-15. Telefon: 48-77. Sürgönyeim: Szonval.

Gőzgépeket, Motorokat, 40-1200 lóerőig, teljes Malomberendezéseket
 szállít: 8686
MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT
 Budapest, VIII., József-körút 49.

Heuke-gőzekéket
 és gőzealkatrészeket, legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk
Székely és Székely
 magánmérnökök
 Budapest, V., Nádor-utca 20., I. 16.
 Telefon 158-64. Szóbeli értékesítés délután 4-6-ig. 8997

DISTOL biztosan ható szer a **mételykór ellen**
 Dr. MAREK JÓZSEF állatorvosi főiskolai ny. r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint
 Készíti: „CHINOLIN” gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Ujpest, Tó-utca 5.
 Közelebbi felvilágosítással és használati utasítással a gyár szívesen szolgál.
 8482

Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R.-T.

6905/A. 1. b. 920.
 A magyar hajózás a következő rendszer szerinti menetrend szerint jár: 1. Budapest és Wien között: Indulás Budapestől Wienbe minden hétfőn, csütörtökön és szombaton este 5.30-kor, Wienből Budapestre minden kedden, csütörtökön és szombaton reggel 8 órakor. E hajók a következő állomásokat érintik: Vác, Nagymaros, Szob, Esztergom, Komárom, Gyöny (átjárás Győr felé), Füzony, Hainburg, Wien.
 2. Budapest és Bécs között: egyelőre csak Fadd-Tolnától. Indulás Budapestől Fadd-Tolna felé: minden kedd, csütörtök és szombaton este 11 órakor. Fadd-Tolnától Budapest felé minden szerdán, pénteken és vasárnapon d. n. 5 órakor. E hajók a következő állomásokat érintik: Budapest-Pálfy-tér, Rómat-Gárdó, Eszterád, Leányfalu, Pácsmegyer, Tahitótfalu, Tabi, Dunabogdány, Kiscrosszi, Visegrád, Nagymaros, Giszaltelep, Dömös, Szob, Esztergom. E két utóbbi állomást felfelé való járatban csak a d. e. 11 órakor és a d. n. 2.30 kor induló hajók érintik és Esztergomból Budapest felé reggel 4 órakor és este 7 órakor indulnak. Az összes hajók a társaság Kövcs-utcai kikötőjéből indulnak.

Szállítunk gazdasági malmokat, teljes malomberendezéseket, henger- és kézi- és járgányos cséplőket, henger- és kézi- és járgányos cséplőket, henger- és kézi- és járgányos cséplőket, henger- és kézi- és járgányos cséplőket, henger- és kézi- és járgányos cséplőket.
 Ajánlunk azonnali szállításra: szőlőszúzókat, borsajtókat és szeszkavágókat elsőrendű kivitelben. Vizonteladókknak árengedmény.
 Vállaljuk mindenféle malom- és gazdasági gépek, motorok és cséplőgarnitúrák szakszerű javítását teljes jótállás mellett. — Malomhengerek rovatköltségét és csiszolását elvállaljuk a legszakszerűbb és legprecízebb kivitelben.
KOVÁCS ÉS TÁRSA malomberendezési és felszerelési vállalata
 Budapest, V., Alkotmány-utca 25. szám.
 Telefon: 104-52. 8378
 Vállalatunk napi nyolc óráig foglalkozik a magyar nemzet javára.

A „PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. nagy készlet van az alábbi gazdasági könyvekből:
 F. 25. sz. **Napszámoskönyv** 100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5.—
 F. 33. sz. **Levelezőkönyv** 50-50 lapos terjedelemben, 15x20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4.—
 F. 26. sz. **Munkabérfizetési lajtrom** 100 lapos terjedelemben, 31x44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15.—
 F. 20. sz. **Összesített cséplési napi jelentés** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33x23 cm. nagyságban, darabonként K 15.—
 F. 23. sz. **Gabonaszállítókönyv** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2.—
 H. 1. sz. **Kis pénztárkönyv** 13x20 cm. nagyságban, vörös vonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona fillér rovatozással, darabonként K 5.—
 H. 2. sz. **Ugyanaz** 10x16 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 1.—
 Fenti árakhoz még 500% felár értendő. Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket szíveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvétellel vagy az összeg és portó előzetes beküldése ellenében eszközöltetnek.

Pályázati hirdetmény.
 A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület pályázatot hirdet **titkári állásra**, amelyre okleveles gazdák pályázhatnak. A pályázótól megkívánjuk, hogy a gazdasági szakértelmen kívül képességük legyen az ilyen állással járó különleges munkára, szervezésre, agitációra, fogalmazásra, stb. A németül tudás szükséges. A pályázók jelöljék meg pályázatukban fizetési igényeiket, mert a fizetés meggyőzés szerint lesz megállapítva. A titkári állással, ha a pályázó képes vállalkozni erre, összekapcsolható lesz esetleg az egyesület értékesítő és beszerző szövetkezetének vezetése is külön díjazás mellett.
 Pályázatot hirdetünk **segédtitkári állásra** is, amelyre szintén okleveles gazdák pályázhatnak, olyanok, akik képességet éreznek magukban erre a pályára. A németül tudókat előnyben részesítjük. A fizetési igények megjelölendők.
 A pályázati kérvényeket a kor, családi állapot, stb. közlésével, a bizonyítványok másolataival felszerelve 1920. augusztus hó 15-ig ajánlott levélben kell egyesületünkbe Sopronba küldeni. 9011
Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület.
Földhaszonbérleti hirdetmény.
 A nagyváradi lat. szert. káptalan tulajdonát képező, **Csákmó** község (Bihar vármegye, berettyóújfalui járás) határában fekvő **kb. 1778 kat. hold** kiterjedésű „Körössziget” elnevezésű mezőgazdasági birtoka 1920. október 1-től kezdődő 12 évre haszonbérbe adatik.
 A legalább 20% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a nagyváradi lat. szert. káptalani uradalom főtisztai hivatalához (Darusziget, u. p. Kótpuszta, Bihar megye) 1920. augusztus 15-ig beadandók.
 A részletes haszonbérleti feltételek ugyanott beszerezhetők. 9005
 Darusziget, 1920. július 10.
Ringeihann Lajos
 uradalmi főtitkár

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BIBÓ KÁLMÁN
 BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.
 Fűtők: ERYING, SZILASBALNÁS, DEVECSER. 8873

Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.**
 Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-állatok vétele és eladása.

Használt és új **zsákok** jutából vászonzóból és papirból legjutányosabban kaphatók

GRAUS MÓR
zsák- és ponyvagyároskereskedőné,
BUDAPEST, V., Vadasz-u. 6.
TELEFON: 85-89. 8758

CEMENTIPARI
gépgyárunkat, irodánkat és mintatelepünket új gyártelepünkre **X., Gyömrői-ut 76-78.** helyeztük át.
Gépek és formák: cementtörcserép, betontégla, betonblokk, cementlap, betonsövek és egyéb építőanyag gyártására.
Komplett aszbeszementpala gyári berendezések. 9036
SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára
Telefon: József 50-88, 80-34, 40-26. Vilamos Kispeszt, Üllői-ut, Bóchny-gyári megálló.
Árlapok, költségvetések díjmentesen!

Eladó 1 és 2 éves szőlőoltványok
Direktermő, Szászoros, Othello, Nowa és Delaware fajok; **sima és gyökerezes amerikai és hazai szőlővesszők**, mindenféle fajokban, továbbá **gyümölcsfaoltványok és élőszőlőnek való Gleditschia**, őszi vagy tavaszi szállításra. Előjegyzéseket már mostantól elfogad.
MOLNÁR MIHÁLY, Abaujszántó.

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T.
Budapest, IX., Tóth-Kálmán-utca 8. (Hűtőház.)
Telefonszám: József 13-61. Sürgőny cím: Vadhus Budapest.
Lőtt vadat átveszünk minden mennyiségben ezért a legmagasabb árat fizetjük.
Szállítóinknak óvadékot nyújtunk. Kivételre minden összegű.
Nagyobb vadászati eredményeket saját közegünk által a legközelebbi vasúti állomáson átvettünk. A szállítmányok értékét az átvétel után azonnal ki-egyenlítjük. 8987
Üzletfeleink lőszerszükségleteit gyári árral beszerezzük.
Lőszerszükségletét a töltenyek nagysága és a sértek száma közlendő.

Eladó gépek, kanok, bika, csikók és süldők.
2 darab 8-as Clayton-Shuttleworth-rendszerű, üzembépes komplet eséplőszekrény, darabja 12.000 K
6 darab eredeti Böhler-Melichar marokrakóaratógép, egy idejében használva, bőséges tartalékreszkekkel együtt, darabja 10.000 K
8 drb 1 éves tenyészizgalványos tel. mangalicakanok, kg.-ként 90 K
1 drb 1 1/4 éves törzskönyvezett szimmentáli tenyészbika 25.000 K
2 drb 1 1/4 éves törzskönyvezett hidegvérű méncsikó, drb-ként 20.000 K
100 darab 5 hónapos vegyesnemű tel. mangalica süldők. 9005
Martens Caesar berggazdasága, Pusztafelsőbögárd, u. p. Enying.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a küszöbön álló **sertéshizlálási idény** alkalmából gyárunkban készülő szabadalm. **függőleges kövekkel dolgozó kukoricadaráló-malmokra**, melyek közül még néhány darab kapható.
A malmok, melyeknek köveiket 300 lörchtől 300 lörchtől készülnék: Hozzávalóság (darabok):
Töltőmennyiség: 130 kg, 250 kg, 300 kg, 380 kg, 450 kg, 600 kg.
Járnak, a következő kivételben készülnék: Hozzávalóság (darabok):
Szállító: II, III, IV, V, VI.
Kétféle: I, II, III, IV, V, VI.
Kétféle: I, II, III, IV, V, VI.
Kétféle: I, II, III, IV, V, VI.
Kétféle: I, II, III, IV, V, VI.
KANN és HELLER Budapest, V., Vilmos-császár-ut 62. sz. 9074

15396/1920-1/A-3. szám. **REKORRÉKTUMÉNY**
az Állami erdei facsemeték adományozása tárgyában.
Az Állami erdei facsemetérektől az 1920. év 6-zén és az 1921. év tavaszán az Állami erdei erdészeteken felül megmaradó facsemete-feleslegok a következő feltételek mellett fognak az új iránt folyamodó birtokosoknak kiosztatni:
I. feltétel. A hatóságilag már végérvényesen kijelölt mindazon kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területekre, amelyekre a kopárjavítási tervok jóváhagyást nyertek, a szükséges erdei facsemeték oly feltételek mellett adának ki, mint azt a birtokosok részére a jóváhagyott kopárjavítási tervok kitételeiben előírták.
II. feltétel. Azon hatóságilag még ki nem jelölt, de közigazgatási érdekből befoglalandó kopár, futóhomokos stb. területekre, valamint az Alföldön északkeleti irányban tervezett erdei erdőtelepítésekhez, melyeket kisebb birtokokosok kívának végrehajtani, amennyiben a kir. erdőfelügyelő vagy a m. kir. Állami erdőhivatal főnöke igazolja, hogy folyamodót a csemeték ára és csomagolási költségei anyagi erőjéhez mérten aránytalanul terhelnek meg, a szükséges erdei facsemeték, ha azok a csemetékterületen vétnének át, kivételesen és csak teljesen incokolt esetben csomagolás nélkül ingyen adának ki, ha pedig vaston való szállítást kívánatuk, a termelési költségek elengedése-vel ugyan, de a tényleg felmerülő csomagolási és a vasúti szállítási költségek való tényleges meg-terítése ellenében kerülnek kiosztás alá. A vasúti szállítási költségek a birtokosok költség-terítésére ellenében kerülnek kiosztás alá. A vasúti szállítási költségek a birtokosok költség-terítésére ellenében kerülnek kiosztás alá.
III. feltétel. Azon hatóságilag még ki nem jelölt, de közigazgatási érdekből befoglalandó kopár stb. területekre, valamint az Alföldön északkeleti irányban tervezett erdei erdőtelepítésekhez, melyeket kisebb birtokokosok kívának végrehajtani, amennyiben a kir. erdőfelügyelő vagy a m. kir. Állami erdőhivatal főnöke igazolja, hogy folyamodót a csemeték ára és csomagolási költségei anyagi erőjéhez mérten aránytalanul terhelnek meg, a szükséges erdei facsemeték, ha azok a csemetékterületen vétnének át, kivételesen és csak teljesen incokolt esetben csomagolás nélkül ingyen adának ki, ha pedig vaston való szállítást kívánatuk, a termelési költségek elengedése-vel ugyan, de a tényleg felmerülő csomagolási és a vasúti szállítási költségek való tényleges meg-terítése ellenében kerülnek kiosztás alá. A vasúti szállítási költségek a birtokosok költség-terítésére ellenében kerülnek kiosztás alá.
IV. feltétel. Vágások felállításához, és egyéb felállításokhoz, és felállításokhoz, amelyeknél módosított feltételek általános rendelkezések ellenében és vasúti szállítási költségek ellenében a tényleg felmerülő csomagolási és szállítási költségek megtérítése mellett adának ki.
V. feltétel. Vágások felállításához, és egyéb felállításokhoz, és felállításokhoz, amelyeknél módosított feltételek általános rendelkezések ellenében és vasúti szállítási költségek ellenében a tényleg felmerülő csomagolási és szállítási költségek megtérítése mellett adának ki.
VI. Termelési költségek fejében fánaként a következő összegek számítanak fel:

Folyó sz.	Csemetefaj	1000 darab			
		1 éves	2 éves	3-4 éves	5 éves
1	Lucfenyő	20	30	40	40
2	Je nyestenyő	20	30	40	40
3	Erdői fenyő	15	20	30	40
4	Fekete fenyő	15	20	30	40
5	Vörösfenyő és Banksfenyő	20	30	40	50
6	Egyéb külföldi fenyők	100	150	200	150
7	Tölgy és cser	30	40	50	100
8	Ákác és glódius	25	35	45	50
9	Körös, juhar, szil	30	40	50	60
10	Eger	50	60	70	80
11	Nyír	50	60	70	80
12	Fehérenyár	60	70	80	100
13	Vadgesztenye	40	50	60	70
14	Hárs	30	40	50	60
15	Nemes dió	40	50	60	70
16	Szilv, vadgesztenye és am. dió	100	150	200	300
17	Nyár- és fűzgyertyán	60	70	80	100
18	Külföldi fák és díszfák	20	30	40	50
		150	200	250	300

VI. A csemeték csomagolási és a felfűvő állomáshoz való szállítási költségei fejében a ténylegesen felmerült költségek számítanak fel.
A facsemeték adományozását 1 koronás bérlettel ellátott és az őszi erdőtelepítésekhez kért csemetéket illetőleg legkésőbb 1920. évi augusztus hó 31-ig, az 1921. évi tavaszi ültetéshez kért csemetéket illetőleg pedig legkésőbb 1920. évi november hó 14-ig közvetlenül az ültetés helyére illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyújtandó folyamodványban kell kérni.
A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniük a beerdősítendő terület helyét (község, dűlő), minőségét (kopár, vízmosásos, futóhomokos terület vagy vágás, ültetés stb.) és kiterjedését (kat. hold), továbbá a szükséges csemeték fajtát, korát és mennyiségét, az ültetés idejét (1920. év ősz, vagy 1921. év tavasz), a folyamodónak vagy megbízottjának pontos címét (lakóhely, utolsó posta, hová küldessenek a csemeték (vasúti állomás) és végül azt, hogy a csemeték kiszállítását a fentebb közölt (I-IV.) feltételek közül melyik szerint kéri.
Figyelemzettetnek az érdekeltek birtokosok, hogy az elkészítendő, valamint a földművelésügyi minisztériumhoz közvetlenül benyújtott vagy a más hatóságokhoz beérkezett kérelmek nem fognak figyelembe vételni.
Figyelemzettetnek a birtokosok arra is, hogy ezen hirdetmény alapján csakis erdőtelepítésre alkalmas 1-2 éves lombfa és 1-4 éves fenyőfacsemeték kerülnek kiosztásra, amelyek tehát utak, tagok szegélyezésére és parkozási célokra nem alkalmasak; továbbá, hogy azok a folyamodók, akik a kért és kifizetésre kötelezett csemetéket ok nélkül visszautasítják, jövőben az állami csemetékben való részvételre kedvezménytelenül lesznek.
Az 1898. évi XIX. t.c. alapján állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai részére szükséges facsemeték kiutalványozása iránt a szükséges lépéseket a m. kir. Állami erdőhivatalok ezáltal is hivatalból teszik meg.
A csemeték szétküldése tavaszal március hóban, őszel pedig október és november hónapokban fog megtörténni.
Budapest, 1920. évi július hóban. 9085 M. kir. földművelésügyi miniszter.

Használt és új **zsákok, ponyvák, zsinegek** kölcsön és eladás **FLEINER JENŐ és Tsa** zsáknagykereskedők, BUDAPEST, V., Perczel-Mór-u. 4. TELEFON: 118-76

LC
Elő...
Szénsav...
hűtőgépek berendezés...
tejgazdasági...
Stanga tejgazdasági...
BUDAPEST...
Ferenc-ut...
Kétóránként...
tejesítmeny...
táron. Dr. fele TEJOLÓ...
kapható.
Vé
Keresünk meg...
bille vagy más...
mánya szőlő...
lehet új vagy...
használt is. Gyár...
Bank R.-T., Gy...
Veszünk 400...
latokat kör: Erd...
berény.
Gazdasági...
rozste
felül még...
3-4 mázsa...
teremhet...
jához 20-...
GY
Vállalok...
50-60 drb...
kocát ősz...
és tengerisz...
takarmányra...
rendelkezem...
gazdaság...
Tőrekr...
Stah...
Budapest...
Quit...
termény...
BUDAPEST...
Sürg...
Tenyészállati

LÓTARTÓK! Mindenféle lószerszámot Kolhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

Kolhányi Testvérek szőlőgyártók és nyergesek Budapest, IX., Viola-utca 48. — (Órökimádás templom mögött)

Eladás

Szénsavas rendszerű hűtőgépeket, tejhűtőberendezéseket stb. szállít

tejgazdaságok részére

Stanga József
tejgazdasági műszaki irodája
BUDAPEST, II., Heltai-Ferenc-utca 26. sz.
Kétóránként 500 liter teljesítményű telep rak-táron. Dr. Blumenthal-féle TEJOLTÓ állandóan kapható. 3559

Keresetük megvételre 10 tornesű (nem, edes széna és 20 vagon szalma, fele búza, fele zabszalma, préselt. Ajánlatok úgy az egész, valamint rész-mennyiségre, vagonba rakva, a legutányosabb ár megjelölésével a Körmendi méneshez, Körmendre intézendők. 3493

A legmagasabb napi áron veszünk mindenemű lombfagyatka-t, KÖRÖSÖN körtemagféléket, és összeset akác- és gledecsia-magok. Ajánlatokat kér dr. Lamm Ácsai, tenyőmaggyártógyár, Körmend. 8512

Eladó vagy bérebeadó birókoka-kat keresek. Hoffmann, Budapest, Teréz körút 1/a. 3637

100 méter mész a szára kevé-rekmentes vetőmagot keresek magvételre, esőlag ország-tólantermései Hanna voltárpát ad cserebe Schwarz Gyula gazdasága, Zsuzsa, posta Gönc. 3556

I-a kocsikenőcs, kékkő, kar-bid, raffiaháncs, gépkenőcs stb. mezőgazdasági cikkeket legolcsóbb napi áron ajánl

Ratzka Ágoston, Budapest, V., Lipót-körút 17. Telefon: 65-02. Interurbán. 8772

Gazdasági építkezésekhez vasmunkák, istálló-magtárlakok, vitzartányok stb. nagy választékban

FARKAS és TÁRSA lakatosárnyár, kőszektről kaphatók
Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz. 8725

Cséplési idényre ajánljuk la minőségű cser- és chromszerzésű gépszijainkat, olajat, gépszirt

Kriser és Mártony, műszaki kereskedők, Budapest, V., Kálmán-u. 26. 8962

Bőró Fould Springer bucsai uradalma-ban, posta és távirda Pusztacség, létszámfelesleg miatt 25 darab 2-3 éves rambouillet **tenyészkos** eladó. A kosok súlya darabonként 60-90 kg. Elő-zetes távirati kérésre a megtekinteni akaróknak a karcsi állomáson kocsit áll rendelkezésre. 9058

Gazdasági épületek átfedésére, békeminőségű

I-a KÁTRÁNYLEMEZT kátrányt, A sarkos lécezt, hozzávaló szövet, facementet szállítunk **avult zsindeletetők átfedését** és javítását, több évi jótállással vállaljuk

GÁRDOS OSZKÁR aszfaltgyár, BUDAPEST, V., Kádár-u. 4. TELEFON: 67-96. 8906

Cséplőgarnitúrákat gőzgépeket, darálókat, szivattyukat, **gyárt, javít, cserél**

mindennemű 8007 malomgépeket, malomépítéssel és gépgyára, Budapest, IX., Ráday-u. 24. 8961

25 HP. Fowler gőzekegarnitúrát, mely 7 szezonban szántott, ús tartozékaival, tul-hevítés szerkezettel, hasonértékű földbirtokkal **elcserélném.** Ajánlatokat: „Szekecsere 9033” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 9088

Vétel

Keresünk megvételre egy foly-bille vagy más hasonló gyár-mányu szőlőprést. A prés lehet új vagy jókarban lévő használt is. Gyógygyel Forgalmi Bank R.-T., Gyógygy. 2495

Veszünk 400 g előrendű préselt szénát. Aján-latokat kér: Erdőhivatal, Csák-berény. 3496

Bérlet

Bérlet, 1100 hold, 6 szobás kastély, jó karban tar-tott gazdasági épületek, teljes 600-650 holdföldterülettel öktőheri földszára, szőlőesős tőke kb. 3 és fél millió. Ajánlatok Kristo-foltit és Wagner, Budapest, II., Döbrentei-utca 13. 8556

565 holdas, tisztán előfrangú szántóföldből álló birtok, Budapesthez 75 kilométernyire, azonnal bérebeadó. Tudakozódna-csi: Telefon 91-58. 8556

Gazdaságában elérhető **rozstermesen Őszi borsót** felel még holdanként 3-4 mázsa borsója is teremhet, ha vetőmag-jához 20-30%
9077

kever. Kapható, míg a készlet tart, a Szécsénykei Bérgazdaságnál, Nogradhóvesden

Vétel. Garantált jöminőségű **régi szénát** (sás-, drótfümentes stb.), ugyszintén **lóherét** és **lucernát** nagytételekben veszünk, azonnali vagy pedig őszi átvételre, préselve vagy anélkül.

Ajánlatok: **E. ILLÉS GEDÉON és Tsa** termény- és takarmánynagykereskedése, Budapest, VII., Sajó-utca 4. sz. 8361

GYAPJUZSÁKOK jutából és féljutából a legolcsóbban kaphatók: FALUDI és ELEK-nél BUDAPEST, 8677 V., Nagykorona-utca 23. szám.

Válalok akár részestartásra, akár más megállapo-dás szerint, 3-400 darab **anyabirkát**, 50-60 drb gulyabeli **marhát**, 60-70 drb **anya-kocát** őszi legelőre, télen széna, tavasszalma, tőrek és tengeriszárna; a sertéseket árpa és tengeri abrak-takarmányra. Az elősorolt takarmányfélékből bőséggel rendelkezem. Cím: **Nagybögremajori bér-gazdaság, Kőtelek**, Szolnok megye. 9034

Uj szakkönyvek!

Andrássovich: Házinyultenyésztés 20-
Balassa: Cséplőgépek szerkezete 50-
Bernátsky: Szőlőművelés 24-
- Veteményes kert 20-
Buchta: Gyümölcstermesztésünk múltja és jövője 3-
- Zöldségaszalás 4-
- Gyümölcs- és zöldségfélék értékesítése 46-
Cselkő: Takarmányozás 56-
Dorner: A burgonya termelése 36-
Drucker: Szőlőink felújítása 10-
Grabner: Hogy lett Nyomorfalvából Gazdagfalva 15-
Horváth: Tyuktenyésztés 5-
Illés: Cirok, köles, repce és más termelése 18-
Ignác: Méhészet 24-
Kaán: Erdőgazdaság-politikai kérdések 25-
Kodolányi: Mezőgazdasági munkák és teendők 24-
Konkoly Thege S.: Állattenyésztésünk fejlődé-sének fő feltételei 40-
- 1920. évi gabonatermés értékesítése 7-
Krancher: A mézelő méh élete 25-
Schandl: Szarvasmarha tenyésztése 56-
Valló: Méhtenyésztés vezérfonala 40-
A fenti árakhoz még 10% felár számítandó!!!
Postadíjra egy könyvnél 5 K, minden további könyv után 2 K küldendő!!!
"PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX., Ullói-ut 25. sz.

SZÁRÍTÓKÉSZÜLÉKEK (aszaló gyümölcs- és főzelékszárításhoz)

Dr. ZIMMERMANN-rendszer. Napi szolgáltatás egy vagon. Azonnal szállítható: 8936

RINGER & Co., WIEN, XV/1. Märzstrasse Nr. 4.

Triórók morott sejtkekkel minden gabona tisztítására, **Cséplőgép-szíták**, 8849

Tőrekrasták. Mindennemű lyukasított lemezek.

Stahel és Lenner triór- és lemezlyukasztógyár r.-t. Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46.

PANNONIA mezőgazdasági gépgyár R.-T. BUDAPEST, V., Pozsonyi-ut 35.

Szállítunk teljes malomberendezéseket a legmodernebb kivitelben, mindenféle **gazdasági gépet és motorokat. Szállítunk szivógázgenerátorokat benzincséplőkhoz.** Elvállaljuk minden-féle **gazdasági és ipari gépek** szakszerű **javitását és átalakítását** a legpontosabb kivitelben. **Veszünk használt gépeket.**

!! A malomtulajdonosok figyelmébe!! Hengerrovátkolást azonnal a legprecízebb kivitelben **eszközlünk.** Szaktanácsokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. 8375

Ajánlunk szőlőpermetezőket, „Corona” jegyűt, vörös-réz, sárgaréz, galvanizált és horganyozott kivitelben.

Quittner és Kollman termény-, gabona- és állatértékesítő vállalata BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 9. TELEFON: 103-77. Sürgőnycim: Fundamentum, Budapest. Tenyészállattisztálók: Pestszentlőrinc, Szentmártonkóta.

Napi árakon mindennemű terményt és magvat vásárolunk. EXPORT-IMPORT. 8350

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden azó egyzari beiktatáa 3Hrona, vastagabb betűvel 6 Korona. A legkisebb hirdetés díj 10 szől 30 Korona.

KISHIRDETÉSEK

ALLÁSTERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden azó egyzari beiktatáa 150 L, vastagabb betűvel 3 Kor. A legkisebb hirdetés díj 10 szől 15 Korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdéseket csak a munkaadó hírdőtes v. hird címének kitételevel közlik.

A HIRDETÉSI DÍJAK ELŐRE FIZETENDŐK

HIRDETÉSEK ZÁRLATA SZERDÁN DÉLBE

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válaszbelvagy levelezőlap van mellékelve.

Földhírtékosok figyelmébe.

Dijmentes állásokba vezető A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztek Országos Egyesülete (Budapest, IX., Cölöu-ut 25. sz.) felhívja a t. bírteleos és bérlet urak figyelmét ALLÁST KÖZVETÍTŐ OSZTÁLYÁRA.

hol gazdasástele a legkülönbö zöb állásokra elő vannak jogyaevve.

As állásokba vezető díjmentes. Megkeresése csele az egyesület igazgatósága a betöltendő állásokra megjelölő gazdasástele a tulajdonosnak az illeték bizonnyítványát és eddig kiadott adatközlőveket az adatközlő megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. bírtételeos és bérlet urakat, hogy gazdasástele állások betöltése esetén a bírteleos egyesület állásokra vezető osztályára igénybe vonni sziveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztek Országos Egyesülete Elnöksége.

Betöltendő állás

Gazdatisztek

Két nőlen keresztény segéd. Két nőlen keresztény segéd. Két nőlen keresztény segéd. Két nőlen keresztény segéd. Két nőlen keresztény segéd.

Nagyobb állást szántó. Nagyobb állást szántó. Nagyobb állást szántó. Nagyobb állást szántó. Nagyobb állást szántó.

Gazdatiszt. Gazdatiszt. Gazdatiszt. Gazdatiszt. Gazdatiszt. Gazdatiszt.

Gazd. alkalmazottak. Gazd. alkalmazottak. Gazd. alkalmazottak. Gazd. alkalmazottak. Gazd. alkalmazottak.

Szakácsnő. Szakácsnő. Szakácsnő. Szakácsnő. Szakácsnő. Szakácsnő.

Bognár. Bognár. Bognár. Bognár. Bognár. Bognár.

Házvezető. Házvezető. Házvezető. Házvezető. Házvezető. Házvezető.

Kocsisgazda

erős, 16-17 éves, kőmunkás, 30 éves, ki ny minőségben már hosszabb ideje működött, kereszteltek konvenre a Rónafői uradalomba. u. p. Moson. 3586

Magtárost

keresünk. Megbízható, ügyes, erős és a térség gyakorlati bíró pályák iránt. Rónafői uradalom, u. p. Moson címre. 3587

Kertész

konyha- és virágkerti munkákra. Gréz Zsigmond, Hosszút, Bihar m. 3588

Gazdasszony

ki úgy a külső, belső háztartást teendőiben teljesen járatos, azonnali belépésre képesek vidékre. Hadóvgyök elögyben. Bizonyítványokkal ellátott ajánlatot Kisteremai uradalom, Kisterem, Nagy, Szabolcs megye. 3589

Magtárosgazda

ki külső, munkában járatos és erős, feltehető a Bodrogolási Bérzadasságban, Bodrogolási, Zemplén m. 3590

Hajdu

(bérzadasság), földművelő, mezőgazdálkodás iránti vésztetésre igazolható. Graf Csizsák György urad. Isztálló, Kenyeri, Vas megye. 3591

Szeszgyarvezető

keresünk. Csak olyan ajánlások vártak figyelembe, kik fizetési igényeiket p. moson közik a bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldendők, igazolja, hogy szeszgyarvezetőként járt elvett gazdaságokban hosszabb ideig voltak alkalmazva. Kár István, Levelek-Magy, Szabolcs megye. 3594

Nagyobb

állást gazdaságba. Nagyobb állást gazdaságba. Nagyobb állást gazdaságba. Nagyobb állást gazdaságba. Nagyobb állást gazdaságba.

Gépező

Szészgyári gépekhez, gőz-, motor- és villanygépekhez kívánunk. Csak olyan ajánlások vártak figyelembe, ki hasonló minőségben járt elvett gazdaságokban hosszabb ideig voltak alkalmazva. Kár István, Levelek-Magy, Szabolcs megye. 3593

Allást keresők

Okl. gazdatisztek

Állást óhajtok elfoglalni. Állást óhajtok elfoglalni. Állást óhajtok elfoglalni. Állást óhajtok elfoglalni. Állást óhajtok elfoglalni.

Földműveliskolát

végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett.

Nagy

gazdaságban vezető. Nagy gazdaságban vezető. Nagy gazdaságban vezető. Nagy gazdaságban vezető. Nagy gazdaságban vezető.

Gazdatiszt

állást keres. Gazdatiszt állást keres. Gazdatiszt állást keres. Gazdatiszt állást keres. Gazdatiszt állást keres.

Kövácsmester

keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres.

Yvöl kinnállást

végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett.

Magyaróvári

gazd. akad. végzett, 30 éves, kath. vallású gazdasástele okt. 1-re intéző állást keres. Cukorgyári gazdaságban szerzett gyakorlati és több nyelv- ismerettel. Cim: Ódor György, Hegyhátsági, posta Baltavár, Vas m. 3544

Magyaróvári

okleveles gazda, perki nem, magyar és francia nyelvtudással, máreglépes könyvelő, a gazdaság minden tere járatos, jelenlegi felmondással állást vállaló oklevél fellesténi óhajtva, keres biztos jövőt önálló intéző vagy számírtói állást január vagy azutáni belépésre. Szives megkeresések. Fialat 3575-ig jeligre a kiadóba kérem. 3576

Gazdatisztek

Gazdatiszt, menekült, román, kath., néden, 32 éves, nagy uradalomban szerzett gyakorlati, a gazdaság minden ágában járatos, szeszgyarvezető, mezőgazdálkodás iránti vésztetésre igazolható. Cim: Kádár István, Balassagyarmat. 3580 sz. alatt. 3580

Intéző

elméletileg és gyakorlatilag képzett, román, kath. vallású, 50 éves, nagy uradalomban szerzett 25 éves gyakorlati állást keres. Cim: Oswald Mihály, Balassagyarmat. 3581

Gazdatiszt, intéző

keres. Gazdatiszt, intéző keres. Gazdatiszt, intéző keres. Gazdatiszt, intéző keres. Gazdatiszt, intéző keres.

Nős

családos, 36 éves, román, kath. vallású, ki erős, szőlő- és mezőgazdaságra hosszabb ideig vezetője volt, elsőrangú bizonyítványokkal rendelkező, októberre, esetleg előbbre is állást keres. Szives megkereséseket kér. Menekült gazdatiszt, Hódmezővásárhely, Széchenyi-ter 14. 3466

Földműveliskolát

végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett.

39 éves

felcsezt rokkant, nős, 1800 nyelven beszél és ír, egy a bel- mint a külgazdasági teendőiben 10 év gyakorlati állást keres. Szives megkereséseket kér. Szerezni igényt 3499 jeligre a Kézlekek kiadóhivatalába. 3499

Földműveliskolát

végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett.

Gazdatiszt

állást keres. Gazdatiszt állást keres. Gazdatiszt állást keres. Gazdatiszt állást keres. Gazdatiszt állást keres.

Kövácsmester

keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres.

Yvöl kinnállást

végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett.

Azonnali

v. október 1. belépésre. Azonnali v. október 1. belépésre. Azonnali v. október 1. belépésre. Azonnali v. október 1. belépésre.

Fiatalember

mint földművelő. Fiatalember mint földművelő. Fiatalember mint földművelő. Fiatalember mint földművelő.

Gazdasági

intéző. Gazdasági intéző. Gazdasági intéző. Gazdasági intéző. Gazdasági intéző.

Földműveliskolát

végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett.

Házvezetőnek

ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások.

Bognár

állást keres. Bognár állást keres. Bognár állást keres. Bognár állást keres. Bognár állást keres.

Gazdasszony

keres. Gazdasszony keres. Gazdasszony keres. Gazdasszony keres. Gazdasszony keres.

Gazda

keres. Gazda keres. Gazda keres. Gazda keres. Gazda keres.

Intéző

vagy ipari megismerés. Intéző vagy ipari megismerés. Intéző vagy ipari megismerés. Intéző vagy ipari megismerés.

Intéző

keres. Intéző keres. Intéző keres. Intéző keres. Intéző keres.

Intéző

keres. Intéző keres. Intéző keres. Intéző keres. Intéző keres.

Keresztény

óvadékos. Keresztény óvadékos. Keresztény óvadékos. Keresztény óvadékos. Keresztény óvadékos.

Gazd. alkalmazottak

Művezető

oktató. Művezető oktató. Művezető oktató. Művezető oktató. Művezető oktató.

Plohu Gyula

Kispest 2., Corvin-körút 6. továbbá. Plohu Gyula Kispest 2., Corvin-körút 6. továbbá. Plohu Gyula Kispest 2., Corvin-körút 6. továbbá.

Uradalomba

ajánlások. Uradalomba ajánlások. Uradalomba ajánlások. Uradalomba ajánlások. Uradalomba ajánlások.

Kanász

keres. Kanász keres. Kanász keres. Kanász keres. Kanász keres.

Kövácsmester

keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres.

Yvöl kinnállást

végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett.

Fiatalember

mint földművelő. Fiatalember mint földművelő. Fiatalember mint földművelő. Fiatalember mint földművelő.

Gazdasági

intéző. Gazdasági intéző. Gazdasági intéző. Gazdasági intéző. Gazdasági intéző.

Földműveliskolát

végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett. Földműveliskolát végzett.

Házvezetőnek

ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások.

Bognár

állást keres. Bognár állást keres. Bognár állást keres. Bognár állást keres. Bognár állást keres.

Gazdasszony

keres. Gazdasszony keres. Gazdasszony keres. Gazdasszony keres. Gazdasszony keres.

Gazda

keres. Gazda keres. Gazda keres. Gazda keres. Gazda keres.

Intéző

vagy ipari megismerés. Intéző vagy ipari megismerés. Intéző vagy ipari megismerés. Intéző vagy ipari megismerés.

Intéző

keres. Intéző keres. Intéző keres. Intéző keres. Intéző keres.

Keresztény

óvadékos. Keresztény óvadékos. Keresztény óvadékos. Keresztény óvadékos. Keresztény óvadékos.

Gazd. alkalmazottak

Művezető

oktató. Művezető oktató. Művezető oktató. Művezető oktató. Művezető oktató.

Plohu Gyula

Kispest 2., Corvin-körút 6. továbbá. Plohu Gyula Kispest 2., Corvin-körút 6. továbbá. Plohu Gyula Kispest 2., Corvin-körút 6. továbbá.

Uradalomba

ajánlások. Uradalomba ajánlások. Uradalomba ajánlások. Uradalomba ajánlások. Uradalomba ajánlások.

Kanász

keres. Kanász keres. Kanász keres. Kanász keres. Kanász keres.

Kövácsmester

keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres. Kovácsmester keres.

Yvöl kinnállást

végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett. Yvöl kinnállást végzett.

Dr. SZÁSZ ALFRÉD

kir. főbakteriológus eredeti BAROMFIKOLERA-ELLENES VAKCINAJÁT

(tartósnan immunizáló oltóanyagot) kiadárologoson Budapest, VII., Stefánia-ut 1/a. alatti intézetben egyedül maga termelt. Sürgyöcim: Szász Budapest.

Teljesgazdasági

területek. Teljesgazdasági területek. Teljesgazdasági területek. Teljesgazdasági területek. Teljesgazdasági területek.

Ispáni

okt. 1-re földművelő. Ispáni okt. 1-re földművelő. Ispáni okt. 1-re földművelő. Ispáni okt. 1-re földművelő.

Főkertész

keres. Főkertész keres. Főkertész keres. Főkertész keres. Főkertész keres.

Házvezetőnek

ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások. Házvezetőnek ajánlások.

Angol

tenyésztések. Angol tenyésztések. Angol tenyésztések. Angol tenyésztések. Angol tenyésztések.

20

drb különböző koru eredeti. 20 drb különböző koru eredeti. 20 drb különböző koru eredeti. 20 drb különböző koru eredeti.

A nagyfalú

uradalom elfogad. A nagyfalú uradalom elfogad. A nagyfalú uradalom elfogad. A nagyfalú uradalom elfogad.

Viszneki

gazdaságunkba. Viszneki gazdaságunkba. Viszneki gazdaságunkba. Viszneki gazdaságunkba.

Mangalica

tenyésztés. Mangalica tenyésztés. Mangalica tenyésztés. Mangalica tenyésztés. Mangalica tenyésztés.

Egy pár

előtérpé gyors disznó. Egy pár előtérpé gyors disznó. Egy pár előtérpé gyors disznó. Egy pár előtérpé gyors disznó.

Bérszántást vállalunk két Big-Four motorekkel, sikkékesü közepkötött-talajú nagybirtokon, ahol mindkét garnitúra egész idényre foglalkoztatható volna. MAGYAR ORSZÁGOS BANK R.T. Géposztálya, BUDAPEST, IV. kerület, Múzeum-körút 41. szám.

Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK,
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐSNÖKSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32. 8638

LŐSZERSZÁM IGÁS és JUKKER nagy raktára,

bőrből és hevederből.
Ára 500—1150 K.-ig.

GÁL MIHÁLY szijgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)

Szállítás postán is, utánvétellel.

Julius havi
legújabb könyv-
jegyzékünket

kívánata ingyen meg-
küldjük. "Patria" r-t.
könyvsztyála, Budapest
IX., Üllői-ut 25. szám.

Automobilok és pneumatikok raktáron

REIMAN-GARAGE,
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 3.

8841

REISMAN KÁROLY SZALLIT: malomgépeket, teljes beren-
BUDAPEST. mezőgazdasági gépeket, a m.
VI., PODMANICZKY-UTCA 67. horefejűt és gazdaságok-
ban ezükaesős összes

vezetése alatt vállal:
müszaki cikkekét. 8854

Bérszántást

80 és 110 HP. CASE GŐZEKÉKKEL, elsőrendű szerelők
vezetése alatt vállal:
HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
Sürgőnycim: CASE BUDAPEST. 8856

Minden magyar gazda érdeke és kötelessége,
hogy az általa forgalomba hozott egyvas, kettős gerendelyes

ACELEKÉT

besszerre. Érdeke, mert jó ekét kap olcsón. Kötelessége, mert
támogatja a magyar ipart. Kérjen árajánlatot és leírást.
DÉNES B. Betéti Társaság-tól,
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61.

KREISLER JENŐ malomépítő és
BUDAPEST, V., Váci-ut 28. sz.
RAKTÁR: VI., VÁCI-UT 69. 8727

Marokkrakóaratógépek, eredeti Mayer-trieurök, malom- és
daralójáratok, gazdasági malmok raktárról azonnal szállíthatók.

TÜZIFÁT

azonnali szállításra veszünk.

Csak termelők ajánlatát vesszük figyelembe.
Tüzifának aprítását és fuvarozását 70 év óta fennálló
budapesti gőzfavágókban hatóságilag jóváhagyott
árszabás mellett vállaljuk.

Rosmayer Ferenc fakeskedelmi r-t.

Központi iroda:

Budapest, V., Arany-János-utca 10. sz.
TELEFON: 99-51. és 117-03. 8983

Gazdasági szekereket

elsőrangú kivitelben, garantált 1200 kg. hord-
képességgel, raktárról azonnal szállít, valamint
garantált 1600 kg. hordképességekre, jövő havi
szállítás mellett, előjegyzéseket elfogad: a

Magyar Országos Bank R.-T. Áruosztálya

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 41.

Telefon: JÓZSEF 70-21.

Sürgöny: CISTERNA.

8314

Anyaghiány és gyártási
nehézségek miatt

VESZÜNK

WOHANKA-MOTOROKAT

minden
nagyságban.

8988

WOHANKA és Társa utóda r-t. géposztálya, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

"PÁTRIA" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek)

AZ O

AZ ORSZ

A termésre
A jövő árpa
Mezőgazdas
Feladatok a
Sándor dr.)
Cukorrépa
A paradics
Uj rendelet
Levélsekre
dinye ipari fe
lisa. — Vörösh
Könyvismer
A közgazdas
A kisérletüg
Birtokpoliti
Vegyes köz
Tözsde. Ker

AZ OM

az Országos
művelési és
f. é. auguszt

tanulm

Az OMGE
osztálya Ziere
gazdaságába
rendezésének
nyeinek, vala
Surgonyahen
tekintésre t
ránduláson r
és amennyib
engedi, az O
OMGE titkár
lehet. Az elh
vehető fel,
irányadó.
Indulás au
p. u. délelött
Sárvárra. Ér
Érk. 6:30 kor
előtt Nagyka
másra, érk. 8
Mikospusztá
délelött Balat
Zalabér (kéts

Eke
vág

a M

Mai szá